

Region Hovedstaden
Center for Økonomi

REGION

Forslag til budget 2023-2026

Indhold

Budget 2023	4
1. Det samlede budget	14
1.1 Det samlede budget.....	14
2. Forudsætninger for budgetlægningen	19
2.1 Aftale om regionernes økonomi for 2023	19
2.2 Hospitalsplanlægningen	23
2.3 Andre budgetforudsætninger	24
3. Udgiftsudvikling og bevillingsoversigt	26
3.1 Udvikling i driftsudgifterne på sundhedsområdet fra budget 2022 til budget 2023	26
3.2 Udgiftsoversigt.....	32
4. Bevillingsområder	33
4.1 Amager og Hvidovre Hospital	33
4.2 Bispebjerg og Frederiksberg Hospital	36
4.3 Bornholms Hospital.....	39
4.4 Herlev og Gentofte Hospital.....	42
4.5 Nordsjællands Hospital.....	48
4.6 Region Hovedstadens Psykiatri	51
4.7 Rigshospitalet	56
4.8 Region Hovedstadens Akutberedskab	60
4.9 Region Hovedstadens Apotek	62
4.10 Center for IT og Medicoteknologi	64
4.11 Center for HR og Uddannelse.....	66
4.12 Center for Ejendomme.....	69
4.13 Sygehusbehandling uden for regionen.....	72
4.14 Fælles driftsudgifter m.v.....	74
4.15 Praksisområdet.....	83
4.16 Social- og specialundervisningsområdet.....	85
4.17 Regional udvikling.....	88
4.18 Administration – fællesudgifter	98
5. Investeringsbudget	101
6. Indtægter og finansielle poster	112
7. Bevillingsregler	123

8. Obligatoriske oversigter.....	141
8.1 Oversigt over omkostningsbevillinger 2023-2026.....	141
8.2 Hovedoversigter til budget – udgiftsbaseret	142
8.3 Resultatopgørelser	144
8.4 Pengestrømsopgørelser	145
Bilag 1. Økonomi og kapacitet på social og specialundervisningsområdet	146

Budget 2023

Ingen regionale besparelser, men begrænset råderum

For fjerde år i træk kan vi lægge et budget frem, som ikke indeholder regionale krav om besparelser på hospitalerne. Det medvirker til at skabe ro og tryghed for vores personale og vores hospitaler, så alle kræfter kan fokuseres på at udrede og behandle patienterne og at indhente behandlingsefterslæb, som er opstået.

Der er den 10. juni 2022 indgået en økonomiaftale mellem regeringen og Danske Regioner. Aftalen anerkender, at der er tale om en helt ekstraordinær situation på grund af den sikkerhedspolitiske situation og den meget høje inflation, og at det betyder svære prioriteringer også i sundhedsvæsenet.

Udfordringer på anlægsområdet

Særligt økonomiaftalens anlægsramme giver udfordringer i budgetlægningen. Selvom vi undgår centralt besluttede besparelser, så internt for at kunne flytte ressourcerne til områder, hvor der opleves et udgiftspres eller udfordringer med patientrettighederne.

Sundhedsreform

Der er i maj 2022 indgået en bred aftale mellem regeringen og en række af folketingets partier om en sundhedsreform om et sammenhængende, nært og stærkt sundhedsvæsen.

Der lægges op til, at der skal etableres 25 nærhospitaler for på den måde at understøtte, at flere borgere kan blive behandlet tættere på eget hjem. Der er afsat 4 mia. kr., som regioner og kommuner kan søge til etablering af nærhospitalerne. Men der følger ikke midler med til driften af nærhospitalerne.

Aftalen om sundhedsreformen indeholder en kvalitetsplan, som skal sikre et ensartet og højt niveau i det nære sundhedsvæsen. Planen skal give mere ensartede indsatser på tværs af kommuner og sikre, at de rigtige kompetencer er til stede, når patienter udskrives fra hospitalerne. Sundhedsreformen betyder også, at der uddannes flere læger i almen medicin, så almen praksis gøres mere robust.

Fem fokusområder:

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, patientrettigheder, børnenes region, lighed i sundhed og patienttilfredshed

Regionsrådet har besluttet fem fokusområder, som er vigtige pejlemærker for arbejdet i de kommende år. Det drejer sig om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, patientrettigheder, børnenes region, lighed i sundhed og patienttilfredshed.

Dygtige og engagerede medarbejdere er en vigtig forudsætning for et godt sundhedsvæsen – og det har vi heldigvis i Region Hovedstaden. Men vi har nu også set vanskeligheder med at få besat ledige stillinger og oplever en mangel på hænder til at løse opgaverne. Vores hovedopgave er derfor også at skabe attraktive arbejdspladser, som kan tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere. Ellers kan vi ikke realisere vores ambitioner for sundhedsvæsenet.

Værdibaseret sundhed

Regionsrådet besluttede i 2019 at indføre værdibaseret sundhed, hvor styringen af sundhedsvæsenet er baseret på at skabe mest mulig værdi for den enkelte patient. Modellen fastlægger nogle pejlemærker, som ledere og medarbejdere skal arbejde efter. Værdibaseret sundhed betyder, at hospitalerne er rammestyrede, men også at der skal være fokus på en god ressourceudnyttelse. Modellen er fra 2022 endvidere blevet udvidet, således at hospitalerne nu også har det økonomiske ansvar for patienter, som behandles på privathospitaler.

FN's verdensmål er ligeledes et pejlemærke, som skal understøttes gennem regionens handlinger og beslutninger. Klima og miljø er også en vigtig dagsorden, hvor regionen har nogle ambitiøse mål for den grønne omstilling. Skal vi lykkes med den grønne omstilling, skal vi udlede mindre CO₂ og det kræver fokus på transport, energi men også mere grønne indkøb til driften af hospitaler og institutioner.

De stående udvalg og forretningsudvalget har i foråret 2022 drøftet forslag til nye initiativer til budgetprocessen. Udvalgenes forslag til nye initiativer vil indgå i de politiske forhandlinger om budgettet for 2023. For alle forslag fra udvalgene foreligger en vurdering af, hvordan forslaget understøtter FN's verdensmål.

Den samlede økonomi

Økonomiaftalen for 2022 betyder, at regionerne samlet set får 1.000 mio. kr. til sundhedsområdet, hvilket svarer til ca. 312 mio. kr. for Region Hovedstaden. Desværre betyder udviklingen i bloktilskuddet mv., at vi mister ca. 45 mio. kr. til de øvrige regioner. Netto tilføres regionen 277 mio. kr.

Regionen tilføres herudover 57 mio. kr., som er øremærket til en række områder (DUT-sager m.v.), bl.a. fødeområdet og sundhedsklynger mv. Samlet set svarer det til en forøgelse på 334 mio. kr.

Det er lykkedes at få enderne til at mødes uden generelle besparelser. Det giver ro og mulighed for fokus på patientbehandlingen frem for bekymringer for arbejdspladsen. Det giver plads til en politisk prioriteringspulje på 65 mio. kr.

Plads til en politisk prioriteringspulje på 65 mio. kr.

Der er indarbejdet besparelser på koncerncentrene på 7,5 mio. kr., svarende til beslutningen i budgetaftalen for 2022 om, at der fra 2023 årligt skal spares yderligere 7,5 mio. kr.

Vi ved, at vi står over for et fortsat økonomisk pres i fremtiden, fordi befolkningen vokser, og fordi vi lever længere. Det betyder også, at der i fremtiden er behov for en større økonomisk ramme for at kunne opretholde det nuværende sundhedstilbud til borgerne.

Det betyder, at vi fortsat skal effektivisere og prioritere anvendelsen af vores ressourcer. Dette gælder både på det enkelte hospital og på tværs af regionen.

En af de største udfordringer, som sundhedsvæsenet står over for i de kommende år, er mangel på arbejdskraft. Det betyder, at penge ikke altid er svaret på løsning af problemer, men hvor det handler om at skaffe medarbejdere med de rette kompetencer til at udføre opgaverne.

Det er en kæmpe udfordring, som kræver, at der skal være fokus på at frigøre sundhedspersonale for administrative opgaver og se på mulighederne for at anvende nye teknologier i løsningen af opgaverne.

Vi har en forpligtelse til at få mest muligt ud af de midler, som vi forvalter på samfundets vegne, og at vi får et stærkt sundhedsvæsen til gavn for borgerne. Et sundhedsvæsen, som sikrer fri og lige adgang for alle og med fokus på hurtig opsporing, diagnosticering og behandling.

I lighed med tidligere års økonomiaftaler er der også i aftalen for 2023 et teknologibidrag på 400 mio. kr. på landsplan som en ramme for regionernes arbejde med effektiviseringer til sundhedsområdet. Pengene forbliver i regionerne og forudsættes prioriteret til bedre behandling og kapacitet. Regionerne kan selv bestemme, hvordan man vil modernisere og udvikle opgaveløsningen.

Gennem indkøbsbesparelser, administrative besparelser og omprioriteringer på hospitalerne leverer regionen sit bidrag til teknologibidraget.

Regionsrådet indførte fra 2020 et nyt styringsparadigme, hvor fokus er på at skabe mest mulig værdi for den enkelte patient. Hospitalerne styres således efter en rammestyringsmodel frem for en aktivitetsbaseret model. Inden for den økonomiske ramme skal hospitalerne behandle de patienter, som har behov og efterleve de tidsfrister, der er fastsat i patientrettighederne. Vi følger derfor fortsat aktiviteten på hospitalerne

Økonomaftalen indeholder ingen formuleringer eller lovnings på kompensation vedr. covid-udgifter i 2023. Men det må forventes, at der også ind i 2023 vil være behov for at indhente udskudte behandlinger.

Nærhedsfinansiering og omstilling i sundhedsvæsenet

I den nationale styringsmodel for regionerne indgår nærhedsfinansiering. Formålet med nærhedsfinansiering er, at der skal være større fokus på behandling uden for hospitalerne, herunder sammenhæng i behandlingen og omstilling, så borgerne modtager den rette behandling, det rette sted.

Nærhedsfinansieringen omfatter i 2023 fire kriterier, som regionen skal leve op til for at opnå fuld andel af nærhedsfinansieringen. Det er besluttet, at nærhedsfinansieringen som model ikke indgår i styringen mellem regionsniveau og hospitalsniveau.

Alle hospitaler arbejder med at understøtte tankerne om at flytte behandling ud af hospitalerne og mindske antallet af genindlæggelser gennem konkrete tiltag i de enkelte afdelinger.

Vi har også under covid-19 set en markant stigning i anvendelsen af nye teknologiske løsninger og virtuel kommunikation i forhold til behandling af patienterne. Det er en udvikling, vi skal holde fast i. Virtuelle ambulante besøg giver en bedre fleksibilitet i den enkelte borgers hverdag og gavner samtidigt vores klima. Men det er vigtigt, at det er et tilbud, som den enkelte patient kan vælge. Behandlingstilbuddet skal indrettes, så det giver værdi for den enkelte patient.

Bekymring for samfundsøkonomien og de afledte konsekvenser

Hele samfundet oplever den højeste inflation i over 35 år. Inflationen skyldes både den sikkerhedsmæssige situation direkte afledt af krigen i Ukraine og dels forsyningsproblemer oven på en pandemi.

Særligt på el, gas- og fjernvarmeområdet ses store prisstigninger og store prisudsving. Det giver en større usikkerhed end normalt i forhold til at vurdere de forventede udgifter på regionens udgifter til forsyningsområdet. Regionens udgifter på forsyningsområdet er ved budgetlægningen blevet

prisfremskrevet svarende til statens forudsætninger og skøn for prisudviklingen på området, som de fremgår af Økonomisk Redegørelse fra maj 2022. Herunder følger også en forventning om, at priserne på energiområdet falder igen i 2023.

Der er også en usikkerhed knyttet til regionens indtægter for behandling af patienter fra andre regioner. En generelt lavere aktivitet på grund af mangel på personale vil også kunne påvirke regionens indtægter fra andre regioner.

Regionens likviditet er generelt presset i disse år, og det vil stille store krav til økonomistyringen og krav om budgetoverholdelse, hvis vi fortsat skal kunne leve op til statslige likviditetskrav.

Med de kommende års afdrag på gæld – både i relation til kvalitetsfundsbyggerierne og til feriepengeordningen – vil det være afgørende og nødvendigt, at der ved kommende års økonomiforhandlinger skabes muligheder for at refinansiere disse lån. Hvis dette ikke sker, vil det alternativt være nødvendigt at reservere midler på driftsbudgettet til at genopbygge likviditeten. Det er med økonomaftalen aftalt, at der nedsættes en arbejdsgruppe, som skal se på de strukturelle problemer, der er for regionernes likviditet.

Investeringsbudgettet

Anlægsloft på 954 mio. kr. i 2023 betyder reduktioner og tilpasninger

Økonomaftalen for 2023 giver en anlægsramme til regionerne på 3,055 mia.kr. svarende til en anlægsramme for Region Hovedstaden på 954 mio. kr.

Den udmeldte anlægsramme er lavere end rammen i 2022 og betyder, at det har været nødvendigt at reducere i det kendte anlægsbehov. Hospitalernes egne investeringsrammer og investeringer på it-området er reduceret med ca. 150 mio. kr. for at skabe balance i 2023.

Der er afsat en reserve på anlægsbudgettet på 50 mio. kr. til at håndtere uomgængelige projekter, hvor der er tale om akutte nedbrud eller nedbrud, som kan påvirke patientsikkerhed eller er kritiske i forhold til it-understøttelse af patientbehandlingen. Det vil kræve en umådelig hård styring og prioritering af anvendelsen af denne reserve.

Hospitalernes egne muligheder for at prioritere investeringer i bygninger og apparatur er beskåret, når der ikke længere er lokale investeringsrammer. Dette søges imødegået gennem en forhøjelse af de lokale leasingrammer

med 100 mio. kr., således at hospitalerne kan beslutte at anskaffe apparatur gennem leasingfinansiering.

Også udfordringer i de kommende år

I lyset af den aktuelle udfordring vil det allerede nu være nødvendigt at påbegynde overvejelser om, hvordan der kan etableres balance på anlægsområdet i 2024, og der skal ses på mulige pauseringer i planlagte anlægsopgaver. Den tidligere aftalte renoveringsplan vil også skulle indgå i disse overvejelser, og det vil med al sandsynlighed betyde, at den politisk aftalte renovering af regionens bygningsmasse over en 10-årig periode vil tage længere tid.

Der ses overalt i samfundet store prisstigninger i øjeblikket, og dette gælder også bygge- og anlægsområdet. Det vil også påvirke regionens byggerier i 2023.

Det slås fast i økonomaftalen, at det aftalte anlægsniveau skal ses i sammenhæng med den helt særlige situation med inflation mv., og at der som led i forhandlingerne om regionernes økonomi 2024 skal ske en nærmere drøftelse af vedligeholdelse og moderniseringer af bygningsmassen i regionerne.

Økonomaftalen for 2023 indeholder en ramme til kvalitetsfondsbyggerier på landsplan på i alt 4 mia. kr. Der lægges i aftalen vægt på, at byggerierne fortsat realiseres i overensstemmelse med indgåede kontrakter og planer (den såkaldte "kranformulering").

Sundhed

Nye midler anvendes til en række uafviselige udgifter og til prioriterede områder

Driftsbudgettet på sundhedsområdet udvides i 2023 med 334 mio. kr. Heraf er 57 mio. kr. øremærket til konsekvenser af ny lovgivning og finanslovsaftaler mv. Der er afsat en pulje på 65 mio. kr. til politiske prioriteringer i forbindelse med budgetprocessen.

Budgettet indeholder en videreførelse af regionens andel af finanslovsmidler givet vedr. de 1.000 sygeplejersker og helårsniveauet af de 600 mio. kr. til styrkelse af psykiatrien fra finansloven for 2020.

Der er afsat midler til områder med uafviselige merudgifter, herunder praksisområdet.

På akutområdet er der tilført 31 mio. kr. som konsekvens af beslutning fra efteråret 2021 om at styrke 1-1-2 og akuttelefonen 1813 samt konsekvenser af regionens ambulanceudbud.

På fødeområdet er der indarbejdet 32 mio. kr. som følge af aftalen om en bedre start på livet. Heraf er 25 mio. kr. ifølge aftalen til flere ansatte på fødeafdelingerne og til fastholdelses- og rekrutteringsinitiativer. Samlet set skal fødeområdet frem mod åbningen af Kvinde-Barn Center på Bispebjerg Hospital i 2025 tilføres op mod 200 mio. kr., hvorfor der i de kommende år skal prioriteres nye midler til børne- og fødeområdet.

Der er endvidere i 2023 reserveret regionens andel af de fælles midler til arbejdet med sundhedsklyngerne, i alt 12,5 mio. kr. Sundhedsklyngerne skal sikre et forpligtende og formaliseret samarbejde på tværs af hospitaler, kommuner og almen praksis, og de får et fælles ansvar for patienterne i optageområdet. Hovedfokus for Sundhedsklyngerne er at styrke sammenhæng og sikre bedre behandlings- og rehabiliteringsforløb for patienterne på tværs af sektorer.

Der er indarbejdet midler til uddannelseslæger, hvor der især er en vækst i antallet af læger under uddannelse i almen praksis.

Inden for digitaliseringsområdet er der i konsekvens af beslutning om at anskaffe et nyt billeddiagnostisk system (RIS/PACS) indarbejdet midler svarende til projektets forventede udgiftsprofil.

Der er i forbindelse med de store kvalitetsfundsbyggerier et effektiviseringskrav i takt med, at byggerierne tages i brug. To byggerier på Rigshospitalet hhv. Region Hovedstadens Psykiatri skal i 2023 aflevere effektiviseringsgevinster på i alt 31 mio. kr. Disse penge er det i 2023 muligt at sende tilbage til de to hospitaler til ny sygehusaktivitet.

Der er i lighed med tidligere år indarbejdet besparelser på administration og optimeringer på indkøbsområdet.

Der er afsat en generel reserve på 100 mio. kr. til håndtering af eventuelle uafviselige udgifter i løbet af budgetåret.

Høj kvalitet i regionens specialiserede sociale tilbud

Det er en kerneopgave at skabe gode rammer for, at børn, unge og voksne, som benytter regionens specialiserede sociale tilbud, oplever høj livskvalitet og får mulighed for at udvikle sig og leve et så selvstændigt liv som muligt.

Behovet for støtte er meget forskelligt for mennesker i social udsathed eller med særlige behov på grund af en funktionsnedsættelse. Nogle har brug

Evaluering af det specialiserede socialområde

for en indsats i kort tid, andre har brug for støtte over lang tid og i mange tilfælde gennem hele livet.

Mange af de mennesker, som bor eller har deres gang på regionens 19 bo-, dag- og behandlingstilbud har komplekse problemstillinger, som kræver høj faglig kvalitet i indsatserne.

Der er nu gennemført en evaluering af det specialiserede socialområde, og regeringen har i maj 2022 offentliggjort et udspil "Et liv med ligeværdige muligheder". Udspillet indeholder bl.a. forslag om udarbejdelse af en specialeplan for området.

De fysiske rammer har også betydning for kvaliteten af indsatserne. Og de skal understøttes af moderne og funktionelle fysiske rammer, uanset om der er tale om børn og unge med psykiske lidelser eller funktionsnedsættelser eller voksne med handicap.

Regionsrådet godkendte i 2021 en renoveringsplan for bygningerne på regionens sociale område. Planen indeholder konkret en beslutning om en renovering af regionens sociale botilbud for omkring 100 mio. kr. over de kommende fem år.

Renoveringsindsatsen er første led i et gennemgribende tilstands- og kvalitetsløft af de fysiske rammer på regionens sociale tilbud.

Foruden den store renoveringsindsats arbejder Region Hovedstaden på at modernisere boligerne mere gennemgribende. Bygningerne har meget forskellig standard afhængigt af deres alder og tidligere anvendelse. Jonstrupvang, Blindecenter Bredegaard og Lyngdal står først for, fordi bygningerne her er særligt utidssvarende og nedslidte.

Regionen vil gennemføre yderligere tilstands- og kvalitetsløft i takt med, at det bliver økonomisk muligt. Rækkefølgen på moderniseringen vil blive besluttet ud fra en helhedsbetragtning – herunder hvilke bygninger der trænger mest.

Regional udvikling

Behov for stramme prioriteringer

Økonomaftalen på det regionale udviklingsområde betyder, at det vil være nødvendigt med stramme prioriteringer.

Økonomaftalen betyder, at trafikselskaberne kompenseres for covid-19-relaterede merudgifter i to måneder af 2022. Men passagererne er fortsat ikke vendt tilbage i fuldt omfang til den kollektive trafik. Det betyder, at der

mangler passagerindtægter. Movia forventer i 2023 gennemsnitligt et passagerindeks på 95 pct. sammenlignet med en situation uden covid-19 og først i løbet af 2024 forventes passagererne at være tilbage på næsten normalt niveau. Det er i økonomiaftalen for 2023 aftalt, at der primo september 2022 skal ske en drøftelse af håndteringen af de regionale trafikselskabers situation.

Der er i budgetforslaget indarbejdet en politisk prioriteringspulje på 15 mio. kr., svarende til tidligere års niveau. Der er foreløbigt indarbejdet et tilpasningsbehov på 30,1 mio. kr., hvor udmøntningen skal konkretiseres ved de kommende budgetforhandlinger.

Der er indarbejdet regionens andel af 20 mio. kr., som er afsat til en øget indsats for oprensning af forurenede jord for PFAS-forbindelser.

FAKTABOKS

Generelt

- Region Hovedstaden har pr. 1. januar 2022 i alt 1,9 mio. indbyggere og omfatter geografisk de 29 kommuner i hovedstadsområdet.
- Regionen har 39.200 fuldtidsansatte og et nettoudgiftsbudget på ca. 43,7 mia. kr.
- Region Hovedstadens styrende organ er regionsrådet, som har 41 folkevalgte medlemmer.
- Regionens administrative hovedsæde ligger i Hillerød.
- Regionens opgaver finansieres gennem bidrag fra staten og kommunerne.
- Regionernes opgaver og finansiering er opdelt i tre områder: Sundhed, social- og specialundervisningsområdet samt regional udvikling.

Sundhed

- Hospitalerne og psykiatrien i Region Hovedstaden skal primært betjene borgerne, som bor i regionens område.
- Flere hospitaler har specialiserede opgaver, hvor de betjener borgere uden for regionen – herunder også Grønland og Færøerne.
- Regionen samarbejder med kommunerne om den nære sundhed og genoptræning m.m. i de obligatoriske sundhedsaftaler, der er forankret i det regionale sundhedskoordinationsudvalg, hvor både regionen og kommunerne er repræsenteret og endvidere også repræsentanter for almen praksis.
- Region Hovedstadens praksissektor består af godt 1.000 praktiserende læger og godt 3.000 praktiserende speciallæger, tandlæger, fysioterapeuter, kiropraktorer, fodterapeuter mv.

Socialområdet

- Det sociale område er efter lovgivningen henlagt under kommunernes myndigheds- og finansieringsansvar, hvor Region Hovedstaden driver en række tilbud på området efter aftale med kommunerne.
- Region Hovedstaden har ansvaret for at drive de mest specialiserede lands- eller landsdelsdækkende undervisningstilbud for både børn, unge og voksne.
- Region Hovedstaden har efter aftale med kommunerne blandt andet ansvaret for at drive bo- og rehabiliteringstilbud til sindslidende, specialundervisning, aktivitets- og beskæftigelsestilbud, rådgivning, genoptræning, herberg, krisecentre, behandling samt sikrede afdelinger for unge.
- Regionen har tilbud inden for specialundervisning og specialpædagogisk bistand for personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder.

Regional Udvikling

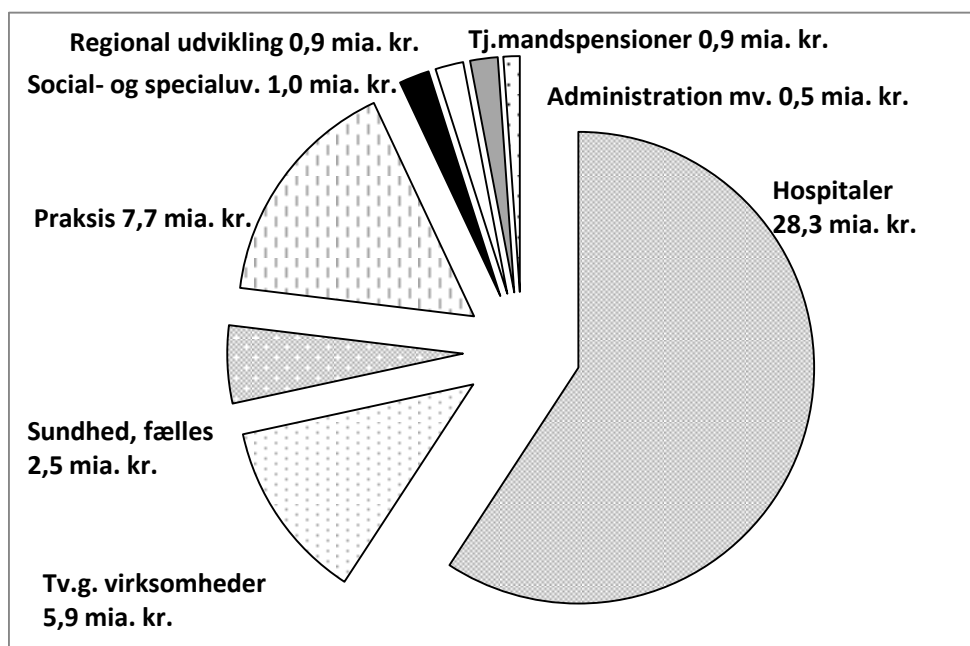
- Region Hovedstaden dækker udgifter til en række regionale busruter, udgifter til lokalbanerne og en del af trafikselskabet Movias fællesudgifter.
- De regionale udviklingsopgaver omfatter også kortlægning af jordforurening, oprensning af forurenede grunde og beskyttelse af overfladevand, samt godkendelser til råstofindvinding.
- Yderligere består den regionale udviklingsopgave af grøn omstilling og klimatilpasning, uddannelse, infrastruktur, udvikling af yderområder samt grænseoverskridende samarbejder.

1. Det samlede budget

1.1 Det samlede budget

Hvordan bruges pengene?

Bruttodriftsudgifter i Region Hovedstaden

Sundhedsområdet udgør hovedparten af budgettet med i alt netto 40,6 mia. kr. Sundhedsområdet er primært finansieret af et statsligt bloktilskud og kommunal medfinansiering.

På socialområdet er der et budget på 988 mio. kr. til at drive 19 tilbud. Området er fuldt finansieret af kommunal takstbetaling.

Der bruges 863 mio. kr. på det regionale udviklingsområde, heraf 534 mio. kr. på kollektiv trafik. De resterende midler er fordelt til miljøområdet, primært jordforureningsområdet med 165 mio. kr. og øvrig regional udvikling 162 mio. kr. Dertil kommer 59 mio. kr. til investeringer (letbanen). Det regionale udviklingsområde er finansieret af et statsligt bloktilskud på 701 mio. kr. og et udviklingsbidrag fra kommunerne på 218 mio. kr.

Der anvendes ca. 902 mio. kr. til tjenestemandspensioner, hvoraf staten refunderer udgifterne for tjenestemænd fratrukt før 2007.

Til administration og en række fælles formål (ekskl. tjenestemandspensioner) er der afsat ca. 535 mio. kr.

På investeringsområdet er der afsat i alt 2,2 mia. kr. heraf 1,3 mia. kr. til byggerierne af de nye hospitaler (kvalitetsfondsbyggerierne) og 1,0 mia. kr. (netto) til øvrige byggerier på sundhedsområdet.

Hvordan er den samlede finansiering?

Regionens sundhedsudgifter er finansieret via statslige bloktilskud og kommunale bidrag med i alt 41,6 mia. kr.

Der er budgetteret med et forbrug af likvider/kassetræk på 206 mio. kr.

Der forventes en lånoptagelse på 271 mio. kr. og afdrag på lån med i alt 430 mio. kr. svarende til en nedbringelse af gælden med netto 159 mio. kr.

Der er i økonomiaftalen afsat en pulje til refinansiering af afdrag på 650 mio. kr., som regionerne kan søge. Der er som en teknisk forudsætning indarbejdet i budgetlægningen, at regionen opnår tilsagn om refinansiering svarende til bloktilskudsnøglen i 2023.

I den samlede oversigt på næste side er gengivet nettoudgiftsbudgettet for 2023 samt budgetoverslagsårene 2024-2026.

Udgiftsbudget 2023 med overslagsår 2024-2026

	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau					
Hospitaler	23.194,9	23.923,8	23.962,4	23.971,3	23.939,0
Amager og Hvidovre Hospital	2.891,8	2.989,2	2.988,4	2.989,9	2.985,9
Bispebjerg og Frederiksberg Hospital	2.270,0	2.346,6	2.345,3	2.345,3	2.342,9
Bornholms Hospital	429,1	451,5	450,0	450,1	449,8
Herlev og Gentofte Hospital	4.641,7	4.836,1	4.835,5	4.827,3	4.820,7
Steno Diabetes Center Copenhagen	140,4	185,2	185,2	185,2	185,2
Nordsjællands Hospital	2.509,3	2.593,0	2.591,8	2.591,4	2.589,2
Region Hovedstadens Psykiatri	3.536,0	3.648,5	3.695,0	3.695,0	3.688,5
Rigshospitalet	6.776,6	6.873,8	6.871,3	6.887,1	6.876,7
Sundhedsområdet, fælles	7.576,7	8.111,9	8.077,4	8.072,8	8.106,4
Region Hovedstadens Akutberedskab	991,2	1.057,5	1.057,5	1.057,5	1.057,5
Region Hovedstadens Apotek	95,7	96,4	96,4	97,0	97,0
Center for IT og Medicoteknologi	1.685,1	1.830,6	1.848,1	1.851,4	1.823,6
Center for HR og Uddannelse	1.048,8	1.084,1	1.083,6	1.075,8	1.075,6
Center for Ejendomme	1.425,7	1.537,7	1.529,5	1.547,5	1.547,5
Sygehusbehandling uden for regionen	694,5	700,9	705,4	705,4	705,4
Fælles driftsudgifter m.v.	1.635,7	1.804,8	1.757,0	1.738,3	1.799,9
Praksisområdet	7.399,3	7.678,6	7.674,6	7.670,2	7.668,9
Praksisområdet	7.399,3	7.678,6	7.674,6	7.670,2	7.668,9
Social- og specialundervisningsområdet	-28,2	-39,0	-41,2	-41,2	-41,2
Den Sociale Virksomhed	-28,2	-39,0	-41,2	-41,2	-41,2
Regional Udvikling	852,6	844,2	844,2	842,3	842,3
Kollektiv trafik	515,0	535,2	521,9	524,7	525,5
Miljøområdet	172,8	164,7	164,7	164,7	164,7
Øvrig regional udvikling	164,8	144,3	157,6	152,9	152,1
Administration	874,6	924,9	924,9	924,9	924,9
Sundhedsområdet	839,2	886,8	886,8	886,8	886,8
Socialområdet	18,5	19,7	19,7	19,7	19,7
Regional udvikling	17,0	18,4	18,4	18,4	18,4
Nettodriftsudgifter i alt	39.869,898	41.444,4	41.442,2	41.440,3	41.440,3
Investeringer					
Kvalitetsfondsmidler	1.149,7	1.268,9	1.053,6	578,3	147,1
Sundhedsområdet, øvrigt	1.087,1	953,6	1.608,2	1.588,4	774,9
Regional udvikling, øvrigt	0,0	59,0	59,0	59,0	59,0
Social- og specialundervisningsområdet	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Investeringsudgifter i alt	2.261,9	2.306,5	2.745,8	2.250,7	1.006,0
Nettodrifts- og investeringsudgifter i alt	42.131,8	43.751,0	44.188,1	43.691,0	42.446,3
Finansiering					
Finansiering, sundhed	-40.059,7	-41.630,4	-41.630,4	-41.630,4	-41.630,4
Finansiering, regional udvikling	-869,5	-919,7	-919,7	-919,7	-919,7
Renter	28,3	11,8	22,3	49,1	58,0
Forbrug af likvide aktiver	-342,0	-205,6	-1.325,8	-728,4	40,3
Ændring, kort- og langfristede tilgodehavender	-1.112,4	-1.165,7	-1.011,0	-521,0	-116,3
Afdrag på lån	454,4	429,7	945,9	345,5	383,5
Lånoptagelse	-230,8	-271,0	-269,4	-286,1	-261,7
Finansiering i alt	-42.131,8	-43.751,0	-44.188,1	-43.691,0	-42.446,3

Grundlag for budgetlægningen

Det samlede budget er baseret på en vurdering af udviklingen i regionens udgifter i 2022, som de er vurderet i maj/juni 2022, og på baggrund af korrektionerne frem til og med 2. økonomirapport 2022 godkendt i regionsrådet samt resultaterne af økonomiforhandlingerne for 2023, som forelå med økonomiaftalen fra 10. juni 2022.

Budgettet er endvidere baseret på de beslutninger, der er konsekvens af tidligere års budgetaftaler.

Med de anførte beløb vil regionen overholde forudsætningerne i aftalen mellem Danske Regioner og regeringen om regionernes økonomi for 2023.

Læsevejledning

Ændringerne på sundhedsområdet i forhold til det oprindelige budget 2022 gennemgås nærmere i kapitel 2 om forudsætninger for budgetlægningen og i kapitel 3 om udgiftsudviklingen.

Kapitel 3 indeholder et samlet overblik over ændringerne i budgettet for regionen. De beskrevne ændringer fremgår af de resterende kapitler under de relevante bevillingsområder.

De enkelte bevillingsområder er nærmere gennemgået i kapitel 4. Under de enkelte bevillingsområder indgår endvidere det enkelte bevillingsområdes omkostningselementer (hensættelser vedr. feriepenge og tjenestemandspension, afskrivninger m.v.) Indregningen af disse omkostningselementer i budgettet medfører hverken reduktion i det økonomiske råderum eller likviditetsbelastning.

Oversigt over de samlede omkostningsbaserede bevillinger fremgår af afsnit 8.1.

Kapitel 5 indeholder en beskrivelse af det samlede investeringsbudget i budgetperioden og kapitel 6 redegør nærmere for budgettets indtægter og finansielle poster, herunder renteudgifter, afdrag på lån og lånoptagelse samt leasingforpligtelse.

Endelig indeholder kapitel 7 en beskrivelse af bevillingsreglerne, herunder en nærmere beskrivelse af den økonomiske styring i regionen.

Kapitel 8 indeholder en række oversigter, som budgettet skal være ledsaget af i henhold til bekendtgørelse om budget og regnskab for regioner.

Der vil i tabeller kunne forekomme afvigelser mellem summen af de anførte beløb og "I alt" som følge af afrundinger.

2. Forudsætninger for budgetlægningen

2.1 Aftale om regionernes økonomi for 2023

2.1.1 De økonomiske rammer

Sundhed

Aftalen mellem Danske Regioner og regeringen om regionernes økonomi for 2023 indebærer samlet for regionerne en forøgelse af råderummet på 1.000 mio. kr. i øget bloktilskud.

Dertil kommer, at regionerne tilføres DUT-midler mv. Der tilføres regionerne 184 mio. kr. på landsplan, der bl.a. omfatter sundhedsklynger, midler fra aftalen om "En god start på livet", sundhedsaftalen i Folketinget samt en række mindre DUT-sager.

Råderummet forøges med i alt 334 mio. kr. bestående af 277 mio. kr. sfa. økonomiaftalen og 57 mio. kr. vedr. DUT og andre reguleringer

For Region Hovedstaden medfører økonomiaftalen, at råderummet på driftsbudgettet i 2023 forøges med 334 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget for 2022, sammensat af 277 mio. kr., som følger af økonomiaftalen og 57 mio. kr., som vedrører midler som følge af ny lovgivning (DUT) samt midler til fødeområdet og ifm. sundhedsreformen.

Beløbet tilføres regionen som en forhøjelse af bloktilskud og øvrig finansiering på sundhedsområdet, jf. oversigten nedenfor.

Økonomiaftale 2023

Niveau ift. budget 2022, mio. kr.	
Finansieret vækst i ØA2023	312
Bloktilskudsfordeling	-45
Øvrigt	10
Udvidelse i ØA2023	
DUT og andre reguleringer	57
I alt	
	334

Forøgelsen af det samlede råderum på 334 mio. kr. udgøres for det første af 312 mio. kr., som er regionens andel af økonomiaftalens forøgelse af bloktilskuddet.

Hertil kommer ændringer i bloktilskudsfordelingen, som indebærer en reduktion på 45 mio. kr.

Posten Øvrigt er på for det første en tilførsel som følge af omfordelingen mellem regionerne af de effektiviseringsgevinster, der følger af kvalitetsfondsbyggerierne, hvilket i 2023 giver Region Hovedstaden 8 mio. kr. For det andet en lille udvidelse af finansieringen som følge af, at en mindre del af den tilførte finansiering skal afsættes til at håndtere en række fællesoffentligt finansierede it-projekter, sv.t. en forøgelse på knap 2 mio. kr. I alt en tilførsel på 10 mio. kr.

Regionen tilføres øremærkede midler (DUT og andre reguleringer) i 2023 til etablering af sundhedsklynger, "En god start på livet", sundhedsreform samt en række mindre sager.

Den samlede stigning i Region Hovedstadens økonomiske ramme udgør således i alt 334 mio. kr. i 2023 i forhold til det oprindelige budget for 2022.

Der er i aftalen mellem regeringen og Danske Regioner fastsat loft for anlægsudgifterne i 2023, der gælder for henholdsvis kvalitetsfondsprojekter og for øvrige projekter.

Investeringsbudgettet indeholder følgende poster på overordnet niveau:

Investeringsbudget 2023-2026, Sundhedsområdet

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Kvalitetsfondsmidler	1.268,9	1.053,6	578,3	147,1
Sundhedsområdet, øvrigt	953,6	1.608,2	1.588,4	774,9
I alt	2.222,5	2.661,8	2.166,7	922,0

Anlægsloftet...

Det forventes, at der i perioden 2023-2026 vil være udgifter til kvalitetsfondsprojekterne, som angivet i tabellen, dvs. 1.269 mio. kr. i 2023, mens beløbene i de efterfølgende tre år skønnes at udgøre 1.054 mia. kr. i 2024, 578 mia. kr. i 2025, faldende til 147 mio. kr. i 2026, hvor regionens sidste kvalitetsfondsprojekt, Nyt Hospital Bispebjerg forventes afsluttet. Udgiftsbehovet er opgjort efter de foreliggende tidsplaner, der løbende tilpasses i takt med, at projekterne kvalificeres yderligere.

Regionens budget for øvrigt anlæg i 2023 er fastlagt i overensstemmelse med økonomiaftalens samlede niveau for de regionale anlægsinvesteringer på 3,055 mia. kr. med tillæg af finanslovsmidler mv. Budgettet for øvrigt anlæg fra 2024 og frem er fastlagt på baggrund af administrationens vurdering af udgiftsfløb på allerede igangsatte investeringsprojekter samt det planlagte niveau for renoveringsplan mv..

Til øvrige projekter er der i økonomiaftalen derudover afsat en deponeringsfritagelsespulje i 2023 på 300 mio. kr. til at fremme anvendelse af offentligt-privat partnerskab (OPP), hvor der efter ansøgning til konkrete projekter kan søges om dispensation for deponeringsforpligtigheden i lånebekendtgørelsen. Der kan søges om puljebeløb svarende til deponeringspligten i 2023, 2024 og 2025.

Social- og specialundervisningsområdet

Der redegøres nærmere for social- og specialundervisningsområdet i gennemgangen af bevillingsområder i kapitel 4.

Regional udvikling

Som led i DUT-aftalen ifm. ændring af kvalitetskriterierne for jord og grundvand for PFAS-forbindelser kompenseres regionen med 6,4 mio. kr. årligt fra 2023 til en øget indsats for oprensning af forurenede jord. Der redegøres nærmere for regional udvikling i gennemgangen af bevillingsområder i kapitel 4.

2.1.2 Særlige fokusområder

I forlængelse af de seneste års økonomiaftaler indgår i aftalen om regionernes økonomi for 2023 en række særlige fokusområder. Den fortsatte håndtering af covid-19 er naturligt omtalt, herunder belastningen af regionernes kapacitet og økonomi, samt udviklingen af nye løsninger og udnyttelse af samarbejde på tværs af sektorer. Derudover kan særligt fremhæves den fortsatte omstilling til det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, herunder arbejdet med en national sundhedsaftale, samt den digitale udvikling af den offentlige sektor.

Erfaringer med covid-19

Det fremhæves i økonomiaftalen det store arbejde, der sker og er sket i regionerne i forbindelse med håndteringen af covid-19. Det handler om omstilling og fleksibilitet i sundhedsvæsenet, om samarbejde med andre aktører og om udvikling af nye løsninger, fx på det digitale område.

De positive erfaringer med samarbejdet med det primære sundhedsvæsen, anvendelse af digitale løsninger og fleksibilitet i kapacitetsudnyttelsen skal der bygges videre på i udviklingen af sundhedsvæsenet.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Som en del af udviklingen af sundhedsvæsenet er der indgået aftale mellem regeringen, KL og Danske Regioner om, at der skal etableres forpligtende og formaliserede "Sundhedsklynger" omkring de 21 akuthospitaler, med deltagelse fra region/hospitaler, kommuner og almen praksis.

De nye sundhedsklynger skal tage fælles ansvar for populationen i optageområdet med henblik på at styrke sammenhæng og bedre behandlings- og rehabiliteringsforløb på tværs af sektorer.

Den nye styringsmodel for sundhedsområdet med et årligt teknologibidrag og nærhedsfinansiering videreføres.

Teknologibidrag

Der er indført et teknologibidrag, som i 2023 udgør 400 mio. kr. årligt for alle regioner tilsammen. Teknologibidraget tilvejebringes gennem realisering af de løbende gevinster ved at modernisere og udvikle opgaveløsningen, bl.a. via ny teknologi, nye behandlingsmetoder og forbedrede arbejdsgange.

Teknologibidraget fastholdes på sundhedsområdet som finansieringsbidrag til prioritering af bedre behandling og kapacitet til håndtering af det demografiske udgiftspres.

Dertil kommer, at der skal gennemføres besparelser på anvendelsen af konsulenter, sv.t. yderligere 100 mio. kr. i 2023.

Nærhedsfinansiering

Den tidligere aktivitetsafhængige finansiering er erstattet af nærhedsfinansiering. Nærhedsfinansieringen er betinget af, at fire kriterier, jf. nedenfor, opfyldes i hver region. Kriterierne opstilles med henblik på at opnå øget sammenhæng og omstilling i behandlingen.

Kriterierne er fortsat:

- Reduktion i antal sygehusforløb pr. borger
- Reduktion i DRG-værdi pr. kroniker med KOL og/eller diabetes
- Reduktion i andelen af indlæggelser, der fører til en akut genindlæggelse inden for 30 dage
- Stigning i andel af virtuelle sygehusforløb

Kriterierne indebærer, at der skal ske en forbedring i forhold til regionens tidligere resultater, men der er ikke krav til forbedringens størrelse.

Opfyldelsen af kriterierne har betydning for regionens finansiering, men ikke for udgiftsloftet. Der planlægges ikke med at videreføre en økonomisk konsekvens til hospitalerne. Der vil være en ledelsesopgave med henblik på at sikre, at der sker konkrete indsatser på områderne.

Der vil løbende skulle ske opfølgning på kriterierne i forhold til nærhedsfinansiering. Der har hidtil ikke været opfølgning som følge af bl.a. covid-19.

Regionerne skal i den nye styringsmodel også sikre, at flere patienter bliver udredt til tiden, og at udviklingen med korte ventetider fortsætter.

Digitalisering

På digitaliseringsområdet lægges der i økonomiaftalen op til videreudvikling af en række indsatser og løsninger i det fællesoffentlige samarbejde. Det drejer sig bl.a. om sundhed.dk, fællesoffentlig it-infrastruktur på sundhedsområdet og cybersikkerhed. Det indebærer også, at der afsættes mere økonomi til udviklingsarbejdet.

2.2 Hospitalsplanlægningen

Hospitalsplanen udstikker en langsigtet ramme for udviklingen af hospitalsvæsenet.

Region Hovedstaden skal i henhold til sundhedsloven udarbejde en samlet plan for tilrettelæggelsen af regionens virksomhed på sundhedsområdet. En samlet plan for det regionale sundhedsvæsen er regionens hospitalsplan.

Der er i efteråret 2019 vedtaget en ny Hospitalsplan 2025 for Region Hovedstaden, som erstatter Hospitalsplan 2020 fra 2015. Hospitalsplanen udstikker en langsigtet ramme for udviklingen af hospitalsvæsenet i Region Hovedstaden og fastlægger den overordnede hospitalsstruktur og opgavefordeling mellem hospitalerne.

Som en del af arbejdet med den nye hospitalsplan har regionsrådet vedtaget fire principper, som sætter retningen for, hvordan det regionale hospitalsvæsen skal udvikle sig de kommende år. Principperne er: Kvalitet, sammenhængende patientforløb, nærhed og effektivitet. Det er ambitionen, at patienterne skal modtage en behandling af høj faglig kvalitet. Behandlingen skal være sammenhængende og samtidig ske så tæt på borgernes bopæl som muligt – under hensyntagen til, at der skal opnås mest mulig sundhed for pengene.

Hospitalsplan 2025 bygger videre på grundelementerne i de foregående hospitalsplaner. I disse år ibrugtages nye hospitalsbyggerier og renoverede hospitaler. Dette giver nye og moderne rammer for patienter, pårørende og personale, og det giver mulighed for at indrette hospitalerne, så udfordringerne og fremtidsmulighederne i sundhedsvæsenet bedst muligt imødekommes. Samtidig viser den demografiske udvikling, at antallet af borgere i regionen vil stige fra ca. 1,86 mio. i 2021 til knap 2 mio. borgere i 2030. Dette stiller krav til den fremtidige organisering og tilrettelæggelse af hospitalerne og til regionens hospitalsplanlægning.

Med Hospitalsplan 2025 er der vedtaget en række ændringer i organiseringen på hospitalerne. Ændringerne gennemføres ud fra en samlet betragtning om at give patienterne den bedst mulige behandling og understøtte den fortsatte udvikling af stærke faglige miljøer. De organisatoriske ændringer i hospitalsplanen vedrører bl.a. en styrkelse af kvinde-barn området i regionen med etableringen af kvinde-barn funktioner på Bispebjerg Hospital, samling af funktioner i børne- og ungdomspsykiatrien samt voksenpsykiatrien samt samling af brystkirurgien på Herlev og Gentofte Hospital, der er sket i 2022. For nogle ændringer vil der være en længere tidshorisont, inden de kan implementeres, da de forudsætter tilvejebringelse af anlægs- og driftsmidler.

Det blev desuden besluttet i Hospitalsplan 2025 at udarbejde en ny regional kræftplan, der skulle komme med anbefalinger til den fremtidige varetægelse og organisering af kræftområdet i Region Hovedstaden. Det blev med den første del af kræftplanen fra september 2020 anbefalet at sammenlægge regionens to afdelinger for blodsygdomme for bl.a. at sikre, at patienterne fik ét fast tilknytningssted samt en mere ensartet udredning og behandling. Med Budgetaftale 2021 blev det besluttet at samle de to afdelinger på Rigshospitalet.

Med hospitalsplanen er rammerne fastlagt for en stor del af udviklingen af det regionale sundhedsvæsen frem til 2025. Regionsrådet tager årligt stilling til den gældende hospitalsplan for at sikre, at den lever op til de krav og forventninger, der blandt andet stilles af patienter, pårørende og sundhedsprofessionelle.

2.3 Andre budgetforudsætninger

I kapitel 4 beskrives de enkelte bevillingsområder. For hvert bevillingsområde findes en beskrivelse af opgaver, økonomi og aktivitet.

For alle bevillingsområder er gengivet såvel udgiftsbaserede opgørelser som omkostningsbaserede opgørelser.

Hospitalernes og virksomhedernes budgetrammer er i udgangspunktet baseret på det vedtagne budget for 2022 korrigeret for ændringer efter budgetvedtagelsen til og med 2. økonomirapport 2022 med virkning for 2023.

Hertil kommer nye korrektioner vedrørende opgaveændringer samt besparelser.

Der er foretaget en nærmere beskrivelse af de konkrete ændringer i budgetrammerne i afsnittene om de enkelte hospitaler, virksomheder og koncerntre.

Pris- og lønreguleringen følger statens udmelding.

Pris- og lønreguleringen af budgetterne følger reguleringen i økonomiaftalen, som meldt ud af staten.

Lønbudgetter på sundhedsområdet er fremskrevet med 3,020 pct., og øvrig drift er fremskrevet med 4,487 pct. Indtægter er fremskrevet med 3,646 pct. Der foretages herudover en særskilt prisregulering på brændselsområdet, sv.t. yderligere 0,661 pct. Der er ekstraordinær usikkerhed om prisudviklingen sfa. de store udsving i brændselspriserne, og området følges nøje.

På det regionale udviklingsområde er løn fremskrevet med 3,020 pct. og øvrig drift fremskrevet med 6,929 pct.

Regionen har fra budget 2019 afskaffet den interne takststyringsmodel, hvor hospitalernes bevilling er koblet op på aktivitet. I stedet er indført en værdibaseret styringsmodel, hvor der ikke er en automatik mellem bevillinger og aktivitet, men hvor hospitalerne er rammestyreret og inden for disse økonomiske rammer skal overholde patientrettighederne og følge politiske besluttede nationale og regionale mål. Der udarbejdes dog fortsat aktivitetsbudgetter, som danner grundlag for dialog med hospitalerne om aktivitetsudviklingen. Aktivitetsbudgetterne er baseret på de ajourførte aktivitetsbudgetter i 2. økonomirapport 2022.

Aktivitetsbudgetterne for hospitalerne for 2023 er beregnet med 2022 drgtakster. Når taksterne for 2023 foreligger, vil der blive foretaget en teknisk genberegning af aktivitetsbudgetterne.

På det regionale udviklingsområde er det kommunale udviklingsbidrag fastsat til 118 kr. pr. indbygger svarende til økonomiaftalens forudsætninger.

3. Udgiftsudvikling og bevillingsoversigt

3.1 Udvikling i driftsudgifterne på sundhedsområdet fra budget 2022 til budget 2023

Det fremgår af kapitel 2, at økonomiaftalen samlet set tilfører regionen en øget økonomisk ramme på 334 mio. kr. målt i forhold til det oprindelige budget for 2022. Udviklingen i nettodriftsudgifterne beskrevet i dette kapitel svarer til udviklingen i finansieringen på i alt 334 mio. kr. Kapitlet viser den samlede udvikling for regionen, og ændringerne er indarbejdet under de relevante bevillingsområder i kapitel 4.

Udviklingen i udgifterne svarer til udvidelsen af den økonomiske ramme.

Anvendelsen af de 334 mio. kr. kan opstilles på følgende måde:

Budget 2023	
Niveau ift. budget 2022	Mio. kr.
Aktivitetsvækst	95
Tekniske ændringer	146
Tidligere vedtagne ændringer	76
Besparelser	-79
Tilbageførsel af effektiviseringsgevinster	31
Børn og fødsler	
Politisk prioriteringspulje	65
I alt	334

Hovedelementerne er beskrevet nærmere i det følgende.

De enkelte poster er opgjort som udgiftsbehovet i 2023 og udtrykker ændringen i forhold til de afsatte beløb i det oprindelige budget for 2022.

Der er fortsat afsat en reserve på 100 mio. kr. til håndtering af eventuelle merudgifter på svært styrbare områder i løbet af budgetåret.

De effektiviseringsgevinster, der indhentes på Rigshospitalet og i Region Hovedstadens Psykiatri i 2023, føres tilbage til de pågældende hospitaler, idet det har vist sig muligt inden for det økonomiske råderum. Det vurderes hvert år ved budgetlægningen, om de tilvejebragte gevinster skal føres tilbage, eller der skal prioriteres anderledes. Midlerne, der tilbageføres til

Rigshospitalet, skal målrettes Neurorehabiliteringshuset og de afledte udgifter ifm. den fremadrettede drift af huset.

Der er ikke afsat et konkret beløb til børne- og fødeområdet ud over de midler, der tilføres som følge af den nationale aftale om "En god start på livet". Hen imod etableringen af Kvinde-Barn Centeret på Bispebjerg Hospital er der behov for gradvis at skabe plads til udgifterne hertil.

Der afsættes en politisk prioriteringspulje på 65 mio. kr.

Aktivitetsvækst

Der afsættes i alt 95 mio. kr. til aktivitetsafledte ændringer fra 2022 til 2023, jf. følgende specifikation:

Aktivitetsvækst	
Niveau ift. budget 2022	Mio. kr.
Medicin på hospitalerne	-74
Behandlingsartikler, insulinpumper mv.	41
Praksis, inkl. medicintilskud	128
I alt	95

Medicin på hospitalerne

Budgettet til medicinvekst kan reduceres med 74 mio. kr. som følge af et forventet stort mindreforbrug i 2022. Det afsatte budget vil herefter give mulighed for en vækst på 85 mio. kr. i 2023.

Det samlede niveau for medicinudgifter på regionens hospitaler er i 2022 ca. 3,7 mia. kr.

Behandlingsartikler, insulinpumper mv.

Der afsættes 41 mio. kr. til at dække vækst vedr. insulinpumper og dyre behandlingsartikler på Rigshospitalet (implantater o.lign.). Der forventes en vækst i antal patienter, som får insulinpumper og glukosemålere. Væksten i glukosemålerne skyldes implementering af ny vejledning vedrørende udlevering af glukosemålere (FreeStyle Libre) til voksne dysregulerede patienter.

Praksisområdet

Budgettet for praksisydelser, inkl. medicintilskud forøges med 128 mio. kr. i 2023 i forhold til budget 2022. Der er i beløbet taget højde for, at regionens befolkning er stigende, hvilket forventes at indebære øget træk på praksissektoren.

Budgettet til praksissektoren udgør i alt 5,8 mia. kr. ekskl. medicintilskud.

Vedrørende medicintilskud budgetteres i overensstemmelse med statens skøn, sv.t. en vækst på 69 mio. kr.

Tekniske ændringer

Under tekniske ændringer er indarbejdet nettoudgifter på i alt 146 mio. kr.

Tekniske ændringer

Niveau ift. budget 2022	Mio. kr.
Tjenestemandspensioner	9
Patienterstatninger	36
Lægelig videreuddannelse og KBU-læger	15
DUT og andre reguleringer	57
Øvrige poster	29
I alt	146

Tjenestemandspensioner

Det vurderes, at der vil være merudgifter til tjenestemandspensioner i 2023 på 9 mio. kr., hvorefter budgettet udgør netto 390 mio. kr.

Patienterstatninger

Budgettet til patienterstatninger øges med 36 mio. kr. som følge af et stigende antal afgørelser, hvilket betyder, at der forventes større udbetalinger.

Lægelig videreuddannelse og KBU-læger

Der afsættes 15 mio. kr. til dækning af en stigning i udgifterne til flere uddannelsesstillinger på hospitalerne og i almen praksis inden for den lægelige videreuddannelse. Stigningen hænger sammen med det øgede indtag på medicinuddannelsen. Det centralt afsatte budget udgør samlet 287 mio. kr. i 2023.

DUT (ny lovgivning) og andre reguleringer

Budgettet indeholder en udvidelse på alt 57 mio. kr., som vedrører DUT-midler mv. til en række prioriterede områder.

Midlerne er til etablering af sundhedsklynger, "En god start på Livet", sundhedsreformen samt en række mindre reguleringer, jf. nærmere beskrivelse i afsnit 4.14.

Øvrige poster

Under øvrige poster indgår mer- og mindreudgifter til en række poster bl.a. forøgelse af kontingent til Danske Regioner, forsikringspræmier, fald i indtægter vedr. færdigbehandlede patienter mv.

Tidligere vedtagne ændringer til budgettet

Tidligere vedtagne ændringer mv. udgør i alt 76 mio. kr., jf. nedenstående tabel.

Tidligere vedtagne ændringer

Niveau ift. budget 2022	Mio. kr.
Anvendelse af administrative besparelser i 2023	7,5
Sundhedshus	5
Akutområdet	31
It og medico	33
I alt	76

Der er, som konsekvens af vedtagelsen af tidligere budgetter og behandling af sager i forbindelse med økonomirapporter, indarbejdet en række udgifter med konsekvens i 2023.

Anvendelse af administrative besparelser i 2023

Som led i aftalen om budget 2022 blev det besluttet at gennemføre besparelser i koncerncentrene for 7,5 mio. kr. i 2023. Pengene blev disponeret ifm. budgetaftalen.

Sundhedshus

Regionsrådet godkendte i september 2020, at der etableres regionale funktioner i et fælles sundhedshus på 1000 m² ved Prøvestenen i Helsingør.

Med afsæt i den overordnede regionale vision for sundhedshuse, er det identificeret hvilke af hospitalets ambulante funktioner og forløb, der vil kunne varetages i et sundhedshus. Regionsrådet godkendte på mødet i september 2021, at sundhedshuset planlægges at skulle varetage behandling af ambulante patienter med kroniske sygdomme, gravide og småbørnsfamilier, børn og unge, samt patienter med ukomplicerede mindre skader

Ud over aktiviteten i akutklinikken planlægges der i det nye sundhedshus med ca. 25.000 årlige ambulante besøg. Derudover er overvægtsambulatoriet og self-care dialyseafsnittet nye funktioner, der

flyttes ud i sundhedshuset, ligesom der planlægges et samarbejde om rehabiliteringsforløb.

Sundhedshuset i Helsingør forventes aktuelt at blive taget i brug omkring årsskiftet 2022/2023. Med tillæg af de anførte 5 mio. kr. udgør budgettet til sundhedshuset 10 mio. kr., der i 2023 anvendes til drifts- og opstartsudgifter.

Akutområdet

På akutområdet afsættes budget til de nye ambulancekontrakter, sv.t. 20,5 mio. kr. i 2023 og frem. Budgettet tilføres akutberedskabet.

Det blev herudover besluttet på regionsrådets møde d. 12. oktober 2021 at tilføre akutberedskabet 10 mio. kr. i helårsniveau til opfølgende indsatser og imødekommelse af udfordringer med aktivitetspres, trivsel og arbejdsmiljø.

It og medico

Der afsættes i alt 33 mio. kr. til it og medico. Beløbet vedrører anskaffelse af det nye RIS / PACS system, midler til it sikkerhed og it infrastruktur samt leasingydelse.

Besparelser

I budgettet er indarbejdet besparelser for samlet 79 mio. kr.

Besparelser

Niveau ift. budget 2022	Mio. kr.
Administrative besparelser	-7,5
Optimering af indkøb	-40
Kvalitetsfondsbyggerier, effektiviseringsgevinster	-31
I alt	-79

Administrative besparelser

Som forudsat i budgetaftalen for 2022 er der indarbejdet yderligere besparelser på administrationen på 7,5 mio. kr. i 2023. Besparelsen er fordelt på de bevillingsområder, der omfatter koncerncentrenes bevillinger.

Optimering af indkøb

Udbud af såvel varer som tjenesteydelser med henblik på at opnå den bedst mulige økonomi i regionens indkøb fortsætter. Der kan opnås yderligere besparelser på indkøbsområdet i 2023 for 40 mio. kr.

Besparelserne opnås blandt andet gennem udbud af en række produktgrupper inden for kategorierne implantater, sygehusspecifikke forbrugsartikler samt diverse udbud af varer, udstyr og tjenesteydelser inden for de tekniske områder.

Effektiviseringsgevinster ifm. kvalitetsfondsbyggerierne

Det er forudsat i forbindelse med kvalitetsfondsbyggerierne, at der realiseres en række effektiviseringsgevinster. Staten forudsætter, at gevinsterne er realiseret året efter indflytning.

I Region Hovedstaden håndteres effektiviseringsgevinsterne budgetmæssigt således, at hospitalet råder fuldt over de gevinster, der kan realiseres frem til et år efter indflytningen. De frigjorte midler kan således anvendes til at dække indflytningsudgifter, midlertidige udgifter i forbindelse med organisatoriske omlægninger og lign.

Det efterfølgende år afleverer hospitalet halvdelen af de forudsatte effektiviseringsgevinster til fællesskabet.

I 2023 reduceres budgettet på Rigshospitalet samt i Region Hovedstadens Psykiatri som følge af indflytning i de nye bygninger i hhv. efteråret 2020 og vinteren 2021. Midlerne føres tilbage til hospitalerne, jf. tidligere omtale.

3.2 Udgiftsoversigt

Budgettets nettodriftsudgifter på bevillingsområdeniveau fremgår af nedenstående oversigt med fordeling på løn, øvrig drift og indtægter. Bevillingsområderne gennemgås nærmere i kapitel 4.

Udgiftsbudget 2023

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	Løn-udgifter	Øvrige drifts-udgifter	Drifts-udgifter i alt	Indtægter	Nettodrifts-udgifter
Hospitaler	19.726,4	8.596,9	28.323,3	-4.399,4	23.923,8
Amager og Hvidovre Hospital	2.427,0	756,5	3.183,5	-194,3	2.989,2
Bispebjerg og Frederiksberg Hospital	2.003,9	485,4	2.489,3	-142,7	2.346,6
Bornholms Hospital	342,8	120,0	462,8	-11,3	451,5
Hørlev og Gentofte Hospital	3.543,8	1.594,6	5.138,4	-302,3	4.836,1
Steno Diabetes Center Copenhagen	190,2	183,2	373,4	-188,2	185,2
Nordsjællands Hospital	2.113,8	550,1	2.664,0	-71,0	2.593,0
Region Hovedstadens Psykiatri	3.300,5	510,3	3.810,9	-162,3	3.648,5
Rigshospitalet	5.804,4	4.396,8	10.201,2	-3.327,3	6.873,8
Sundhedsområdet, fælles	2.741,5	5.733,4	8.475,0	-363,0	8.111,9
Region Hovedstadens Akutberedskab	364,5	693,0	1.057,5	0,0	1.057,5
Region Hovedstadens Apotek	322,0	-28,9	293,1	-196,7	96,4
Center for IT og Medicoteknologi	652,8	1.182,7	1.835,5	-5,0	1.830,6
Center for HR og Uddannelse	933,6	203,5	1.137,1	-53,0	1.084,1
Center for Ejendomme	375,9	1.230,4	1.606,3	-68,6	1.537,7
Sygehusbehandling uden for regionen	0,0	700,9	700,9	0,0	700,9
Fælles driftsudgifter m.v.	92,7	1.751,8	1.844,5	-39,7	1.804,8
Praksisområdet	0,0	7.693,6	7.693,6	-15,0	7.678,6
Praksisområdet	0,0	7.693,6	7.693,6	-15,0	7.678,6
Social- og specialundervisningsområdet	838,8	149,5	988,3	-1.027,3	-39,0
Den Sociale Virksomhed	838,8	149,5	988,3	-1.027,3	-39,0
Regional udvikling	96,8	794,8	891,6	-47,4	844,2
Kollektiv trafik	0,0	582,5	582,5	-47,4	535,2
Miljøområdet	0,0	164,7	164,7	0,0	164,7
Øvrig regional udvikling	96,8	47,5	144,3	0,0	144,3
Administration	352,1	1.084,8	1.436,9	-512,0	924,9
Sundhedsområdet	339,2	1.037,4	1.376,6	-489,9	886,8
Socialområdet	6,7	24,5	31,2	-11,5	19,7
Regional udvikling	6,2	22,9	29,1	-10,7	18,4
Nettodriftsudgifter i alt	23.755,7	24.053,0	47.808,6	-6.364,2	41.444,4

4. Bevillingsområder

4.1 Amager og Hvidovre Hospital

Amager og Hvidovre Hospital blev fusioneret den 1. januar 2012. Hospitalet har aktivitet på hospitalsmatriklerne Amager, Hvidovre og Glostrup. Pr. 1. januar 2015 overgik de to hospitaler til at være ét bevillingsområde.

Amager og Hvidovre Hospital er akuthospital for planområde Syd. Planområdet omfatter kommunerne: Albertslund, Brøndby, Dragør, Glostrup, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Tårnby, Vallensbæk, og følgende bydele i Københavns Kommune; Amager Vest, Amager Øst, Valby og Vesterbro, i alt ca. 578.000 borgere. Hospitalet er dermed det akuthospital, som har det største optageområde.

Behandlingsopgaver

For planområde Syd varetager hospitalet akutte og planlagte funktioner inden for fx kirurgi, led- og knoglekirurgi, det medicinske område, lindrende behandling og kvinde-barn sygdomme.

Hospitalet varetager også en række specialfunktioner inden for blandt andet kirurgi, mave-, tarm- og leversygdomme, infektionssygdomme samt børne- og ungesygdomme. Desuden er den diagnostiske enhed for planområde Syd beliggende her, ligesom regionens screeningsprogram for livmoderhalskræft ledes af hospitalet.

Hospitalets infektionsmedicinske afdeling varetager den østdanske beredskabsfunktion for behandling og isolation af patienter med smitsomme sygdomme.

Hospitalet har akutafdeling på Hvidovre-matriklen og en akutklinik og medicinsk afdeling på Amager-matriklen. Hospitalet har også ansvaret for den medicinske funktion og akutklinikken på Rigshospitalet, Glostrup-matriklen.

Øvrige opgaver

Amager og Hvidovre Hospital løser særlige behandlings-, forsknings- og uddannelsesopgaver. Hospitalet bidrager til eller varetager grunduddannelsen for en række faggrupper, herunder sygepleje-, medicin-, jordemoder-, bioanalytiker-, ergo- og fysioterapeutstuderende samt social- og sundhedsassistent-, lægesekretær- og andre

elever.

Hospitalet samarbejder med Københavns Universitet, Københavns Professionshøjskole og andre uddannelsesinstitutioner. Hospitalet har etableret en tværfaglig undervisningsenhed med henblik på at styrke den kliniske og den teoretiske uddannelse særligt på grunduddannelsesområdet.

Fysiske rammer

Hospitalet har aktivitet på Italiensvej på Amager (Amager Hospital), på Kettegård Allé i Hvidovre (Hvidovre Hospital) og på Valdemar Hansens Vej i Glostrup (Glostrup Hospital).

Der bygges Nyt Hospital Hvidovre, der omfatter både ombygninger af ambulatorier og sengebygninger i det eksisterende hospital samt etablering af et nyt byggeri med bl.a. en ny akutafdeling og kliniske afdelinger, der er integreret med og fungerer i sammenhæng med det eksisterende hospital. Det nye byggeri forventes klar til ibrugtagning i 2023.

Økonomi og aktivitet

Udgifts- og omkostningsbevilling - Amager og Hvidovre Hospital					
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
	(2022-P/L)				
Lønudgifter	2.343,2	2.427,0	2.425,8	2.425,6	2.425,6
Øvrige driftsudgifter	718,2	756,5	756,8	758,6	754,6
Driftsudgifter i alt	3.061,4	3.183,5	3.182,7	3.184,2	3.180,2
Indtægter	-169,6	-194,3	-194,3	-194,3	-194,3
Nettodriftsudgifter	2.891,8	2.989,2	2.988,4	2.989,9	2.985,9
Forskydning i hensættelse til feriepenge	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Hensættelse til tjenestemandspension	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	165,9	165,9	165,9	165,9	165,9
Om kostningselementer i alt	167,8	167,8	167,8	167,8	167,8
Om kostningsbevilling	3.059,6	3.156,9	3.156,1	3.157,6	3.153,7
Lokal investeringsramme	13,4	0,0	13,4	13,4	13,4

I tabellen ovenfor ses hospitalets samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger. I tabellen ses endvidere hospitalets investeringsramme.

Det har sfa. det lave anlægsloft været nødvendigt at suspendere hospitalernes lokale investeringsrammer i 2023.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	2.891,8
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	-3,5
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	9,3
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	2,4
Pris- og lønfremskrivning	97,1
Nye korrektioner ved budget 2023	-7,9
Budget 2023	2.989,2

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en tilførsel på netto 5,8 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en tilførsel på 2,4 mio. kr.

Budgettet forøges med 97,1 mio. kr. som følge af løn- og prisfremskrivning.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som netto reducerer budgettet med i alt 7,9 mio. kr. Heraf skal fremhæves:

- Indkøbsbesparelser medfører en bevillingsreduktion på 7,9 mio. kr.

Aktivitetsbudgettet for Amager og Hvidovre Hospital fremgår af tabellen nedenfor.

Aktivitetsbudget - Amager og Hvidovre Hospital	
<i>Somatisk sygehusbehandling</i>	<i>BF 2023</i>
DRG-sygehusløb - antal	780.665
DRG-sygehusforløb - mio. kr.	3.422,7

4.2 Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

Bispebjerg og Frederiksberg Hospital blev fusioneret den 1. januar 2012, men har fortsat aktivitet på to matrikler. Når det nye hospital på Bispebjerg Bakke er klar til ibrugtagning, skal aktiviteten på de to matrikler samles. Indtil det nye hospital står klar, navngives hospitalet Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. Derefter vil det blive navngivet Bispebjerg Hospital. De to hospitaler har været et bevillingsområde siden 1. januar 2013.

Bispebjerg Hospital er akuthospital for planområde Byen. Planområdet omfatter de københavnske bydele Bispebjerg, Brønshøj-Husum, Indre by, Nørrebro, Vanløse og Østerbro samt Frederiksberg Kommune, i alt ca. 462.000 borgere.

Behandlingsopgaver

For planområde Byen varetager hospitalet akutte og planlagte funktioner inden for fx kirurgi, led- og knoglekirurgi samt funktionerne på det medicinske område. I samarbejde med Rigshospitalet varetages patienter med hjerne- og nervesygdomme i planområderne Byen og Syd.

Hospitalet varetager også en række specialfunktioner inden for blandt andet lungesygdomme, hud-, allergi- og kønssygdomme, hjertesygdomme, kirurgi samt hjerne- og nervesygdomme. Desuden er den diagnostiske enhed for planområde Byen beliggende på hospitalet.

Bispebjerg Hospital har en afdeling for hud-, allergi- og kønssygdomme, der har et videntcenter for sårheling, som betjener hele regionen.

Hospitalet varetager forebyggelse og udredning af arbejds- og miljøbetingede lidelser for hele regionen. Ligeledes er regionens Socialmedicinske Center beliggende på hospitalet. Desuden varetages den klinisk farmakologiske funktion for hele regionen, herunder den landsdækkende giftinformation, der rådgiver om alle former for forgiftninger.

Hospitalet har akutafdeling på Bispebjerg-matriklen, og en akutklinik på Frederiksberg-matriklen.

Øvrige opgaver

Bispebjerg og Frederiksberg Hospital løser særlige behandlings-, forsknings- og uddannelsesopgaver. Hospitalet bidrager til og varetager grunduddannelsen for en række faggrupper, herunder sygepleje-, medicin-, radiograf-, bioanalytiker-, ergo- og fysioterapeutstuderende samt social- og sundhedsassistent-, lægesekretær- og andre

elever.

Hospitalet samarbejder med Københavns Universitet, Københavns Professionshøjskole og andre institutioner på uddannelsesområdet. Hospitalet har etableret en tværprofessionel læringsenhed, der skal bidrage til grunduddannelse og kompetenceudvikling på hospitalet, herunder et øget fokus på tværprofessionalitet.

Fysiske rammer

Hospitalet har aktivitet på Bispebjerg Bakke (Bispebjerg Hospital) og på Nordre Fasanvej (Frederiksberg Hospital). Når hospitalerne fysisk fusioneres, skal det nuværende Frederiksberg Hospital lukkes.

Der bygges Nyt Hospital Bispebjerg, der omfatter etablering af nyt Laboratorie- og Logistikbygning og Akuthus samt renovering og ombygning af det eksisterende hospital. Laboratorie- og Logistikbygningen blev taget i brug i 2018. De nye fysiske rammer bygges i etaper, der samlet forventes færdigbygget i 2026.

Økonomi og aktivitet

Udgifts- og omkostningsbevilling - Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Lønudgifter	1.945,5	2.003,9	2.002,4	2.002,4	2.002,4
Øvrige driftsudgifter	451,9	485,4	485,6	485,6	483,2
Driftsudgifter i alt	2.397,5	2.489,3	2.488,0	2.488,0	2.485,6
Indtægter	-127,5	-142,7	-142,7	-142,7	-142,7
Nettodriftsudgifter	2.270,0	2.346,6	2.345,3	2.345,3	2.342,9
Forskydning i hensættelse til feriepenge	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Hensættelse til tjenestemandspension	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0
Om kostningslementer i alt	88,9	88,9	88,9	88,9	88,9
Om kostningsbevilling	2.358,9	2.435,5	2.434,2	2.434,2	2.431,8
Lokal investeringsramme	11,1	0,0	11,1	11,1	11,1

I tabellen ovenfor ses hospitalets samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger. I tabellen ses endvidere hospitalets investeringsramme.

Det har sfa. det lave anlægsloft været nødvendigt at suspendere hospitalernes lokale investeringsrammer i 2023.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	2.270,0
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	-4,4
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	8,7
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	-1,1
Pris- og lønfremskrivning	74,6
Nye korrektioner ved budget 2023	-1,3
Budget 2023	2.346,6

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en tilførsel på netto 4,3 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en reduktion på 1,1 mio. kr.

Budgettet forøges med 74,6 mio. kr. som følge af løn- og prisfremskrivning.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som netto reducerer budgettet med i alt 1,3 mio. kr. Heraf skal fremhæves:

- Indkøbsbesparelser medfører en bevillingsreduktion på 1,3 mio. kr.

Aktivitetsbudgettet for Bispebjerg og Frederiksberg Hospital fremgår af tabellen nedenfor.

Aktivitetsbudget - Bispebjerg og Frederiksberg Hospital	
<i>Somatisk sygehusbehandling</i>	<i>BF 2023</i>
DRG-sygehusløb - antal	586.761
DRG-sygehusforløb - mio. kr.	2.653,9

4.3 Bornholms Hospital

Bornholms Hospital indtager en særstatus i Region Hovedstaden på grund af de geografiske forhold.

Bornholms Hospital betjener øens faste befolkning, i alt ca. 40.000 borgere, samt turister og andre besøgende, ca. 600.000 personer årligt.

Behandlingsopgaver

Bornholms Hospital har en akutafdeling. Desuden tilbyder hospitalet behandling på en række områder inden for kirurgi og medicin og varetager fødsler for Bornholm.

Bornholms Hospital varetager selv de fleste funktioner på hovedfunktionsniveau. Med henblik på at sikre, at så mange patientforløb som muligt kan varetages på Bornholms Hospital, er der etableret et tæt samarbejde med regionens øvrige hospitaler. Desuden varetager særligt Rigshospitalet og Bispebjerg Hospital de hoved-og specialfunktioner, som ikke kan varetages på Bornholm. For nogle funktioner sikres den lægelige bemanning på Bornholms Hospital ved samarbejdsaftaler og konsulentfunktioner, ligesom hospitalet anvender telemedicin til en række opgaver.

Øvrige opgaver

Bornholms Hospital løser særlige behandlings-, forsknings- og uddannelsesopgaver. Hospitalet bidrager til eller varetager grunduddannelsen for en række faggrupper, herunder hører fx sygepleje-, medicin-, jordemoder, radiograf-, bioanalytiker-, ergo- og fysioterapeutstuderende samt social- og sundhedsassistent-, lægesekretær- og andre elever som portører, falckreddere og paramedicinere.

Hospitalet samarbejder med forskellige institutioner på uddannelsesområdet og har formuleret en uddannelsesstrategi, som skal sikre et unikt tværfagligt uddannelsesgrundlag, hvor nærheden og den geografiske afgrænsning åbner op for særlige, brede og generelle læringsmuligheder.

Fysiske rammer

Hospitalet har aktivitet på Ullasvej i Rønne.

Økonomi og aktivitet

Udgifts- og omkostningsbevilling - Bornholms Hospital

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Lønudgifter	331,8	342,8	341,2	341,2	341,2
Øvrige driftsudgifter	108,9	120,0	120,1	120,2	119,8
Driftsudgifter i alt	440,7	462,8	461,3	461,4	461,1
Indtægter	-11,6	-11,3	-11,3	-11,3	-11,3
Nettodriftsudgifter	429,1	451,5	450,0	450,1	449,8
Forskydning i hensættelse til feriepenge	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Hensættelse til tjenestemandspension	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	23,1	23,1	23,1	23,1	23,1
Om kostningselementer i alt	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5
Om kostningsbevilling	454,6	476,9	475,4	475,6	475,2
Lokal investeringsramme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

I tabellen ovenfor ses hospitalets samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger. I tabellen ses endvidere hospitalets investeringsramme.

Det har sfa. det lave anlægsloft været nødvendigt at suspendere hospitalernes lokale investeringsrammer i 2023.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	429,1
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	5,5
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	2,5
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	0,1
Pris- og lønfremskrivning	14,8
Nye korrektioner ved budget 2023	-0,6
Budget 2023	451,5

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en tilførsel på netto 8,0 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en tilførsel på 0,1 mio. kr.

Budgettet forøges med 14,8 mio. kr. som følge af løn- og prisfremskrivning.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som reducerer budgettet med i alt 0,6 mio. kr. Heraf skal fremhæves:

- Indkøbsbesparelser medfører en bevillingsreduktion på 0,6 mio. kr.

Aktivitetsbudgettet for Bornholms Hospital fremgår af tabellen nedenfor.

Aktivitetsbudget - Bornholms Hospital	
<i>Somatisk sygehusbehandling</i>	<i>BF 2023</i>
DRG-sygehusløb - antal	95.109
DRG-sygehusforløb - mio. kr.	420,9

4.4 Herlev og Gentofte Hospital

Herlev og Gentofte Hospital blev fusioneret og overgik til at være et bevillingsområde d. 1. januar 2015. Hospitalet har aktivitet på hospitalsmatriklerne Herlev og Gentofte.

Herlev og Gentofte Hospital er akuthospital for planområde Midt. Planområdet omfatter kommunerne: Ballerup, Egedal, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Herlev, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal og Rødovre, i alt ca. 463.000 borgere.

Behandlingsopgaver

For planområde Midt varetager hospitalet akutte og planlagte funktioner inden for fx kirurgi, led- og knoglekirurgi, hjerne- og nervesygdomme, det medicinske område og kvinde-barn sygdomme.

Hospitalet er regionens udviklingshospital for planlagt kirurgi på Gentofte-matriklen.

Hospitalet varetager også en række specialfunktioner inden for blandt andet lungesygdomme, børne- og ungesygdomme, urinsvejskirurgi, brystkirurgi og plastikkirurgi. Herudover huser hospitalet den diagnostiske enhed for planområde Midt.

Hospitalet har desuden en Hud- og Allergiafdeling, der har en stærk profil i forhold til allergisygdomme. Afdelingen omfatter blandt andet Videncenter for Allergi.

Hospitalet varetager brystkirurgi for hele regionen, der primært er kirurgisk behandling af brystkræftpatienter samt varetager mammaradiologi (billeddiagnostik af brystet) og leder regionens brystkræftscreeningsprogram.

Herlev og Gentofte Hospital har som et af landets kræftcentre en markant profil på kræftområdet med blandt andet døgn-dækkende billeddiagnostiske undersøgelser, akutte operationsfaciliteter og stråleterapienhed.

Hospitalet har akutafdeling på Herlev-matriklen og en akutklinik og medicinsk afdeling på Gentofte-matriklen.

Øvrige opgaver

Herlev Hospital løser særlige behandlings-, forsknings- og uddannelsesopgaver. Hospitalet bidrager til eller varetager grunduddannelsen for en række faggrupper, herunder sygepleje-, medicin-, jordemoder-, bioanalytiker-, ergo- og fysioterapeutstuderende samt

social- og sundhedsassistent-, lægesekretær- og andre elever.

Hospitalet samarbejder med Københavns Universitet, Københavns Professionshøjskole og andre uddannelsesinstitutioner. Hospitalet har oprettet et Simulationscenter, der varetager træning af ansatte og studerende. Hospitalets forskningsmæssige indsatsområder omfatter blandt andet translational inflammations- og klinisk cancerforskning.

Fysiske rammer

Hospitalet har aktivitet på Borgmester Ib Juuls Vej i Herlev (Herlev Hospital) og på Gentofte Hospitalsvej i Gentofte (Gentofte Hospital).

Der bygges Nyt Hospital Herlev, der omfatter opførelse af et Kvinde-Barn-Center, et nyt Akuthus, en ny sterilcentral samt udvidelse af den eksisterende servicebygning og kapel. Kvinde-Barn-Center og nyt Akuthus er taget i brug i 2022.

Økonomi og aktivitet

Udgifts- og omkostningsbevilling - Herlev og Gentofte Hospital

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	3.381,8	3.543,8	3.541,6	3.541,3	3.541,3
Øvrige driftsudgifter	1.542,0	1.594,6	1.596,3	1.588,3	1.581,7
Driftsudgifter i alt	4.923,8	5.138,4	5.137,8	5.129,6	5.123,0
Indtægter	-282,1	-302,3	-302,3	-302,3	-302,3
Nettodriftsudgifter	4.641,7	4.836,1	4.835,5	4.827,3	4.820,7
Forskydning i hensættelse til feriepenge	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Hensættelse til tjenestemandspension	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	240,0	240,0	240,0	240,0	240,0
Omkostningselementer i alt	248,2	248,2	248,2	248,2	248,2
Omkostningsbevilling	4.889,9	5.084,3	5.083,8	5.075,6	5.069,0
Lokal investeringsramme	11,7	0,0	11,7	11,7	11,7

I tabellen ovenfor ses hospitalets samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger. I tabellen ses endvidere hospitalets investeringsramme.

Det har sfa. det lave anlægsloft været nødvendigt at suspendere hospitalernes lokale investeringsrammer i 2023.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	4.641,7
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	37,2
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	7,1
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	1,7
Pris- og lønfremskrivning	162,3
Nye korrektioner ved budget 2023	-13,9
Budget 2023	4.836,1

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en tilførsel på netto 44,3 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en tilførsel på 1,7 mio. kr.

Budgettet forøges med 162,3 mio. kr. som følge af løn- og prisfremskrivning.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som reducerer budgettet med i alt 13,9 mio. kr. Heraf skal fremhæves:

- Indkøbsbesparelser medfører en bevillingsreduktion på 13,9 mio. kr.

Aktivitetsbudgettet for Herlev og Gentofte Hospital fremgår af tabellen nedenfor.

Aktivitetsbudget - Herlev og Gentofte Hospital	
<i>Somatisk sygehusbehandling</i>	<i>BF 2023</i>
DRG-sygehusløb - antal	1.294.121,0
DRG-sygehusforløb - mio. kr.	6.144,7

I tilknytning til Herlev og Gentofte Hospital er Steno Diabetes Center Copenhagen etableret.

4.4.1 Steno Diabetes Center Copenhagen

Steno Diabetes Center blev overtaget af Region Hovedstaden d. 1. januar 2017 og er navngivet Steno Diabetes Center Copenhagen. Det nybyggede center på Herlev-matriklen blev indviet i november 2021.

Behandlingsopgaver

Steno Diabetes Center Copenhagen varetager behandling af diabetes og forskning på området sammen med andre hospitaler i Region Hovedstaden. Centret varetager ambulante funktioner for hele regionen, herunder behandling af personer med ny-konstateret type 1-diabetes og særligt for planområde Midt.

Størstedelen af diabetesbehandlingen varetages på hovedfunktionsniveau, men centret varetager også specialfunktioner. Centret indgår i et samarbejde med Rigshospitalet om behandling af gravide med diabetes.

Klinisk forskning

SDCC skal være med til at skabe et markant samlet løft og en stærkere sammenhæng i forskningsindsatsen på tværs af kliniske og basale forskningsmiljøer på hospitaler, universiteter og professionshøjskoler i regionen. SDCC fokuserer på forskning i klinisk epidemiologi, patofysiologi, systemmedicin, kliniske studier, sundhedsteknologi og tværfaglig klinisk forskning, og resultaterne herfra skal implementeres i behandlingen på SDCC og i forebyggelsen af diabetes generelt.

Øvrige opgaver

Centret skal være drivkraften i et klinisk samarbejde om behandling og forebyggelse af diabetes, der understøttes af stærke miljøer inden for klinisk diabetesforskning, sundhedsfremmeforskning samt uddannelse af patienter, pårørende og sundhedsprofessionelle.

Centret har en regional funktion i forhold til at udvikle og løfte den samlede diabetesindsats i Region Hovedstaden, både på hospitaler, hos praktiserende læger og i kommuner.

Fysiske rammer

Steno Diabetes Center Copenhagen var indtil november 2021 beliggende på Niels Steensens Vej i Gentofte, hvor regionen lejede sig ind i centerets bygninger.

Der er bygget et nyt Steno Diabetes Center Copenhagen på Herlev-matriklen i samarbejde mellem Region Hovedstaden og Novo Nordisk Fonden. Det nye byggeri blev taget i brug ultimo 2021.

Økonomi og aktivitet

Udgifts- og omkostningsbevilling - Steno Diabetes Center Copenhagen

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	181,8	190,2	190,2	190,2	190,3
Øvrige driftsudgifter	145,0	183,2	183,2	183,2	183,2
Driftsudgifter i alt	326,8	373,4	373,4	373,4	373,5
Indtægter	-186,4	-188,2	-188,2	-188,2	-188,3
Nettodriftsudgifter	140,4	185,2	185,2	185,2	185,2
Forskydning i hensættelse til feriepenge	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Hensættelse til tjenestemandspension	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Om kostningselementer i alt	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Om kostningsbevilling	142,1	186,8	186,8	186,8	186,8
Lokal investeringsramme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Aktivitetsområder - Rammebevilling

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Standardbehandling	149,1	196,2	196,2	196,2	196,2
Driftsudgifter i alt	149,1	196,2	196,2	196,2	196,2
Indtægter	-8,7	-11,0	-11,0	-11,0	-11,0
Nettodriftsudgifter	140,4	185,2	185,2	185,2	185,2

Aktivitetsområder- Eksterne midler

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Supplerende behandling	78,9	78,9	78,9	78,9	78,9
Klinisk forskning	50,6	50,6	50,6	50,6	50,6
Sundhedsfremme og forebyggelse	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Uddannelse	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Strategisk ledelsespulje	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0
Drift og service	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8
Engangsomkostninger i transitionsperioden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftsudgifter i alt	177,7	177,2	177,2	177,2	177,3
Indtægter	-177,7	-177,2	-177,2	-177,2	-177,3
Nettodriftsudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

I tabellen ovenfor ses hospitalets samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger. I tabellen ses endvidere hospitalets investeringsramme.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	140,4
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	25,0
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	12,6
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	0,3
Pris- og lønfremskrivning	7,1
Nye korrektioner ved budget 2023	-0,1
Budget 2023	185,2

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en tilførsel på netto 37,6 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en tilførsel på 0,3 mio. kr.

Budgettet forøges med 7,1 mio. kr. som følge af løn- og prisfremskrivning.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere ændringer, som reducerer budgettet med i alt 0,1 mio. kr. Heraf skal fremhæves:

- Indkøbsbesparelser medfører en bevillingsreduktion på 0,1 mio. kr.

Novo Nordisk Fonden finansierer udgifter til forskningsopgaver, sundhedsfremme og forebyggelse af diabetes, samt uddannelse af patienter, pårørende og sundhedsprofessionelle. Centret er etableret med enheder for hvert aktivitetsområde. Fondsfinansieringen udgør i alt 177,2 mio. kr.

Aktivitetsbudgettet for Steno Diabetes Center fremgår af tabellen nedenfor.

Aktivitetsbudget - Steno Diabetes Center Copenhagen	
<i>Somatisk sygehusbehandling</i>	<i>BF 2023</i>
DRG-sygehusløb - antal	75.608
DRG-sygehusforløb - mio. kr.	163,4

4.5 Nordsjællands Hospital

Nordsjællands Hospital blev etableret i februar 2013 som en fusion af Hillerød Hospital, Frederikssund Hospital og Helsingør Hospital (lukket i 2013) og overgik til at være et bevillingsområde. Hospitalet har aktivitet på hospitalsmatriklerne Hillerød og Frederikssund samt i sundhedshuset i Helsingør.

Når Nyt Hospital Nordsjælland er færdigbygget, skal aktiviteten i Hillerød og Frederikssund samles her, og der etableres et sundhedshus med akutklinik i Frederikssund.

Nordsjællands Hospital er akuthospital for planområde Nord. Planområdet omfatter kommunerne: Allerød, Fredensborg, Frederikssund, Halsnæs, Gribskov, Helsingør, Hillerød samt Hørsholm, i alt ca. 324.000 borgere.

Behandlingsopgaver

For planområde Nord varetager hospitalet akutte og planlagte funktioner inden for fx kirurgi, led- og knoglekirurgi, hjerne- og nervesygdomme, det medicinske område, og kvinde-barn området. Desuden varetager hospitalet øre-, næse- og halskirurgi inkl. høresygdomme for planområde Midt og Nord.

Hospitalet varetager også en række specialfunktioner inden for blandt andet led- og knoglekirurgi, kræftsygdomme (medicinsk behandling), øre-, næse- og halskirurgi samt børne- og ungesygdomme. Herudover er den diagnostiske enhed for planområde Nord beliggende på hospitalet.

Nordsjællands Hospital har akutafdeling på matriklen i Hillerød og akutklinikker i Helsingør og Frederikssund.

Nordsjællands Hospital leder endvidere genoptræningscentret Montebello, som geografisk er placeret i Spanien, hvortil patienter fra hele landet kan henvises.

Øvrige opgaver

Nordsjællands Hospital løser særlige behandlings-, forsknings- og uddannelsesopgaver. Hospitalet bidrager til eller varetager grunduddannelsen for en række faggrupper, herunder sygepleje-, medicin-, jordemoder-, bioanalytiker-, ergo- og fysioterapeutstuderende samt social- og sundhedsassistent-, lægesekretær- og andre elever.

Hospitalet samarbejder med Københavns Universitet, Københavns Professionshøjskole, produktionsskoler og andre institutioner på uddannelsesområdet. Nordsjællands Hospital

har blandt andet etableret en simulationsenhed (SimNord), hvor der afholdes både interne og eksterne kurser på præ- og postgraduat niveau.

Fysiske rammer

Hospitalet har aktivitet på Dyrehavevej i Hillerød og Frederikssundsvej i Frederikssund, samt i sundhedshuset i Murergade i Helsingør.

Der bygges Nyt Hospital Nordsjælland, der er et helt nyt hospital i den kommende bydel Favrholt i Hillerød. Det skal rumme ca. 20 kliniske funktioner, herunder medicinske og kirurgiske afdelinger og en ny akutafdeling. Ved ibrugtagelsen af nybyggeriet sammenlægges de eksisterende hospitalsmatrikler i Hillerød og Frederikssund til et nyt moderne hospital, der forventes indflytningsklart i slutningen af 2025.

Inden hospitalsfunktionen i Frederikssund lukkes, skal der etableres et sundhedshus med en akutklinik i Frederikssund.

Økonomi og aktivitet

Udgifts- og omkostningsbevilling - Nordsjællands Hospital					
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
	(2022-P/L)				
Lønudgifter	2.048,2	2.113,8	2.112,3	2.111,9	2.111,9
Øvrige driftsudgifter	526,6	550,1	550,4	550,5	548,2
Driftsudgifter i alt	2.574,8	2.664,0	2.662,8	2.662,4	2.660,2
Indtægter	-65,5	-71,0	-71,0	-71,0	-71,0
Nettodriftsudgifter	2.509,3	2.593,0	2.591,8	2.591,4	2.589,2
Forskydning i hensættelse til feriepenge	6,5	22,5	22,5	22,5	22,5
Hensættelse til tjenestemandspension	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Om kostningselementer i alt	109,7	125,7	125,7	125,7	125,7
Om kostningsbevilling	2.619,0	2.718,7	2.717,5	2.717,1	2.714,9
Lokal investeringsramme	2,8	0,0	2,8	2,8	2,8

I tabellen ovenfor ses hospitalets samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger. I tabellen ses endvidere hospitalets investeringsramme.

Det har sfa. det lave anlægsloft været nødvendigt at suspendere hospitalernes lokale investeringsrammer i 2023.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	2.509,3
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	-6,6
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	12,6
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	-2,2
Pris- og lønfremskrivning	83,2
Nye korrektioner ved budget 2023	-3,4
Budget 2023	2.593,0

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en tilførsel på netto 6,0 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en reduktion på 2,2 mio. kr.

Budgettet forøges med 83,2 mio. kr. som følge af løn- og prisfremskrivning.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som reducerer budgettet med i alt 3,4 mio. kr. Heraf skal fremhæves:

- Indkøbsbesparelser medfører en bevillingsreduktion på 3,4 mio. kr.

Aktivitetsbudgettet for Nordsjællands Hospital fremgår af tabellen nedenfor.

Aktivitetsbudget - Nordsjællands Hospital	
<i>Somatisk sygehusbehandling</i>	<i>BF 2023</i>
DRG-sygehusløb - antal	636.557
DRG-sygehusforløb - mio. kr.	3.180,4

4.6 Region Hovedstadens Psykiatri

Psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri er organiseret som ét hospital i Region Hovedstaden og benævnt Region Hovedstadens Psykiatri.

Region Hovedstadens Psykiatri udreder og behandler borgere med psykisk sygdom, der ikke kan varetages hos praktiserende læge, speciallæge eller psykolog.

Psykiatrien har gennemgået en omstilling mod øget akut og intensiv ambulant behandling samt en omlægning fra åbne til intensive senge. De ambulante akutte og udgående funktioner skal forebygge indlæggelser samt sikre behandling i nærmiljøet. Samtidig er antallet af patienter øget markant siden 2009, hvilket blandt andet er muliggjort ved en generel udbygning af den ambulante kapacitet samt harmonisering af tilbuddene, herunder introduktion af pakkeforløb. Endelig arbejdes der med at inddrage brugere og pårørende og at skabe en recovery-orienteret kultur. Der bygges på den psykiatriske patients egne ressourcer, ønsker og mål, ligesom der fortsat arbejdes på at nedbringe brugen af tvang.

Behandlingsopgaver

Voksenpsykiatri

Voksenpsykiatri varetages på otte psykiatriske centre i regionen. Psykiatrien er i lighed med somatikken inddelt i fire planområder, og der er stort sammenfald mellem de somatiske hospitaler og de psykiatriske centres optageområder. Det understøtter samarbejdet mellem de somatiske hospitaler og psykiatrien samt mellem kommunerne og de psykiatriske centre. Hermed sikres sammenhængende tilbud til især de psykiatriske patienter, som har behov for en koordineret indsats.

Der er i hvert planområde mindst et psykiatrisk center, som varetager hovedfunktion og dermed den overvejende del af den psykiatriske behandling. Under hvert af de 6 almenpsykiatriske centre hører akutmodtagelser og ambulante akutteams (bortset fra på Bornholm), åbne og intensive sengeafsnit, psykoterapeutiske og psykiatriske ambulatorier (herunder udgående og opsøgende teams) for patienter med svære psykiske lidelser. Hver kommune (og i Københavns Kommune den enkelte bydel) har ét psykiatrisk center som primær samarbejdspartner.

Den akutte indsats i psykiatrien er ganske betydelig, idet de akutte indlæggelser udgør omkring 90 procent af alle indlæggelser i voksenpsykiatrien og ca. 2/3 af alle indlæggelser i børne- og ungdomspsykiatrien. Organiseringen af den akutte psykiatriske indsats er derfor af central betydning for den samlede patientbehandling. Den akutte hospitalsindsats omfatter psykiatriske akutmodtagelser og psykiatriske sengeafsnit.

Der er psykiatriske akutmodtagelser på følgende fem centre:

- Psykiatrisk Center Amager
- Psykiatrisk Center Ballerup
- Psykiatrisk Center Glostrup
- Psykiatrisk Center København
- Psykiatrisk Center Nordsjælland

På Bornholm varetages den akutte psykiatri af somatisk akutmodtagelse.

Retspsykiatriske patienter adskiller sig fra de øvrige psykiatriske patienter ved at have en dom til behandling. De retspsykiatriske funktioner i psykiatrien betjener borgerne i hele regionen.

Psykoterapeutisk Center Stolpegård varetager behandling af borgere fra hele regionen, dog primært fra planområde Midt, og behandler patienter med ikke-psykotiske lidelser som angst, personlighedsforstyrrelser og psykiske vanskeligheder, der knytter sig til traumer.

Børne- og ungdomspsykiatri

Børne- og ungdomspsykiatrien, som dækker patienter i aldersgruppen 0-17 år, er samlet i ét Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center. Der er retspsykiatrisk funktion for unge på afdelingen i Glostrup.

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center betjener alle kommuner i Region Hovedstaden. Funktionerne i Glostrup varetager ambulans behandling og indlæggelser, mens funktionerne i Hillerød og Bispebjerg alene varetager ambulans behandling.

Ambulatorierne i Hillerød betjener Bornholm, hvor der er et børne- og ungdomspsykiatrisk ambulatorium, og har konsulentfunktioner for Bornholm for psykisk syge børn og unge. Endvidere servicerer Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Grønland og Færøerne.

Akutafdelingen for børne- og ungdomspsykiatri er beliggende i Glostrup.

Børne- og ungdomspsykiatrien er godkendt til at varetage alle funktioner på hoved- og specialfunktionsniveau. Desuden varetages enkelte højt specialiserede funktioner for hele landet.

Øvrige opgaver

Region Hovedstadens Psykiatri løser særlige behandlings-, forsknings- og uddannelsesopgaver og yder blandt andet psykiatrisk tilsyn på de somatiske afdelinger. Hospitalet bidrager til eller varetager grunduddannelsen for en række faggrupper, herunder hører fx sygepleje- og medicinstuderende samt fx social- og sundhedsassistent-, lægesekretær- og køkkenassistentelever.

Der samarbejdes med institutioner på uddannelsesområdet. Region Hovedstadens Psykiatri har en række kompetencecentre og andre funktioner, fx PsykInfo, som samler og formidler viden om psykiske lidelser og deres behandling.

Fysiske rammer

De psykiatriske centre er placeret geografisk spredt i Region Hovedstaden og for Psykiatrisk Center Sct. Hans´ vedkommende i Roskilde, Region Sjælland. Der er psykiatriske centre i Ballerup, Glostrup (med afdeling i Brøndby og Glostrup), København (med afdeling på Østerbro, Frederiksberg, Bispebjerg og Gentofte), Nordsjælland (med afdelinger i henholdsvis Hillerød, Frederikssund og Helsingør), på Amager, på Bornholm, Psykiatrisk Center Sct. Hans i Roskilde og Psykoterapeutisk Center Stolpegård i Gentofte. Hertil kommer ambulante funktioner i flere andre kommuner og københavnske bydele.

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center har afdelinger i Hillerød, Glostrup, København og på Bornholm.

I psykiatrien bygges nye fysiske rammer, der passer til nye behandlingsmetoder, og som vil sikre bedre sammenhæng på tværs af psykiatrien. Byggerierne omfatter nybyggeri på Psykiatrisk Center Bispebjerg, indeholdende ny psykiatrisk akutafdeling og enestuer til almenpsykiatri, der samlet set forventes ibrugtaget i 2024, samt Ny Retspsykiatri Sct. Hans i Roskilde, der blev taget i brug i december 2021.

Finanslovsmidler 2020

I budget 2023 indgår finanslovsmidlerne fra 2020 med sigte på at styrke psykiatrien med 141 mio.kr. (2020 - p/l) til varig drift.

Satspuljemidler

En mindre del af Region Hovedstadens Psykiatris budget udgøres af ofte tidsbegrænsede bevillinger, som tildeles af regeringen og de øvrige partier ved de årlige satspuljeaftaler på psykiatrimrådet. Regionen skal redegøre for den konkrete anvendelse af midlerne samt give status for realisering af de konkrete indsatser, der følger af aftalerne.

Økonomi og aktivitet

Udgifts- og omkostningsbevilling - Region Hovedstadens Psykiatri

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	3.209,3	3.300,5	3.330,3	3.329,1	3.329,1
Øvrige driftsudgifter	478,4	510,3	513,9	513,8	507,4
Driftsudgifter i alt	3.687,7	3.810,9	3.844,2	3.842,9	3.836,5
Indtægter	-151,7	-162,3	-149,2	-147,9	-147,9
Nettodriftsudgifter	3.536,0	3.648,5	3.695,0	3.695,0	3.688,5
Forskydning i hensættelse til feriepenge	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8
Hensættelse til tjenestemandspension	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	57,8	57,8	57,8	57,8	57,8
Om kostningselementer i alt	65,5	65,5	65,5	65,5	65,5
Om kostningsbevilling	3.601,5	3.714,0	3.760,4	3.760,4	3.754,0
Lokal investeringsramme	6,1	0,0	6,1	6,1	6,1

I tabellen ovenfor ses Region Hovedstadens Psykiatris samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger. I tabellen ses endvidere hospitalets investeringsramme.

Det har sfa. det lave anlægsloft været nødvendigt at suspendere hospitalernes lokale investeringsrammer i 2023.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	3.536,0
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	-6,0
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	1,2
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	-3,9
Pris- og lønfremskrivning	112,6
Nye korrektioner ved budget 2023	8,6
Budget 2023	3.648,5

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en bevillingsreduktion på netto - 4,8 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en bevillingsreduktion på -3,9 mio. kr.

Budgettet forøges med 112,6 mio. kr. som følge af løn- og prisfremskrivning.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som øger budgettet med i alt 8,6 mio. kr. Heraf skal fremhæves:

- Indkøbsbesparelser medfører en bevillingsreduktion på 1,0 mio. kr.
- I forbindelse med budgettet for 2014 blev Region Hovedstadens Psykiatri tilført 5,3 mio.kr. i 14-pl i perioden 2014-2018 til merudgifter forbundet med genhusning af PC Københavns funktioner på Gentofte Hospital frem til samling af funktionerne i Ny Psykiatri Bispebjerg. Forsinkelser og andre hensyntagen medfører, at Gentofte afsnittene først kan flyttes til Bispebjerg-matriklen, når byggeriets etape 2 står færdigt i 2025, hvorfor bevillingen på nu 6,1 mio.kr. til merudgifterne ved drift på flere matrikler videreføres i 2023-2025.
- Der tilføres 2,8 mio. kr. vedr. vederlagsfri antipsykotisk medicin.
- Effektiviseringsgevinster vedr. kvalitetsfundsbyggerier medfører en bevillingsreduktion på 16 mio. kr. Det er besluttet at tilbageføre disse midler til hospitalet med henblik på ny aktivitet.

Det skal bemærkes, at Region Hovedstadens Psykiatri oplever årlige vækstrater på 10-12 pct. inden for børne- og ungdomspsykiatrien. Udfordringen i 2022 og 2023 håndteres midlertidigt gennem engangsmidler og omprioritering inden for den samlede psykiatriramme – og herved er det muligt at videreføre kapacitetsløftet i 2022 ind i 2023. For at dække kapacitetsbehovet i 2024 er de ekstra finanslovsmidler i 2024 forhåndsdisponeret hertil. Hvis væksten fortsætter ud over niveauet i 2022, vil behovet være større.

Aktivitetsbudgettet for Region Hovedstadens Psykiatri fremgår af tabellen nedenfor.

Aktivitetsbudget - Region Hovedstadens Psykiatri	
<i>Psykiatrisk behandling</i>	<i>BF 2023</i>
Ambulante besøg - Antal	590.210
Sengedage - Antal	391.210

4.7 Rigshospitalet

Rigshospitalet og Glostrup Hospital blev organisatorisk fusioneret og overgik til at være et bevillingsområde d. 1. januar 2015. Rigshospitalet har aktivitet på hospitalsmatriklerne Blegdamsvej og Glostrup.

Rigshospitalet er regionens og landets højst specialiserede hospital med mange højt specialiserede funktioner og afdelinger. Hospitalet har en særlig status, da det varetager et stort antal specialfunktioner for hele landet samt for de færøske og grønlandske sundhedsvæsen.

Behandlingsopgaver

Hospitalet varetager akutte og planlagte funktioner inden for en lang række områder som fx kirurgi, led- og knoglekirurgi, det medicinske område, hjerne- og nervesygdomme, urinvejskirurgi, kvindesygdomme samt øre-næse-halskirurgi. For det medicinske område på Glostrup-matriklen gælder, at det hører under Amager og Hvidovre Hospital.

Inden for fx karkirurgi, hjerne- og nervekirurgi, arvelige sygdomme, vævstypelaboratorium og blodbank, gigt, bindevævs- og rygsygdomme og øjensygdomme varetager hospitalet hoved- og specialfunktioner for hele regionen.

Herudover varetager hospitalet for hele regionen en særlig tværfaglig funktion for sjældne sygdomme, og yder døgndækkende billeddiagnostik og akutte operationsfaciliteter.

Rigshospitalet varetager endvidere en stor del af regionens kræftbehandling, herunder stråleterapi, samt flere specialfunktioner for hele landet. Alle transplantationer, som foretages i Region Hovedstaden, udføres på Rigshospitalet. Rigshospitalet varetager endvidere børnehjertekirurgi hos børn og unge under 18 år for hele landet.

Hospitalet huser også et demensteam, et hovedpinecenter og en række regionsdækkende funktioner: Klinik for Rygmarvsskade, Afsnit for Traumatisk Hjerneskade samt Respirations Center Øst.

På matriklen på Blegdamsvej ligger regionens traumecenter med højt specialiseret traumecenterfunktion. Her modtages svært tilskadekomne patienter og kritisk syge patienter, som kræver en speciel indsats og samarbejde på stedet mellem mange diagnostiske og kliniske funktioner på højt specialiseret niveau.

Øvrige opgaver

Rigshospitalet løser særlige behandlings-, forsknings- og uddannelsesopgaver og har en central rolle i regionens samlede funktion som sundhedsvidenskabeligt behandlings-, forsknings- og udviklingscenter. Hospitalet bidrager til eller varetager grunduddannelsen for en række faggrupper, herunder sygepleje-, medicin-, jordemoder-, bioanalytiker-, ergo- og fysioterapeutstuderende samt social- og sundhedsassistent-, lægesekretær- og andre elever.

Hospitalet samarbejder med Københavns Universitet, Københavns Professionshøjskole og andre institutioner på uddannelsesområdet.

Fysiske rammer

Rigshospitalet er beliggende på Blegdamsvej på Østerbro (Rigshospitalet) samt på Valdemar Hansens Vej i Glostrup (Glostrup Hospital). Hertil kommer, at hospitalet fortsat har neurorehabiliteringsfunktion i Hornbæk.

På Blegdamsvej er der bygget en ny Nordfløj, der er en behandlingsbygning, hvor HovedOrtoCenteret og Neurocenteret er placeret. Frem mod 2024 opføres et nyt BørneRiget, hvor behandling af børn, unge, fødende og deres familie samles under ét tag. BørneRiget opføres i samarbejde med Ole Kirk's Fond. Der er herudover etableret en ny sterilcentral.

På matriklen i Glostrup opføres et Nyt Neurorehabiliteringshus, der samler den specialiserede neurorehabilitering i Region Hovedstaden. Det nye byggeri forventes klar til ibrugtagning i 2023/24.

Økonomi og aktivitet

Udgifts- og omkostningsbevilling - Rigshospitalet

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	5.678,6	5.804,4	5.801,3	5.801,1	5.801,1
Øvrige driftsudgifter	4.238,9	4.396,8	4.397,3	4.413,3	4.402,9
Driftsudgifter i alt	9.917,4	10.201,2	10.198,6	10.214,5	10.204,1
Indtægter	-3.140,8	-3.327,3	-3.327,3	-3.327,3	-3.327,3
Nettodriftsudgifter	6.776,6	6.873,8	6.871,3	6.887,1	6.876,7
Forskydning i hensættelse til feriepenge	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Hensættelse til tjenestemandspension	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	271,7	271,7	271,7	271,7	271,7
Omkostningselementer i alt	303,7	303,7	303,7	303,7	303,7
Omkostningsbevilling	7.080,3	7.177,5	7.174,9	7.190,8	7.180,4
Lokal investeringsramme	18,7	0,0	18,7	18,7	18,7

I tabellen ovenfor ses hospitalets samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger. I tabellen ses endvidere hospitalets investeringsramme.

Det har sfa. det lave anlægsloft været nødvendigt at suspendere hospitalernes lokale investeringsrammer i 2023.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	6.776,6
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	-99,0
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	-27,8
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	-5,2
Pris- og lønfremskrivning	242,5
Nye korrektioner ved budget 2023	-13,3
Budget 2023	6.873,8

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en reduktion på netto 126,8 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en reduktion på 5,2 mio. kr.

Budgettet forøges med 242,5 mio. kr. som følge af løn- og prisfremskrivning.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som reducerer budgettet med i alt 13,3 mio. kr. Heraf skal fremhæves:

- Indkøbsbesparelser medfører en bevillingsreduktion på 19,3 mio. kr.
- Midler vedr. visionsarbejde omkring Fremtidens Rigshospital er overført fra anlæg og medfører en tilførsel på 5,1 mio. kr.
- Bevilling vedr. regionernes bio- og genombank medfører en tilførsel på 1,0 mio. kr.
- Effektiviseringsgevinster vedr. kvalitetsfondsbyggerier medfører en bevillingsreduktion på 15 mio. kr. Det er besluttet at tilbageføre disse midler til hospitalet med henblik på ny aktivitet, særligt med henblik på aktiviteten i det nye Neurorehabiliteringshus.

Aktivitetsbudgettet for Rigshospitalet fremgår af tabellen nedenfor.

Aktivitetsbudget - Rigshospitalet	
<i>Somatisk sygehusbehandling</i>	<i>BF 2023</i>
DRG-sygehusløb	1.436.951
DRG-sygehusforløb - mio. kr.	9.579,5

4.8 Region Hovedstadens Akutberedskab

Opgaver

Den præhospitale indsats i Region Hovedstaden udøves af ambulancer, akuttelægebiler, akuttelægeheliokopter, liggende sygetransporter, siddende patienttransporter, regionens AMK-Vagtcentral, samt regionens akuttelefon. Hertil kommer planlægning samt udførelse af det operative sundhedsberedskab.

Regionens AMK-Vagtcentral er "kommandocentral" for regionens samlede akutte beredskab og modtager alle sundhedsfaglige 112-opkald, opkald til Akuttelefon 1813 samt disponerer ambulancer, sygetransporter og siddende patienttransporter.

Det sundhedsfaglige personale vurderer, prioriterer og visiterer opkald.

Økonomi

Udgifts- og omkostningsbevilling - Region Hovedstadens Akutberedskab					
	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Lønudgifter	268,9	364,5	364,5	364,5	364,5
Øvrige driftsudgifter	722,3	693,0	693,0	693,0	693,0
Driftsudgifter i alt	991,2	1.057,5	1.057,5	1.057,5	1.057,5
Indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettodriftsudgifter	991,2	1.057,5	1.057,5	1.057,5	1.057,5
Forskydning i hensættelse til feriepenge	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Hensættelse til tjenestemandspension	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Omkostningselementer i alt	8,6	8,5	8,5	8,5	8,5
Omkostningsbevilling	999,8	1.066,0	1.066,0	1.066,0	1.066,0
Lokal investeringsramme	1,6	0,0	1,6	1,6	1,6

I tabellen ovenfor ses virksomhedens samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger. I tabellen ses endvidere virksomhedens investeringsramme.

Det har sfa. det lave anlægsloft været nødvendigt at suspendere de lokale investeringsrammer i 2023.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	991,2
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	8,6
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	-0,7
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	1,3
Pris- og lønfremskrivning	36,7
Nye korrektioner ved budget 2023	20,4
Budget 2023	1.057,5

I forhold til vedtaget budget 2022 videreføres som følge af trufne beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en nettotilførsel på 7,9 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en tilførsel på 1,3 mio. kr.

Budgettet forøges netto med 36,7 mio. kr. som følge af pris- og lønfremskrivning, hvor kontrakterne for driften af ambulancer, liggende sygetransport, siddende patienttransporter og akutlægehelikopter følger fremskrivningen på det øvrige sundhedsområde.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere ændringer, som tilfører budgettet med i alt 20,4 mio. kr. Dette vedrører primært udmøntning af 20,5 mio. kr. til øgede udgifter forbundet med nye ambulancekontrakter fra 1. februar 2023.

4.9 Region Hovedstadens Apotek

Opgaver

Apoteket varetager den samlede lægemiddelforsyning til hospitalerne og Region Hovedstadens Psykiatri og til det grønlandske sundhedsvæsen. Herudover leveres en række egenproducerede lægemidler til landets øvrige sygehusapoteker.

Apoteket har følgende hovedopgaver:

- Logistik – indkøb og distribution af lægemidler,
- Produktion – fremstilling af lægemidler med særligt fokus på patientsikkerhed og på at lægemidlerne er klar til brug for afdelingernes personale,
- Klinisk Farmaceutisk Service – tilbud om medicinservice og klinisk farmaci til samtlige afdelinger, der i væsentligt omfang anvender lægemidler.

Fysiske rammer

Apoteket er beliggende på Marielundvej i Herlev og har apoteksenheder på alle hospitalerne.

Økonomi

Udgifts- og omkostningsbevilling - Region Hovedstadens Apotek

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	296,0	322,0	322,0	322,0	322,0
Øvrige driftsudgifter	-10,5	-28,9	-28,9	-28,3	-28,3
Driftsudgifter i alt	285,5	293,1	293,1	293,7	293,7
Indtægter	-189,8	-196,7	-196,7	-196,7	-196,7
Nettodriftsudgifter	95,7	96,4	96,4	97,0	97,0
Forskydning i hensættelse til feriepenge	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Hensættelse til tjenestemandspension	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5
Omkostningselementer i alt	14,1	14,1	14,1	14,1	14,1
Omkostningsbevilling	109,8	110,5	110,5	111,1	111,1
Lokal investeringsramme	3,7	0,0	3,7	3,7	3,7

I tabellen ovenfor ses Region Hovedstadens Apoteks samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger. I tabellen ses endvidere investeringsrammen.

Det har sfa. det lave anlægsloft været nødvendigt at suspendere de lokale investeringsrammer i 2023.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	95,7
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	-0,7
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	-0,6
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	0,7
Pris- og lønfremskrivning	1,3
Nye korrektioner ved budget 2023	0,0
Budget 2023	96,4

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023, svarende til en reduktion på netto 1,3 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en tilførsel på i alt 0,7 mio. kr.

Budgettet forøges med 1,3 mio. kr. som følge af pris- og lønfremskrivning.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som øger budgettet med i alt 0,032 mio. kr. Heraf skal fremhæves:

- Særlig p/l regulering vedr. forsyningsområdet: 0,032 mio. kr.

4.10 Center for IT og Medicoteknologi

Opgaver

Center for IT og Medicoteknologi (CIMT) varetager alle opgaver vedrørende drift, vedligeholdelse, support og udvikling af udstyr og systemer inden for områderne it og medico i regionen.

CIMT servicerer alle enheder i regionen inden for områderne samt i korrekt ibrugtagning og anvendelse af udstyr og systemer.

CIMT sikrer endvidere standardisering i samarbejde med hospitaler, virksomheder og øvrige koncerncentre.

Økonomi

Udgifts- og omkostningsbevilling - Center for IT og Medicoteknologi

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	621,4	652,8	651,3	651,3	651,3
Øvrige driftsudgifter	1.068,5	1.182,7	1.201,8	1.205,1	1.177,3
Driftsudgifter i alt	1.689,9	1.835,5	1.853,0	1.856,4	1.828,6
Indtægter	-4,8	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Nettodriftsudgifter	1.685,1	1.830,6	1.848,1	1.851,4	1.823,6
Forskydning i hensættelse til feriepenge	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Hensættelse til tjenestemandspension	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	62,0	62,0	62,0	62,0	62,0
Om kostningselementer i alt	66,2	66,2	66,2	66,2	66,2
Om kostningsbevilling	1.751,3	1.896,8	1.914,3	1.917,6	1.889,8
Lokal investeringsramme	50,0	0,0	50,0	50,0	50,0

I tabellen ovenfor ses CIMT's samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger.

Der er ikke afsat midler til den lokale investeringsramme i 2023 som følge af den stramme økonomiaftale mellem regeringen og Danske Regioner. IT investeringsrammen som er beskrevet i afsnit fem (Investeringsbudget) er også reduceret med 25 mio. kr. fra 50 mio. kr. i budget 2022 til 25 mio. kr. i budget 2023.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	1.685,1
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	-2,4
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	-3,2
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	25,9
Pris- og lønfremskrivning	67,3
Nye korrektioner ved budget 2023	57,8
Budget 2023	1.830,6

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2022 svarende til en budgetreduktion på -5,6 mio. kr. Ændringen kan henføres til diverse mindre budgetflytninger til og fra andre områder.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en udvidelse på 25,9 mio. kr. Det drejer sig primært om ekstra midler til IT-sikkerhed på 12,5 mio. kr. og 15 mio. kr. til IT-infrastruktur.

Budgettet forøges med 67,3 mio. kr. som følge af pris- og lønfremskrivning.

De nye korrektioner vedrører det nye billeddiagnostiske system (RIS/PACS) som Regionsrådet vedtog at anskaffe i april måned og midler til erstatning for investeringsrammen som reduceres. Som konsekvens af den reducerede investeringsramme på 75 mio. kr. er der tilført 30 mio. kr. til CIMT's driftsramme.

Grundlag for CIMT's budget

CIMT's samlede budget dækker over udgifter til aktiviteter til drift, vedligehold, support og udvikling af it og medico i Region Hovedstaden.

Budgettet for 2023 kan opdeles i følgende kategorier:

- It-infrastruktur – drift og udvikling af it-infrastruktur, herunder drift og udvikling af servere, netværk, slutbrugerredskaber, driftsprojekter samt supportfunktioner: 432,4 mio. kr.
- It-Systemer/Aplikationer – drift og udvikling af regionens system- og applikationsportefølje herunder systemforvaltning, systemvedligeholdelse, -udvikling og -projekter 436,7mio. kr.
- Medico – drift af medicoteknisk apparatur, herunder drift og vedligehold af apparatur, indkøb og udskiftning af reservedele og teknisk support 324,4 mio. kr.
- Løn – i CIMT 637,1 mio. kr.

4.11 Center for HR og Uddannelse

Center for HR og Uddannelse (CHRU) har til opgave at servicere alle enheder i Region Hovedstaden i forhold til den samlede HR-opgave: rekruttering, ansættelser og løn, jura, forretningssystemer, lederudvikling, personalepolitik, arbejdsmiljø og det samlede uddannelsesområde. Centeret varetager således både rammesættende, forretningsunderstøttende og serviceopgaver for hospitalerne.

CHRU varetager opgaver inden for løn- og personaleadministration samt en række specialfunktioner inden for HR-området, eksempelvis afstemning og refusioner, vagtplanområdet, barselsfond, tjenestemandspensioner og personalejuridisk rådgivning.

På uddannelsesområdet har CHRU ansvaret for tværgående arbejde med grunduddannelse, specialuddannelse, almen og specialrettet efteruddannelse, lægelig videreuddannelse samt regionens lederudviklingsprogram. Endelig har CHRU et stigende engagement i forskning og træning inden for simulationstræning og uddannelse.

Herudover administrerer CHRU regionens overordnede personalepolitiske spørgsmål, regionens MED arbejde og arbejdsmiljø.

Et af hovedformålene med centret er at sikre en standardisering og systemunderstøttelse af arbejdsgange, målrettet kompetenceudvikling og understøttelse af den decentrale styring samt at opnå et kvalitetsløft gennem udnyttelse af den samlede viden på HR- og uddannelsesområdet.

Økonomi

Udgifts- og omkostningsbevilling - Center for HR og Uddannelse

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	874,9	933,6	934,0	926,2	926,2
Øvrige driftsudgifter	225,0	203,5	202,6	202,6	202,4
Driftsudgifter i alt	1.100,0	1.137,1	1.136,7	1.128,9	1.128,7
Indtægter	-51,1	-53,0	-53,0	-53,0	-53,0
Nettodriftsudgifter	1.048,8	1.084,1	1.083,6	1.075,8	1.075,6
Forskydning i hensættelse til feriepenge	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Hensættelse til tjenestemandspension	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Om kostningselementer i alt	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6
Om kostningsbevilling	1.056,4	1.091,7	1.091,2	1.083,4	1.083,2
Lokal investeringsramme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

I tabellen ovenfor ses CHRU's samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	1.048,8
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	16,6
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	-11,3
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	-2,7
Pris- og lønfremskrivning	33,9
Nye korrektioner ved budget 2023	-1,2
Budget 2023	1.084,1

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer for budgettet 2022 svarende til en netto budgettilgang på 5,3 mio. kr.

Budgettet forøges med 33,9 mio. kr. som følge af pris- og lønregulering.

Af større korrektioner til budgettet kan fremhæves:

Elevområdet

På elevområdet reduceres udgifterne bl.a. som følge af omlægning af lægesekretæruddannelsen. Uddannelsen er ændret til erhvervsakademiuddannelse i sundhedsadministration, der er SU berettiget, hvorfor de studerende ikke er ansat som elever. Yderligere er bidraget til AUB reduceret, da dette er blevet korrigeret for overdragelse af SOSU uddannelsesopgaven til kommunerne samt omlægningen af lægesekretæruddannelsen. Samlet reduceres budgettet fra 78,9 mio. kr. i 2022 til 58 mio. kr. i 2023.

Som følge af hjemtagelse af en del af den præhospital indsats forventes en stigning i antallet af ambulanceredderelver. Budgettet til disse er ved budgetlægningen ikke overført til CHRU, men er placeret i Region Hovedstadens Akutberedskab indtil videre.

Lægelig videreuddannelse

I de kommende år vil der ske en stadig stigning i antallet af læger under uddannelse. Budgettet til læger under uddannelse er derfor ved budgetlægningen tilført varigt 15 mio. kr. Tilførslen er primært til at imødegå stigningen i udgifterne i almen praksis. I budgettet indgår der midler vedrørende stigningen i læger under uddannelse på hospitalerne, hvor der ift. hospitalerne kompenseres ift. en arbejdsværdi på 50 pct. Budgettet til stigningen udmøntes til hospitalerne i 3. økonomirapport.

CHRU's budget

Det samlede budget indeholder ud over udgifter til løn mv. til medarbejdere i CHRU også en række fælles udgiftsområder: Elevløbninger mv., barselsfond, lægelig videreuddannelse, lederudviklingsprogrammet, arbejdsmiljø og rekruttering, personalepolitisk udviklingspulje, kompetenceudvikling og uddannelsesprojekter samt fælles it-systemer.

Budgettet for 2023 kan opdeles i følgende kategorier:

- Løn til EUD-elever, herunder social- og sundhedsassistentelever, lægesekretærelever, ernæringsassistentelever og andre udgør efter refusion netto 58,0 mio. kr.
- Regionens samlede barselsfond 376,1 mio. kr.
- Centralt afsatte midler til den lægelige videreuddannelse 292,0 mio. kr.
- It-udgifter på HR-området, tværgående personale- og kompetenceudviklingsprojekter m.v. 147,0 mio. kr.
- Administration, basisløn 200,8 mio. kr.
- Administration, øvrige udgifter 54,0 mio. kr.
- Administration, indtægter - 43,8 mio. kr.

4.12 Center for Ejendomme

Opgaver

Center for Ejendomme varetager ejendomsdrifts- og vedligeholdelsesopgaver i Region Hovedstaden. Centeret er desuden regionens samlede bygherreorganisation og står for gennemførelse af nye byggeprojekter. Centeret varetager i øvrigt overvågningen af regionens energiforbrug, samt en række transportopgaver og regionens lagerfunktion.

Overblikket over regionens vedligeholdelsesbehov skal styrkes, og der skal gennemføres en mere tværgående prioritering af regionens vedligeholdelsesopgaver gennem en højere grad af planlagt opgaveudførelse i et stærkt fagligt miljø. Målet for den sammenlagte organisering af bygningsdrift og byggeopgaver er at få mere for pengene, at nå et samlet kvalitetsløft i regionens bygningsmasse og at nedbringe efterslæbet på vedligeholdelse af regionens bygninger.

I Center for Ejendomme varetages følgende opgaver:

- Byggeri og projektering af alt fra mindre ombygninger og større renoveringsopgaver til nye hospitaler og tilbygninger,
- Drift og teknisk vedligehold af regionens bygningsmasse, herunder tekniske installationer, pasning af grønne arealer, vintertjeneste og parkering,
- Systemunderstøttelse og tværgående procesoptimering i relation til bl.a. byggestyring og projektstyring,
- Energistyring og overvågning af forbrug, samt indsatser i form af energioptimeringsprojekter,
- Miljøinitiativer for at forbedre håndteringen af forskelligt affald, genanvendelse af materialer, samt udarbejdelse af grønne regnskaber,
- Logistikfunktion og centrallager,
- Administration af regionens lejede bygninger, samt fremleje af ikke-anvendte bygninger.

Økonomi

Udgifts- og omkostningsbevilling - Center for Ejendomme

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	355,4	375,9	375,9	375,9	375,9
Øvrige driftsudgifter	1.120,2	1.230,4	1.222,2	1.240,1	1.240,1
Driftsudgifter i alt	1.475,6	1.606,3	1.598,1	1.616,1	1.616,1
Indtægter	-50,0	-68,6	-68,6	-68,6	-68,6
Nettodriftsudgifter	1.425,7	1.537,7	1.529,5	1.547,5	1.547,5
Forskydning i hensættelse til feriepenge	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hensættelse til tjenestemandspension	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Om kostningselementer i alt	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6
Om kostningsbevilling	1.437,3	1.549,3	1.541,1	1.559,1	1.559,1
Lokal investeringsramme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

I tabellen ovenfor ses centerets samlede nettodriftsudgifter. Den samlede omkostningsbevilling, der udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	1.425,7
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	1,6
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	29,4
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	3,8
Pris- og lønfremskrivning	64,4
Nye korrektioner ved budget 2023	12,8
Budget 2023	1.537,7

Der er som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2022 svarende til en netto budgettilgang på 31 mio. kr. Ændringerne kan bl.a. henføres til række overførsler af opgaver mellem virksomhederne

Budgettet forøges med 64,4 mio. kr. som følge af pris- og lønfremskrivning, herunder en særskilt pris- og lønfremskrivning på forsyningsområdet, hvor der har været en voldsom prisstigning på især el, fjernvarme og gas. Området har i hele 2022 været kendetegnet vil store udsving i priserne, hvorfor forsyningsområdet vil være et område, der vil være stor fokus på i 2023. Administrationen vil følge pris- såvel som udgiftsudviklingen tæt.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som forøger budgettet med netto 12,8 mio. kr., relateret til forhøjelse af budgettet til ejendomsskatter, driftsudgifter ifm. købte og lejede ambulancebaser, samt driftsudgifter som følge af en udvidelse af lejemål på Telegrafvej (1813).

Center for Ejendomme fik i 2018 udarbejdet en renoveringsanalyse, der viser, at Region Hovedstadens bygninger er i generelt dårlig stand. Over en 10-årig periode frem til 2028 var det hensigten årligt at afholde godt 700 mio. kr. til ekstraordinære investeringer til genopretning af bygningstilstanden.

Til renovering af bygninger afsættes fra 2023 årligt 58,6 mio. kr. til renoveringspuljen på drift. På anlægsområdet er der afsat 38 mio. kr., således at der samlet afsættes 96,6 mio. kr. på området. Dette er markant under niveauet for 2022, idet det har været nødvendigt at reducere i rådighedsbeløbet afsat på anlægsrammen til renoveringsarbejder, idet Økonomiaftalen for 2023 ikke gjorde det muligt at fortsætte renoveringsindsatsen som hidtil planlagt.

Dertil kommer, at der over en 10-årig periode vil være behov for at tilføre midler til kvalitetsløft på et tilsvarende niveau.

Grundlag for CEJ's budget

CEJ's samlede budget dækker over udgifter til aktiviteter på tværs af enhederne i Region Hovedstaden.

Budgettet kan opdeles på følgende områder:

- Byggeri og projektering af større vedligeholdelses- og byggeprojekter herunder også arbejdsmiljøprojekter ca. 100 mio. kr.
- Drift og teknisk vedligehold af regionens samlede bygningsmasse, herunder mindre vedligeholdelses- og genopretningsprojekter, samt afholdelse af diverse forsyningsudgifter ca. 1 mia. kr.
- Kontinuerligt arbejde med procesoptimering i opgaveløsningen i CEJ, samt systemunderstøttelse ved indkøb af et facility management system (CAFM), som skal understøtte arbejdet med planlægning af vedligeholdelsesopgaver i Region Hovedstaden
- Administrativt fokus på energi og miljø i driften af regionens lokationer, som på sigt kan give anledning til energieffektive og bæredygtige investeringer ca. 10 mio. kr.
- Logistik og forsyning, der bl.a. forsyner regionens enheder med varer fra regionslageret, samt transporterer kliniske prøver i regionen ca. 100 mio. kr.
- Administration af lejeområdet, afholdelse af udgifter til ejendomsskatter, samt pulje til tværgående prioritering af projekter med henblik på nedbringelse af vedligeholdelsefterslæbet, sikre et godt arbejdsmiljø og efterkomme nye bygningsmæssige krav, mv. ca. 250 mio. kr.

4.13 Sygehusbehandling uden for regionen

Økonomi

Udgifts- og omkostningsbevilling - Sygehusbehandling uden for regionen

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Lønudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige driftsudgifter	694,5	700,9	705,4	705,4	705,4
Driftsudgifter i alt	694,5	700,9	705,4	705,4	705,4
Indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettodriftsudgifter	694,5	700,9	705,4	705,4	705,4
Forskydning i hensættelse til feriepenge	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hensættelse til tjenestemandspension	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Om kostningselementer i alt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Om kostningsbevilling	694,5	700,9	705,4	705,4	705,4

Der er under dette bevillingsområde afsat midler til betaling for sygehusbehandling af regionens borgere på hospitaler i de øvrige regioner eller ved selvejende behandlingsinstitutioner, hospice m.v. Budgettet omfatter udgifter til behandling i såvel somatisk som psykiatrisk regi ved fremmede hospitaler.

Udgiftsbudgettet på 701 mio. kr. i 2023 modsvares af, at regionen modtager indtægter for patientbehandling fra andre regioner på 3,3 mia. kr., der er budgetteret under hospitalerne.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker der en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	694,5
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	0,0
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	1,8
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	-0,8
Pris- og lønfremskrivning	13,6
Nye korrektioner ved budget 2023	-8,3
Budget 2023	700,9

Der videreføres som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en tilførsel på 1,8 mio. kr.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en reduktion på 0,8 mio. kr.

Budgettet forøges med 13,6 mio. kr. som følge af pris- og lønregulering.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som netto reducerer bevillingen med 8,3 mio. kr. Det drejer sig om:

- Regulering vedr. Dansk Center for Partikelterapi medfører en reduktion på 12,0 mio. kr.

- På baggrund af et stigende antal sclerosepatienter har staten som en del af sundhedsreformen afsat midler til at opretholde aktivitetsniveau og nødvendig kapacitet i 2023. Dette medfører en tilførsel på 3,7 mio. kr.

4.14 Fælles driftsudgifter m.v.

Økonomi

Udgifts- og omkostningsbevilling - Fælles driftsudgifter m.v.

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	89,9	92,7	92,3	85,5	96,4
Øvrige driftsudgifter	1.691,5	1.751,8	1.704,2	1.687,9	1.738,6
Driftsudgifter i alt	1.781,5	1.844,5	1.796,6	1.773,4	1.835,0
Indtægter	-145,8	-39,7	-39,6	-35,1	-35,1
Nettodriftsudgifter	1.635,7	1.804,8	1.757,0	1.738,3	1.799,9
Forskydning i hensættelse til feriepenge	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hensættelse til tjenestemandspension	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2
Omkostningselementer i alt	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2
Omkostningsbevilling	1.710,9	1.880,1	1.832,2	1.813,5	1.875,1

Under fælles driftsudgifter m.v. er budgetteret med udgifter til følgende områder (tabellen på næste side):

Fælles driftsudgifter m.v.

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Politisk prioriteringspulje	0,0	65,0	65,0	65,0	65,0
Reserve	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Medicinvækst	209,1	126,5	126,5	126,5	126,5
Respiratorbehandling af hjemmboende patienter	305,6	309,0	309,0	309,0	309,0
Patienterstatninger og administration	317,5	357,7	357,7	357,7	357,7
Leasing af apparatur	115,8	103,0	153,1	197,1	260,6
Kræftplan IV	5,7	7,8	7,8	7,9	7,8
Børne og fødeområdet	24,0	32,0	32,5	27,4	27,4
Nedbringelse ventelister	10,0	1,5	1,5	1,5	1,6
DUT-sager	41,8	41,8	38,8	38,8	38,8
Uddannelsesinitiativer	22,1	15,9	18,6	22,2	22,2
De decentrale enheder på sundhedsområdet	36,5	37,4	36,9	36,9	36,9
Forskning	96,3	97,3	97,3	97,3	97,3
Udvikling og kvalitet	54,2	55,2	55,8	56,4	56,4
Tværasektorielle indsatser	92,5	67,0	67,0	66,4	66,4
Sundhedsklynger	12,5	12,5	0,0	0,0	0,0
Sundhedsreform	0,0	9,9	9,9	9,9	9,9
Indtægter færdigbehandlede patienter og ambulant genoptræning	-110,7	-109,8	-109,8	-109,8	-109,8
Mindreindtægter ved aftaler med Region Sjælland, Grønland og Færøerne	71,2	78,4	78,4	78,4	78,4
Trafikale omlægninger ifm. investeringsprojekter	8,6	20,7	16,1	10,1	10,1
Praksisplanlægning m.v.	19,1	20,5	20,5	20,5	20,5
Tilbagebetaling af energiforbrug	-25,7	-21,6	-21,5	-21,6	-21,6
Implementering af sterilcentraler	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Forsyningslager	10,0	10,4	10,4	10,4	10,4
Øvrige budgetposter	159,5	306,5	225,5	170,1	168,3
I alt	1.635,7	1.804,8	1.757,0	1.738,3	1.799,9

Politisk prioriteringspulje

Der er afsat en pulje til politisk prioritering i forbindelse med budgetforhandlingerne på 65 mio. kr.

Reserve

Reserven afsættes med henblik på at kunne imødegå eventuelle merudgifter og/eller mindreindtægter i løbet af året.

Medicinvækst

Det afsatte beløb i 2023 giver mulighed for en vækst i udgifterne fra 2021 til 2022 og igen fra 2022 til 2023 på 75-85 mio. kr. hvert år, som er forventningen ved udarbejdelsen af budgettet, idet hospitalerne kompenseres for 80 pct. af merudgiften fra den centrale pulje.

Der er et loft for hospitalernes egenbetaling, så vækst i medicinudgifter på det enkelte hospital ud over 2½ pct. af hospitalets budget til øvrig drift dækkes fuldt ud af den centrale pulje.

Det samlede niveau for medicinudgifter på regionens hospitaler er i 2022 ca. 3,7 mia. kr.

Respiratorbehandling af hjemmeboende patienter

Budgettet indeholder midler til aflønning af personale, som assisterer patienter med respirationsproblemer i hjemmet, samt midler til anskaffelse af respiratorer til patienterne. Antallet af hjemmeboende patienter i 2023 forventes at ligge lidt lavere end tidligere skønnet, som følge af den lave tilgang i 2022.

Det samlede budget er på 309 mio. kr. i 2023.

Patienterstatninger og administration

Regionen er selvforsikret vedrørende patienterstatninger. Det samlede budget til patienterstatninger og administration er på 357,7 mio. kr. i 2023.

Udgifter til administrationen i Patienterstatningen og Styrelsen for Patientklager indgår i beløbet.

Der er fortsat en sagspukkel i Styrelsen for Patientklager, hvorfor budgettet fastholdes på niveau med tidligere år, hvor budgettet har været justeret i forhold til pukkelafvikling.

Udgifterne til patienterstatning stiger på baggrund af en forventning om et stigende antal anmeldelser og afgørelser i sager om patienterstatning.

Leasing af apparatur

Der er under sundhedsrådets fællesudgifter afsat et budget på 103,0 mio. kr. til de løbende udgifter til leasing af apparatur, svarende til det forventede niveau i 2023.

Der er budgetteret med stigende leasingudgifter i de efterfølgende år op til 260 mio. kr. i 2026, som det er beskrevet i kapitel 6. Det vil give en finansieringsmæssig udfordring, som vil skulle prioriteres i de kommende års budgetlægning. Stigningen er indtil videre teknisk håndteret under Øvrige budgetposter i overslagsårene.

Kræftplan IV

Der er afsat 6,2 mio. til finansiering af Kræftplan IV. Driftsmidlerne fra finanslov 2017 vedr. udvidet kapacitet blev udmøntet i 2018 og 2019 med en stigende profil i 2020, svarende til udviklingen i finanslovsmidlerne.

I 2023 fordeles de afsatte 6,2 mio. kr. med 4,5 mio. kr. til Høj og ensartet kvalitet, uddannelsesinitiativer, samt 1,8 mio. kr. til Center for kræftbehandling, forskning og udvikling.

I forbindelse med andenbehandlingen af budget 2022 er der afsat 1,6 mio. kr. årligt fra 2023 til indsats for senfølger i forbindelse med kræftbehandling og skal indgå i den kommende kræftplan.

Børne- og fødeområdet

Men Finanslov for 2022 er der afsat 100,0 mio. kr. i 2022, 102,5 mio. kr. i 2023, 104 mio. kr. i 2024 og 87,8 mio. kr. fra 2025 og frem, til at styrke fødselsområdet med afsæt i aftalen om 'En god start på livet'. Med aftalen skal der med udgangen af 2024 ansættes mere end 100 flere ansatte (årsværk) på landets fødeafdelinger, herunder jordemødre. Dertil skal der igangsættes lokale rekrutterings- og fastholdelsesinitiativer, der skal understøtte tilstrækkeligt personale på fødegangene og samtidig vil førstegangsfødende senest i starten af 2023 have ret til to døgn børselsophold på hospitalet og fødende, som udskrives inden for 24 timer og hjemmefødende, tilbydes ret til hjemmebesøg dagen efter udskrivningen.

Midlerne er øremærket til følgende initiativer i regionerne, der skal bidrage til tryghed og kontinuitet i svangreomsorgen.

- Mere sundhedspersonale og bedre arbejdsvilkår på fødeafdelingerne
- Rekrutterings- og fastholdelsespakken.
- Ret til to døgn børselsophold eller hjemmebesøg

Region Hovedstadens andel udgør i 2023 32,0 mio. kr.

Nedbringelse af ventelister

Der resterer 1,5 mio. kr. til nedbringelse af ventelister, jf. budget 2022. Midlerne forventes udmøntet til hovedpineområdet i løbet af 2022.

DUT-sager

Der er afsat 41,8 mio. kr. til et antal DUT-sager.

Der er fra 2023 afsat 10 mio. kr. til "Synlighed og åbenhed om resultater" som har til formål at bidrage til synlighed og åbenhed om resultater, bedre brug af data og it-løsninger som understøtter dette.

Desuden er der afsat 19 mio. kr. årligt fra 2023 vedr. tarmkræftscreening.

De resterende midler dækker merudgifter til EU-forordningen om MDR (Medical Device Regulation), der omhandler kvalitetssikring af medicinsk udstyr.

Uddannelsesinitiativer

Der er samlet afsat 15,9 mio. kr. til uddannelsesinitiativer i 2023. Budgettet er afsat til uddannelsesinitiativer til specialuddannelse af sygeplejersker inden for kræft, hygiejne og intensivbehandling. Der er derudover på hospitalerne afsat 6,0 mio. kr. i 2023 til uddannelse af sonografer og føtalmedicinere for at imødegå et øget behov som følge af etableringen af et nyt fødested på Bispebjerg Hospital i 2024.

De decentrale enheder på sundhedsområdet

Det drejer sig om Kompetencecenter for Patientoplevelser og administrativ understøttelse af forsknings- og innovationsområdet, svarende til samlet 37,4 mio. kr.

Forskning

Til understøttelse af forskning og innovation udgør det centrale budget 97,3 mio.

Midlerne anvendes til at skabe et ledende forsknings- og innovationsunderstøttende set up, der kan måle sig med de bedste i verden. Dette skal bl.a. ske gennem en samlet og sammenhængende støtte til forskere og hospitaler samt samarbejde mellem kliniske miljøer og eksterne parter.

I budgettet indgår Region Hovedstadens regionale pulje til sundhedsforskning på 25 mio. kr. Puljen udmøntes årligt til projekter på regionens hospitaler og virksomheder. I budgettet er der afsat 4,0 mio. kr. til barselsfond for forskere.

Forsknings- og innovationsområdet har hidtil været organiseret i Center for Regional Udvikling, men det er nu besluttet, at opgaverne fremover skal opdeles således, at de enkelte funktioner knyttes tættere til de enheder i den samlede organisation, hvor det vurderes, at der kan opnås størst synergi. Det betyder, at der er en del af opgaverne, som overføres til Rigshospitalet og til Center for Sundhed.

Udvikling og kvalitet

Til udvikling og kvalitet er der samlet afsat 55,2 mio. kr. Af det samlede budget anvendes 38,1 mio. kr. til nationale udviklingsaktiviteter, herunder finansiering af regionens bidrag til de nationale kvalitetsdatabaser, landsdækkende undersøgelser af patientoplevelser (LUP), Institut for Kvalitet og Akkreditering i Sundhedsvæsenet (IKAS) mv.

Derudover er der afsat 5,9 mio. kr. til diverse projekter og aktiviteter inden for området, såsom tilskud til Dansk Selskab for Patientsikkerhed, drift af kvalitetsorganisation, forbedringsprojekter og rationel medicinanvendelse.

Tværasektorielle indsatser

Der er samlet afsat 67,0 mio. kr. Midlerne er fordelt således på områderne:

Sammenhængende sundhedsvæsen	15,8 mio. kr.
Telemedicin og KOL	15,4 mio. kr.
Sygesikrings IT	9,3 mio. kr.
Aktiv patientstøtte	14,2 mio. kr.
Øvrige indsatser	12,3 mio. kr.

Et sammenhængende sundhedsvæsen:

Det afsatte budget på området udgør 15,8 mio. kr. i 2023. Midlerne skal anvendes til indsatser vedrørende sammenhængende sundhed, herunder initiativer som følge af sundhedsaftalen 2019-2023.

Det telemedicinske center:

Til telemedicin er samlet afsat 15,4 mio. kr., heraf 10,3 mio. kr. til drift og vedligehold i forbindelse med den fælles telemedicinske løsning til borgere med KOL. Der er indgået en aftale mellem regioner og kommuner ift. drift af en fælles løsning for KOL-patienter.

Sygesikrings IT:

Der er afsat 9,3 mio. kr. til it-understøttelse af regionens administration og afregning med praksissektoren.

Aktiv patientstøtte:

Til aktiv patientstøtte er der afsat 14,2 mio. kr. fra det afsatte samlede budget til sundhedsstrategi. Det er under afklaring, hvordan indsatsen med patientstøtte skal ske fremadrettet, da projektet Aktiv patientstøtte afsluttes.

Øvrige tværsektorielle indsatser, herunder afsatte midler vedr. hospitalsplan mv.

Til øvrige tværsektorielle indsatser er der afsat 12,3 mio. kr. Det drejer sig bl.a. om samarbejdsprojekter med kommuner, tilskud til Røde Kors Herberget, implementering af rehabilitering/palliation samt information og kommunikation med borgere og patienter.

Sundhedsklynger

Regeringen, Danske Regioner og KL og har indgået en aftale om at etablere sundhedsklynger rundt om de 21 akuthospitaler med repræsentanter fra sygehus/region, kommuner og almen praksis. Som en del af økonomiaftalen afsættes der på landsplan 40 mio. kr. til regionerne og 40 mio. kr. til kommunerne i 2023. Region Hovedstadens andel af midlerne er 12,5 mio. kr. Der blev afsat tilsvarende beløb i budget 2022.

Sundhedsreform

Der er afsat 9,9 mio. kr. til indsatser i den vedtagne sundhedsreform, hvor den konkrete udmøntning endnu ikke er vedtaget. Dette dækker over kvalitetspakker målrettet kommunale akutfunktioner, hvor hospitalerne får en rolle. Dertil kommer midler til indsats for læger til områder med lægemangel samt tilskud til Center for Hjerneskade.

Indtægter færdigbehandlede patienter og ambulant genoptræning

Der er i alt budgetteret med indtægter på 109,8 mio. kr. Skønnet for 2023 svarer til det niveau, som ses i 2022. Budgettet er reduceret med 5,0 mio. kr. sfa. færre indtægter fra kommunerne for færdigbehandlede patienter inden for somatik og psykiatri, samt kommunernes betaling for hospice og specialiseret ambulant genoptræning.

Mindreindtægter ved aftaler med Region Sjælland, Grønland og Færøerne

Som følge af de indgåede aftaler med Region Sjælland samt Grønland og Færøerne om afregning for patienter på hoved- og regionsfunktionsniveau forventes et indtægtstab (rabat) på 78,4 mio. kr. i 2023. Grundet covid-19, med faldende patientbehandling i 2020 og 2021, bygger skønnet på 2019 aktiviteten.

Trafikale omlægninger i forbindelse med investeringsprojekter

Som følge af byggerierne på flere af regionens hospitaler gennemføres en række trafikale omlægninger, hvor udgifterne skal afholdes som driftsudgifter. Der afsættes fra i 2023 en ramme på 10,1 mio. kr. til kommende projekter. Vejanlæg ved de store byggerier på Rigshospitalet og ved Nyt Hospital Nordsjælland indgår aktuelt i puljen. I forhold til udgifter i forbindelse med Nyt Hospital Nordsjælland, forventes der yderligere udgifter som følge af arbejdet i foråret 2021 med at tilvejebringe finansiering ved en ekstraordinær låneadgang. I dette arbejde er udgifter taget ud af kvalitetsfondsprojektet for i stedet at blive finansieret af regionale midler. I forhold til puljen til trafikale omlægninger er der bl.a. tale om udgifter i forbindelse med etablering af stier inden for programområdet.

Der er desuden i 2023 afsat 10,6 mio. kr. til afholdelse af afledte udgifter som følge af købet af naboarealet til det nye Nordsjællands Hospital. Budgettet skal finansiere etablering af en grøn landskabskile i Favrholmområdet, som dels har rekreative formål, dels kan fungere som klimasikring i forhold til oversvømmelser mv., samt etablering af erstatningsnatur for søareal, der flyttes fra det købte areal. Samlet har regionsrådet godkendt, at der i perioden afholdes udgifter for i alt 21,3 mio. kr. I forhold til udgifter i forbindelse med Nyt Hospital Nordsjælland forventes der yderligere udgifter som følge af arbejdet i foråret 2021 med at tilvejebringe finansiering ved en ekstraordinær låneadgang. Af poster, der er taget ud af kvalitetsfondsprojektet for i stedet at blive finansieret af regionale midler, indgår udgifter til etablering af beplantning og landskabspleje af kvalitetsfondsbyggeriets udearealer.

Praksisplanlægning mv.

Det samlede budget på området udgør 20,5 mio. kr.

Midlerne er afsat til kvalitet i almen praksis, til praksiskonsulenter samt til praksisplanlægning.

Tilbagebetaling energifgifter

Skatterådet har truffet en afgørelse, der indebærer, at regionen modtager en tilbagebetaling (refusion) af energifgifter betalt i foregående år. Der forventes en tilbagebetaling på 21,6 mio. kr. i 2023.

Implementering af sterilcentraler

Der er afsat et budget på 60 mio. kr. i 2023 i forbindelse med idriftsættelsen af sterilcentralen. Det drejer sig om udgifter til uddannelse, IT-systemer, projektledelse,

ekstra bemanning i implementeringsfasen mv., som ikke kan indeholdes i budgetrammerne til byggeriet af sterilcentralen.

Forsyningslager

Region Hovedstaden er udpeget til at etablere og håndtere et EU-nødlager af værnemidler i Danmark på vegne af Styrelsen for Forsyningssikkerhed. Lageret er ét blandt ti nødlagre i Europa under EU, der står klar til at hjælpe lande hårdt ramt af covid-19 eller lande, der rammes af en sundhedskrise i fremtiden. Der er fuld finansiering fra EU til EU-nødlageret, og Danmark har modtaget en bevilling på knap 60 mio. euro (svarende til ca. 446 mio. kr.) til at holde værtskab for EU-nødlageret for en syvårig periode frem til august 2027. Forvaltningen af EU-bevillingen sker ved Styrelsen for Forsyningssikkerhed, som er den støtteberettigede modtager af bevillingen. Region Hovedstaden vil løbende få refunderet alle sine udlæg til EU-nødlageret fra Styrelsen for Forsyningssikkerhed.

Der blev i budget 2022 afsat 10,4 mio. kr. i varige driftsmidler til en udvidelse af regionens fysiske lagerfaciliteter.

Øvrige budgetposter

Øvrige budgetposter omfatter i 2023 et samlet budget på 306,5 mio. kr. til drift af en række forskellige områder.

Der er forudsat en indtægt på 6,6 mio. kr. fra den fællesregionale grossistvirksomhed Amgros I/S. Beløbet er regionens andel af en udlodning af overskuddet fra indkøb af medicin til hospitalerne, baseret på Amgros' budget.

Til finansiering af Medicinrådet og Behandlingsrådet, som er etableret i regi af Danske Regioner, afsættes 27,5 mio. kr., som er regionens forholdsmæssige andel af driftsudgifterne.

Til anskaffelse af insulinpumper og glukosesensorer afsættes 17,0 mio. kr. Der forventes en vækst i antal patienter som får insulinpumper og glukosemålere. Væksten i glukosemålerne skyldes implementering af ny vejledning vedrørende udlevering af glukosemålere (FreeStyle Libre) til voksne dysregulerede patienterne. Der er endvidere afsat midler til kompensation for vækst i behandlingssærydelser på Rigshospitalet (implantater o.lign.)

Det har i budgettet kun været muligt at tage højde for virkningen af 2022-taksterne på indtægtsniveauet. Til at imødegå et eventuelt indtægtstab som følge af lavere takster i 2023 afsættes en pulje på 60 mio. kr. Derudover er der afsat midler til at håndtere den varige virkning af indtægtsnedgangen i 2022.

Der er afsat 2,0 mio. kr. til regionsobduktioner. Regionen skal tilbyde pårørende til personer, der er afgået ved en pludselig og uventet død, en obduktion af afdøde på

Retsmedicinsk institut, København. Obduktionerne har til formål at afdække eventuelle arvelige sygdomme.

Der er afsat 5,5 mio. kr. til dækning af en række løbende udgifter, herunder bl.a. til udgifter til konsulenter og advokater. Der er også afsat midler til udviklingsaktiviteter og forventet omlægning på livmoderhalskræftområdet.

Det tilførte beløb i økonomiaftalen til pris- og lønregulering ligger 28,7 mio. kr. ud over det beløb, der bruges til regulering af hospitaler og virksomheders budgetter. I lyset af den store usikkerhed vedr. prisudviklingen, herunder især på forsyningsområdet, reserveres dette beløb under sundhedsområdets fællesudgifter.

Niveauet for Øvrige budgetposter i budgetoverslagsårene 2024-26 afspejler, at der beregningsteknisk i budgetlægningen anvendes et uændret niveau for finansieringen, dvs. bloktilskud mv. Således sikres balance i regionens samlede budget.

4.15 Praksisområdet

Behandlingsopgaver

Praksisområdet omfatter udgifter til honorarer til praktiserende læger, speciallæger, tandlæger og fysioterapi mv. samt udgifter til medicintilskud. Hertil kommer udgifter til visse forebyggelsesopgaver.

De nærmere vilkår for praksisområdets aktiviteter fastsættes i overenskomster og aftaler indgået mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN) og de organisationer, der repræsenterer praksisområdets ydere. Praksisområdets ydere omfatter de praktiserende læger, speciallæger, tandlæger, fysioterapeuter, kiropraktorer, psykologer, fodterapeuter m.fl., som har overenskomst med det offentlige.

Økonomi

Udgifts- og omkostningsbevilling - Praksisområdet

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Lønudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige driftsudgifter	7.413,9	7.693,6	7.689,6	7.685,3	7.684,0
Driftsudgifter i alt	7.413,9	7.693,6	7.689,6	7.685,3	7.684,0
Indtægter	-14,6	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
Nettodriftsudgifter	7.399,3	7.678,6	7.674,6	7.670,2	7.668,9
Forskydning i hensættelse til feriepenge	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hensættelse til tjenestemandspension	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omkostningselementer i alt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Om kostningsbevilling	7.399,3	7.678,6	7.674,6	7.670,2	7.668,9

Praksisområdet

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Praksisområdet, ekskl. medicintilskud	5.599,7	5.824,9	5.820,8	5.816,4	5.816,4
Medicintilskud	1.799,6	1.853,7	1.853,8	1.853,8	1.852,5
I alt	7.399,3	7.678,6	7.674,6	7.670,2	7.668,9

Praksisområdet, ekskl. medicintilskud

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Almen lægehjælp	2.875,9	2.982,0	2.982,0	2.982,0	2.982,0
Speciallægehjælp	1.647,8	1.723,7	1.723,7	1.723,7	1.723,7
Tandlægebehandling	500,6	518,2	514,1	509,7	509,7
Øvrige praksisydelser	575,3	601,1	601,1	601,1	601,1
Nettodriftsudgifter	5.599,7	5.824,9	5.820,8	5.816,4	5.816,4

Forbruget på praksisområdet bestemmes i vidt omfang af borgernes efterspørgsel og ydernes behandlingsmønstre. Mulighederne for at styre udgifterne afhænger blandt andet af, i hvilken grad der kan ske påvirkning gennem kontrolstatistik, controlling, kvalitetsinitiativer, overenskomster m.v.

Praksisydelser (eksklusive medicintilskud)

Budget 2022 (2022-P/L)	5.599,7
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	0,0
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	-6,9
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	-1,4
Pris- og lønremskrivning	162,0
Nye korrektioner ved budget 2023	71,6
Budget 2023	5.824,9

I forhold til vedtaget budget 2022 videreføres som følge af tidligere truffne beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række ændringer til budgettet for 2023 svarende til en reduktion på i alt 6,9 mio. kr.

Budgettet forøges med 162 mio. kr. som følge af pris- og lønregulering.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, der netto forøger bevillingen til praksisydelser eksklusive medicin med 71,6 mio. kr. Heraf skal fremhæves:

- Aktivitetsvækst mv. medfører en samlet budgetforøgelse på 75,6 mio. kr.
- Omlægning af den kommunale skoletandpleje, så denne fremover også omfatter de 18 til 21-årige, medfører en varig bevillingsreduktion på praksisområdet på 12,5 mio. kr. Omlægningen forventes først fuldt implementeret i løbet af 2025, hvorfor budgetkorrektionen i 2023 beløber sig til 4,0 mio. kr., mens budgetreduktionen i 2024 udgør 8,1 mio. kr.

Medicintilskud

Medicintilskud er budgetteret på baggrund af det realiserede forbrug i 2022 og de nationale og regionale forventninger til væksten i 2023.

Medicintilskud					
	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Medicintilskud	1.799,6	1.853,7	1.853,8	1.853,8	1.852,5
I alt	1.799,6	1.853,7	1.853,8	1.853,8	1.852,5

- I lyset af Sundhedsdatastyrelsens skøn, forhøjes regionens budget til tilskudsmedicin med virkning fra 2023 med 52 mio. kr.
- Bevillingen til tilskudsmedicin øges med ca. 1,2 mio. kr. årligt frem til og med 2025 som følge af en forlængelse af forsøg med medicinsk cannabis.

4.16 Social- og specialundervisningsområdet

Social- og specialundervisningsområdet i Den Sociale Virksomhed (DSV) omfatter 19 tilbud med 450 døgnpladser, 376 dag- og undervisningspladser og 172 pladser på forsorgs- og misbrugsområdet. Der er tale om:

- bo-, behandlings- og undervisningstilbud for børn, unge og voksne med psykiske lidelser,
- bo- og behandlingstilbud for personer med sociale problemer og misbrugsproblemer,
- bo- og dagtilbud for mennesker med forskellige fysiske handicaps.

Bevillingen på social- og specialundervisningsområdet er omkostningsbaseret og omfattet af et balancekrav, hvor takstindtægterne skal dække regionens omkostninger ved at drive tilbuddene og administrationen på området.

Budgettet er baseret på følgende forudsætninger:

- Som forrentningsprocent er anvendt renten på et 20-årigt fastforrentet lån i KommuneKredit på 1,54 pct.
- Hensættelsen til tjenestemandspensioner udgør 20,3 pct.

Begge ovenstående forudsætninger svarer til bestemmelserne i den kommunale rammeaftale på det sociale område.

Kommunerne kan efter §§ 186 og 186 a i serviceloven overtage sociale tilbud, der drives af regionen. Budgettet er baseret på, at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger endelige aftaler om, at kommunerne overtager tilbud fra regionen i 2023.

Den aktuelle kommunale rammeaftale på det sociale område omfatter 2021 og 2022.

Rammeaftalen består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale:

- *Udviklingsstrategien:* Formålet er at fastsætte hvilke tilbudstyper, temaer og målgrupper, der skal være i fokus (udviklingstendenser og -perspektiver). Derudover har socialministeren mulighed for at udmelde centrale temaer, som skal indgå i strategien.
- *Styringsaftalen:* Formålet er at lægge rammerne for kapacitets- og prisudviklingen af tilbud, som aftalen omfatter (klare spilleregler for samarbejde mellem køber og sælger).

I Rammeaftale 2021-2022 er fokus sat på kvalitet. Retningen er politisk sat med indspil fra kommunerne og regionen. I fællesskab videreudvikles tilbudsviften, så der arbejdes på at sikre de rette tilbud for borgere med komplekse udfordringer, herunder er der et særligt fokus på kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser. Målet er at udvikle

kvaliteten af de tilbud borgerne gives i Hovedstadsregionen og dele viden om, hvad der virker og hvad der ikke virker på tværs af kommuner og region.

I styringsaftalen 2021-2022 er det mellem kommunerne aftalt, at udgifterne per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede social- og specialundervisningsområde til og med 2022 maksimalt må stige med pris- og lønudviklingen i forhold til pris- og lønniveauet i 2019.

Budgetteret resultat

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023
Takst- og beboerindtægter	-975,1	-1.025,0
Overførsel af overskud fra tidligere år	-13,2	-2,2
Tilbudsdrift - omkostninger	949,7	987,5
Direkte administrationsomkostninger	27,0	27,9
Indirekte administrationsomkostninger	11,7	11,8
Årets resultat	0,0	0,0

(-) = overskud (+) = underskud

Både i budget 2022 og i budgetforslag 2023 er der budgetteret med balance mellem indtægter og omkostninger. I budget 2022 blev der anvendt 13,2 mio. kr. af det akkumulerede overskud til at nedsætte den kommunale takstbetaling. I budgetforslaget for 2023 anvendes 2,2 mio. kr. af det akkumulerede overskud. I henhold til budget- og regnskabsreglerne indgår den del af finansieringen, der kan henføres til forbrug af tidligere års overskud, som en indtægt i resultatopgørelserne for de år, hvor takstnedsættelsen finder sted.

Omkostningsbevillingen på området er specificeret nedenfor.

Udgifts- og omkostningsbevilling - Den Sociale Virksomhed

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Tilbudsniveau					
Lønudgifter	788,9	822,0	822,0	822,0	822,0
Øvrige driftsudgifter	134,1	138,9	138,9	138,9	138,9
Driftsudgifter i alt	922,9	960,9	960,9	960,9	960,9
Indtægter	-2,4	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
Nettodriftsudgifter	920,5	958,6	958,6	958,6	958,6
Forskydning i hensættelse til feriepenge	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3
Hensættelse til tjenestemandspension	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	22,6	22,0	22,0	22,0	22,0
Forrentning	2,3	2,5	2,5	2,5	2,5
Om kostningselementer i alt	29,2	28,9	28,9	28,9	28,9
Om kostningsbevilling	949,7	987,5	987,5	987,5	987,5
Direkte henførbar administration					
Lønudgifter	16,3	16,7	16,7	16,7	16,7
Øvrige driftsudgifter	10,1	10,6	10,6	10,6	10,6
Driftsudgifter i alt	26,4	27,4	27,4	27,4	27,4
Indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettodriftsudgifter	26,4	27,4	27,4	27,4	27,4
Forskydning i hensættelse til feriepenge	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Hensættelse til tjenestemandspension	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forrentning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Om kostningselementer i alt	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Om kostningsbevilling	27,0	27,9	27,9	27,9	27,9
Takstindtægter	-975,1	-1.025,0	-1.027,2	-1.027,2	-1.027,2
Om kostningsbevilling	1,5	-9,6	-11,8	-11,8	-11,8

Hvis der ikke bruges midler af det akkumulerede overskud på området til at finansiere driften af tilbuddene, vil omkostningsbevillingen i det vedtagne budget svare til den del af fællesomkostningerne i koncernadministrationen, som skal dækkes af Den Sociale Virksomhed.

I budget 2023 er omkostningsbevillingen -9,6 mio. kr., svarende til at takstindtægterne er 9,6 mio. kr. større end omkostningerne til drift af tilbud og administration i Den Sociale Virksomhed. Den forventede andel af fællesomkostningerne i koncernadministrationen, som Den Sociale Virksomhed skal finansiere, er beregnet til 11,8 mio. kr. Forskellen på 2,2 mio. kr. finansieres af tidligere års overskud på området. Takstnedsættelsen gælder kun i 2023.

Budgettet svarer til en videreførelse af budgetoverslag 2023 fra budget 2022 med de varige korrektioner, der er foretaget i den efterfølgende økonomirapportering.

4.17 Regional udvikling

Det samlede budget til regional udvikling udgør 921,6 mio. kr. i 2023 – heraf finansieres 1,9 mio. kr. ved anvendelse af overskud/mindreforbrug fra tidligere år. Årets finansiering fra stat og kommuner udgør 919,7 mio. kr. i 2023.

Budgettet er øremærket til aktiviteter og administration for at kunne indfri de politiske målsætninger for regional udvikling.

I budgettet, jf. tabellen nedenunder, er der tilvejebragt balance mellem indtægter og udgifter.

Regional udvikling	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Udviklingsbidrag fra kommunerne	-210,3	-218,4	-218,4	-218,4	-218,4
Blottilskud fra staten	-659,3	-701,3	-701,3	-701,3	-701,3
Anvendelse af overskud fra tidligere år	0,0	-1,9	-1,9	0,0	0,0
Aktivetsmidler - udgifter	852,6	844,2	844,2	842,3	842,3
Betaling til letbane (Anlæg)	0,0	59,0	59,0	59,0	59,0
Indirekte administration - udgiftsbaseret	17,0	18,4	18,4	18,4	18,4
Årets resultat - udgiftsbaseret	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omkostningselementer					
Aktivetsmidler	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Indirekte administration	-6,2	-7,4	-7,4	-7,4	-7,4
Årets resultat - omkostningsbaseret	-5,9	-7,1	-7,1	-7,1	-7,1

En sammenholdelse af årets finansiering med de budgetterede udgifter på det regionale udviklingsområde viser, at der som følge af stigende udgifter til kollektiv trafik er et behov for at reducere udgifterne med 15,0 mio. kr. for at opnå det i lovgivningen fastsatte balancekrav på området. Hertil kommer størrelsen af en eventuel politisk prioriteringspulje. En politisk prioriteringspulje på 15,0 mio. kr. øger således behovet for at tilpasse udgifterne til 30 mio. kr. Tilpasningsbehovet er foreløbigt placeret under bevillingsområdet øvrig regional udvikling.

Af økonomiaftalen for 2023 fremgår det, at regionerne som led i DUT-aftale i forbindelse med ændring af kvalitetskriterierne for jord og grundvand for PFAS-forbindelser kompenseres med 20 mio. kr. årligt fra 2023 til en øget indsats for oprensning af jord. Region Hovedstadens andel svarer til 6,4 mio. kr.

Prisreguleringen fra 2022 til 2023 på øvrig drift på 6,9 pct. er ekstraordinær høj, grundet et revideret skøn for prisudviklingen i 2022 på området for kollektiv trafik, som skyldes den historisk høje inflation særligt i relation til energipriserne.

Bevillinger under regional udvikling

Det regionale udviklingsområde er et omkostningsbaseret område og består af tre bevillingsområder:

- Kollektiv trafik
- Miljø
- Øvrig regional udvikling

De omkostningsbaserede budgetter for de tre aktivitetsområder fremgår af nedenstående tabel. Selv om områderne er omkostningsbaserede, skal disse leve op til udgiftsloftet, hvor regionerne forpligter sig til ikke at bruge mere, end de modtager i tilskud.

Omkostningsbevilling

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Kollektiv trafik	515,0	535,2	521,9	524,7	525,5
Miljøområdet	173,1	165,0	165,0	165,0	165,0
Øvrig regional udvikling	164,8	144,3	157,6	152,9	152,1
Omkostningsbevilling i alt	852,9	844,5	844,5	842,6	842,6
Lokal investeringsramme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Udgiftsbevilling

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Kollektiv trafik	515,0	535,2	521,9	524,7	525,5
Miljøområdet	172,8	164,7	164,7	164,7	164,7
Øvrig regional udvikling	164,8	144,3	157,6	152,9	152,1
Udgiftsbevilling i alt	852,6	844,2	844,2	842,3	842,3
Lokal investeringsramme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

4.17.1 Kollektiv trafik

Regionen yder ifølge lov om trafikselskaber tilskud til trafikselskabet Movia. Regional Udvikling afholder udgifter til busdrift, lokalbaner og fællesudgifter. Udgifterne under bevillingsområdet for kollektiv trafik udgøres af en række øvrige poster, herunder anlæg og (kommende) drift af letbanen, investeringer i lokalbanen og pensionsudgifter til tidligere tjenestemandsansatte ved lokalbanerne.

Den udgiftsbaserede bevilling i 2023 udgør 535,2 mio. kr. inklusive investeringstilskuddet fra staten til lokalbanerne på forventet 47,4 mio. kr.

Udgifts- og omkostningsbevilling - Kollektiv trafik

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Lønudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige driftsudgifter	560,7	582,5	569,3	572,0	572,9
Driftsudgifter i alt	560,7	582,5	569,3	572,0	572,9
Indtægter	-45,7	-47,4	-47,4	-47,4	-47,4
Nettodriftsudgifter	515,0	535,2	521,9	524,7	525,5
Forskydning i hensættelse til feriepenge	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hensættelse til tjenestemandspension	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Om kostningselementer i alt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Om kostningsbevilling	515,0	535,2	521,9	524,7	525,5
Lokal investeringsramme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Regionens nettoudgifter på de enkelte trafikområder fordeler sig således:

Bevillingsområde - Kollektiv trafik

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2020-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Busdrift (Movia)	216,6	235,5	227,0	202,7	202,7
Lokalbaner inkl. leasing (Movia)	134,7	146,2	145,0	145,0	145,0
Nulemission ved udbud bus 15E, 150S, 55E & 65E	0,0	0,0	5,2	5,2	5,2
Fællesudgifter (Movia)	162,1	166,0	165,2	155,5	154,0
Driftsudgifter under anlæg af letbane i Ring 3	8,5	8,5	8,5	0,0	0,0
Movia i alt	521,9	556,2	550,9	508,5	506,9
Investeringer i lokalbanen	2,9	4,8	7,4	9,8	12,8
Sti- og brofindelse - Favrholm station	4,8	10,0	0,0	0,0	0,0
Pensionsudgifter til tidligere tj. Ansatte	11,3	11,6	11,0	10,5	9,9
Letbane (Anlæg)	57,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Letbane (Drift)	0,0	0,0	0,0	43,3	43,3
Tilbagebetaling fra Movia	-17,7	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	580,2	582,5	569,3	572,0	572,9
Investeringstilskud fra staten	-45,7	-47,4	-47,4	-47,4	-47,4
Anvendelse mindreforbrug, letbane betaling	-18,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilbageførte midler EM i TeamGym	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettodriftsudgifter	515,0	535,2	521,9	524,7	525,5

Budgettet er baseret på det budgetforslag, som Movias administration har forelagt bestyrelsen til 1. behandling 30. juni 2022.

Heri er taget udgangspunkt i de generelle budgetforudsætninger for den kollektive trafik, hvori der indgår forventninger til driftsudgifter og passagertal. Regionens bidrag til Movia er især følsomt over for ændringer i brændselspriser, passagerindtægter og rente.

Der foreligger pt. ingen aftale om kompensation af corona-relaterede merudgifter til trafikselskaberne for 2023. Færre indtægter i 2023 som følge af corona og passagerernes gradvise tilbagevenden til den kollektive trafik indgår dermed i grundlaget for beregning af det samlede tilskudsbehov og forventes at udgøre en merudgift på ca. 10 mio. kr. I 2024 forventes indtægtsniveauet at være normaliseret i forhold til før coronakrisen. I 2022 er

landets trafikselskaber i første omgang kompenseret for årets første to måneder. Regeringen, KL og Danske Regioner drøfter håndteringen af de regionale trafikselskaber for 2022 primo september 2022, når der er større klarhed om selskabernes situation i lyset af udfasningen af covid-restriktioner. I det omfang, der ikke kompenseres yderligere, vil merudgiften indgå i efterreguleringen i 2024.

På grund af den ekstraordinære usikkerhed om passagerindtægter og udgifter til især brændstof, har Movias bestyrelse besluttet at fravige princippet om budgetstabilitet mellem 1. og 2. behandlingen af Movias budget 2023. Hvis Movias budget ændrer sig væsentligt ved 2. behandlingen i december, vil administrationen indstille kompenserende tiltag.

Som led i den grønne omstilling af busserne er der afsat 5,2 mio. kr. årligt fra 2024 til de merudgifter, der kan være forbundet med at køre el-busser i stedet for dieselbusser.

Der er indarbejdet et tilskud til investeringer vedrørende lokalbanerne på 47,4 mio. kr. i 2023, hvilket svarer til det årlige statslige tilskud til regionen.

Investeringer i lokalbanen

Regionsrådet har i forbindelse med Budget 2020 godkendt plan for fornyelse af lokalbanerne til samlet set 500 mio. kr. Fornyelsesarbejderne løber i perioden 2020 til 2026 og finansieres gennem årlige lånoptag, som optages sideløbende med, at udgifterne til fornyelse af infrastrukturen afholdes. I budgettet indgår forventet låneafdragsprofil for investeringerne i infrastrukturen, som løbende bliver justeret, når de faktiske lån optages.

Ud over fornyelse af lokalbanerne har regionsrådet i december 2021 godkendt lånoptag for etablering af etape 1 af Favrholm Station. Afdrag på disse lån indgår ligeledes i budgettet.

I den statslige aftale om Infrastrukturplan 2035 er der afsat 700 mio. kr. i perioden 2022-2025 til et statsligt bidrag til regionerne til fornyelse af infrastrukturen på lokalbanerne. Aftaleparterne er enige om fordelingen af de 700 mio. kr. og af dem udgør Region Hovedstadens andel 164,9 mio. kr. Som følge af aftalen er lånoptag til investeringer i lokalbanen reduceret med 50,5 mio. kr. i 2022, 50,5 mio. kr. i 2023, 32,0 mio. kr. i 2024 og 32,0 mio. kr. i 2025 i forhold til det forventede i budget 2022.

I forlængelse af aftalen om Infrastrukturplan 2035 er der i forbindelse med regionernes økonomiaftale for 2023 givet en generel dispensation til i perioden 2023-2030 at kunne optage 40-årige lån til infrastrukturinvesteringer i lokalbanerne mod tidligere 25-årige lån.

Udgifter forbundet med indkøb af nye tog på Nærumbanen vil indgå i regionens betalinger til Movia og forventes at kunne holdes inden for det regionale driftsbudget.

Sti- og broforbindelse

I forbindelse med Nyt Hospital Nordsjælland er der i 2016 indgået en aftale med Hillerød Kommune om at etablere en sti- og broforbindelse mellem hospitalet og Favrholm Station. Grundet udskydelsen af åbningen af Nyt Hospital Nordsjælland er sti- og broforbindelsen

også udskudt. Tilsvarende er ny station Favrholm udskudt til åbning i december 2023. I det senest opdaterede budget udgør udgifterne for regionen i alt 24,7 mio. kr., hvilket er 6,5 mio. kr. mere end aftalt i 2016. Regionens udgift fordeles mellem sundhedsområdet og det regionale udviklingsområde, og det samlede budget på det regionale udviklingsområde udgør 14,8 mio. kr.

Letbanen

Loven om anlæg af letbanen blev endeligt vedtaget i Folketinget den 31. maj 2016 og betyder, at der er enighed mellem ejerne om den samlede anlægsfinansiering. Godkendelse af det økonomiske grundlag for etablering af letbanen langs Ring 3 skete på regionsrådsmødet 30. januar 2018. Regionens andel af udgifterne til anlæg og drift af letbanen afholdes af den regionale udviklingskasse.

Den samlede anlægsinvestering bag Hovedstadens Letbane er delt mellem anlægsomkostninger (anlæg af selve letbanen) og driftsrelaterede anlægsinvesteringer (opsætning af kørestrøm, indkøb af togmateriel, anlæg af kontrol- og vedligeholdelsescenter mm.), hvor staten kun deltager i finansieringen af anlægsomkostningerne.

Staten trådte den 1. januar 2019 ud som ejer af selskabet, og statens indskud er overgået til at være et tilskud. Staten hæfter fortsat for 40 pct. af anlægsomkostningerne til letbanen.

Regionen betaler i henhold til anlægsloven 26 pct. af anlægsudgifterne, svarende til 1.586 mio. kr. (2022-priser), inkl. reserver, og 34 pct. af de driftsrelaterede anlægsinvesteringer, svarende til 551 mio. kr. (2022-priser). I budgettet for driftsrelaterede anlægsinvesteringer er der – i modsætning til budgettet for anlægsomkostningerne – ikke afsat korrektionsreserver til finansiering af almindelige uforudselige forhold, der vil opstå i et projekt som Letbanen. I Hovedstadens Letbane er der aktuelt afsat en særskilt pulje på 49 mio. kr. til uforudsete udgifter. Betalingen af de driftsrelaterede anlægsinvesteringer foretages via det årlige driftstilskud fra 2025.

Regionens engangsindbetaling i 2019 udgjorde 15 pct. af det samlede anlægsbidrag, inklusive korrektionsreserven, svarende til 193,6 mio. kr. (2019-priser). Engangsindbetalingen blev finansieret af det akkumulerede overskud for det regionale udviklingsområde. De øvrige 85 pct. af anlægsudgiften betales via årlige indskud over 40 år til Hovedstadens Letbane I/S.

Det løbende årlige indskud til finansiering af regionens andel af anlægsudgifterne medfører, at den regionale udviklingskasse får en anlægsudgift på 58 mio. kr. om året i perioden 2021-2059 (2023-priser).

Regionen har i forbindelse med beslutningen om anlæg af letbanen besluttet at medfinansiere den ændrede ruteføring ved DTU i Lyngby med 20 mio. kr. (2013-priser). Dette tilkøb finansieres efter samme model med en engangsbetaling i 2022 på 15 pct. af det samlede beløb og herefter årlige afdrag frem til 2059. Engangsbetalingen finansieres

af det akkumulerede overskud for det regionale udviklingsområde, mens de løbende årlige indskud afholdes over driften med 1,0 mio. kr. om året i perioden 2023-2059 (2023-priser).

Når anlægget står færdigt i 2025, og de endelige anlægsudgifter er kendt, vil en eventuel afvigelse i forhold til den forventede udgift skulle fordeles mellem ejerne på baggrund af ejerandelene, og der udarbejdes nye betalingsplaner. En eventuel ekstra indbetaling til Hovedstadens Letbane I/S vil kunne afdrages over 35 år. Hvis det ved anlægsarbejdets afslutning viser sig, at der er behov for at trække på hele den forhøjede korrektionsreserve, vil regionen skulle indbetale yderligere ca. 11 mio. kr. (2023-priser) om året i 35 år fra 2025.

Når letbanen går i drift i 2025, betaler det regionale udviklingsområde et skønnet driftstilskud på 43 mio. kr. (2023-priser) om året fra 2025, som ud over finansiering af den løbende drift indeholder regionens betaling til de driftsrelaterede anlægsinvesteringer, herunder til togsæt samt kontrol- og vedligeholdelsescenter.

4.17.2 Miljø

Regionen har en række drifts- og myndighedsopgaver på miljøområdet. Herudover er der et politisk mål om, at regionen styrker sin position som en grøn og bæredygtig metropol, og samtidig går foran som virksomhed i forhold, der vedrører bæredygtige løsninger inden for jordforureningsområdet.

Som udgiftsbaseret bevilling udgør miljøområdet i 2023 164,7 mio. kr.

Udgifts- og omkostningsbevilling - Miljøområdet					
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige driftsudgifter	172,8	164,7	164,7	164,7	164,7
Driftsudgifter i alt	172,8	164,7	164,7	164,7	164,7
Indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettodriftsudgifter	172,8	164,7	164,7	164,7	164,7
Forskydning i hensættelse til feriepenge	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hensættelse til tjenestemandspension	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Om kostningselementer i alt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Om kostningsbevilling	173,1	165,0	165,0	165,0	165,0
Lokal investeringsramme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Den altovervejende del af udgifterne på miljøområdet går til jordforureningsområdet, hvor regionen har drifts- og myndighedsopgaver, der går ud på at kortlægge og undersøge kilder til forurening samt rydde op på forurenede grunde for at sikre drikkevandet, boliger, børneinstitutioner, offentlige legepladser, overfladevand og natur. Yderligere har regionen til opgave i samarbejde med kommuner at sikre byggeri og gravearbejde på forurenede grunde samt at kortlægge råstofforekomster og indvindingsområder i en råstofplan.

Regionen har også fokus på at udvikle innovative metoder til mere miljøvenlig og effektiv jordoprensning samt inden for råstofområdet at fremme brugen af genanvendelige byggematerialer og overskudsjord til erstatning af jomfruelige råstoffer.

Som led i DUT-aftale i forbindelse med ændring af kvalitetskriterierne for jord og grundvand for PFAS-forbindelser kompenseres Region Hovedstaden med 6,4 mio. kr. om året fra 2023 til en øget indsats for oprensning af jord.

Til gengæld bortfalder tidligere DUT-midler i 2021 og 2022, hvor der i regionen var afsat en særskilt pulje på 10,4 mio. kr. årligt til at arbejde med jordforureninger, der påvirker overfladevand og natur.

I forbindelse med finansloven for 2021 blev der afsat 630 mio. kr. på landsplan til understøttelse af regionernes opgave med oprensning af 10 generationsforureninger. Midlerne er afsat over fem år og kan prioriteres til at iværksætte oprensning af de første forureninger samtidig med, at der iværksættes forberedende arbejde og foreløbige foranstaltninger på de næste. Der er udpeget fire generationsforureninger i Region Hovedstaden. Disse fire forureninger er endnu ikke undersøgt tilstrækkeligt til, at en oprensning umiddelbart kan sættes i gang. I fase 1 er der derfor afsat 35 mio. kr. til, at Region Hovedstaden i 2021 og de kommende år kan udføre en række forundersøgelser med henblik på at kunne fjerne risikoen. Der er endnu ikke afsat penge til egentlig oprensning af de fire generationsforureninger. Det fremgår af aftalen bag Finansloven, at der i 2023 skal gøres status på indsatsen og drøftes planlægningen af den videre håndtering af generationsforureningerne (fase 2 og 3 i den samlede plan).

4.17.3 Øvrig regional udvikling

Den udgiftsbaserede bevilling på øvrig regional udvikling udgør 144,3 mio. kr. i 2023 til aktiviteter inden for uddannelse, infrastruktur, udvikling i yderområderne, kulturel virksomhed, natur og rekreative formål, grøn omstilling samt klimatilpasning og grænseoverskridende samarbejder. Området øvrig regional udvikling indeholder desuden også det politiske råderum.

Udgifts- og omkostningsbevilling - Øvrig regional udvikling

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Lønudgifter	92,8	96,8	95,6	94,6	94,1
Øvrige driftsudgifter	72,1	47,5	62,0	58,3	58,0
Driftsudgifter i alt	136,6	144,3	157,6	152,9	152,1
Indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettodriftsudgifter	164,8	144,3	157,6	152,9	152,1
Forskydning i hensættelse til feriepenge	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hensættelse til tjenestemandspension	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Om kostningselementer i alt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Om kostningsbevilling	164,8	144,3	157,6	152,9	152,1
Lokal investeringsramme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Bevillingsområde - Øvrig regional udvikling

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Kultur	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uddannelse	12,8	12,6	5,4	0,0	0,0
Internationalt arbejde	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2
Copenhagen EU office	4,2	4,4	4,4	4,4	4,4
Greater Copenhagen	3,6	3,9	3,9	3,9	3,9
Klima	4,0	3,7	2,5	1,2	1,2
Infrastruktur	12,6	3,3	0,0	0,0	0,0
Regionalt udviklingsarbejde (tidl. ReVUS)	13,2	14,1	14,1	14,1	14,1
Administration	100,5	105,2	105,0	104,6	104,1
Politisk prioriteringspulje	0,0	15,0	10,2	12,6	12,2
Tilpasningsbehov til senere udmøntning	0,0	-30,1	0,0	0,0	0,0
Socialfondsmidler	4,8	4,9	4,9	4,9	4,9
Pris- og lønreserve	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Nettodriftsudgifter	164,8	144,3	157,6	152,9	152,1

Kultur

I budgettet for 2022 blev der afsat 2,0 mio. kr. til en kulturpulje, der blandt andet skal understøtte fællesskaber og sætte fokus på kultur og dannelse. Der er ikke afsat midler i 2023-2026.

Uddannelse

Der er ved budgetaftalen 2020 afsat 4,4 mio. kr. (2023-priser) i perioden 2020-2023 til at øge interessen for og søgningen til STEM-uddannelserne. Derudover er der i budgetaftalen 2021 afsat 5,8 mio. kroner i 2021 og 5,4 mio. kr. i perioden 2022-2024 (2023-priser) til at understøtte gennemførelsen på erhvervsuddannelserne og nedsættelsen af et kompetenceråd. Det nye kompetenceråd nedsættes i 2022, og det er besluttet at øge indsatsen med 1,0 mio. kr. i 2022.

Der er afsat 2,8 mio. kr. årligt i 2022 og 2023 (2023-priser) til at øge rekrutteringen på regionens velfærdsuddannelsesstilbud.

Uddannelsesområdet er tilført 1,1 mio. kr. i DUT-midler i 2023, 0,9 mio. kr. i 2024 og 0,5 mio. kr. i 2025 i forbindelse med regionens opgave i relation til kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser. Beløbet indgår som løn under administration.

Internationalt

Hovedstadsregionen skal hele tiden blive bedre til at bruge de internationale samarbejder til at styrke vores indsats inden for regional udvikling. Til det internationale arbejde er der afsat 2,2 mio. kr. Midlerne anvendes til String sekretariatet med 0,6 mio. kr. og med 1,6 mio. kr. til Interreg.

Greater Copenhagen EU Office

Sammen med Region Sjælland, Københavns Universitet, DTU, CBS og kommunerne i de to regioner yder regionen tilskud til Greater Copenhagen EU Office, som varetager regionens interesse over for EU-systemet for udviklingen i Greater Copenhagen. Konkret

arbejder kontoret for at tiltrække EU-midler til ovenstående ved at styrke indflydelsen på EU's strategier og initiativer samt ved at rådgive medlemmerne i EU-funding inden for udvalgte områder, fx sundhed, grønne løsninger mv. Der er afsat 4,4 mio. kr. om året til Copenhagen EU Office.

Greater Copenhagen

For at skabe udvikling i Østdanmark og Sydsverige er Region Hovedstaden med i samarbejdet omkring Greater Copenhagen. Til arbejdet er der afsat 3,9 mio. kr. til medlemskab.

Klima

Region Hovedstaden har afsat 1,2 mio. kr. om året (2023-priser) til at fortsætte nogle af de allerede igangværende klimaindsatser. En række af regionens egne indsatser på klimaområdet understøttes desuden fremadrettet i regi af den regionale udviklingsstrategi. Det gælder bl.a. strategiske samarbejder samt partnerskabsprojekter, hvor regionen indgår i pilotprojekter – til løsninger på fremtidens klimaudfordringer i hele regionen, fx via bæredygtigt indkøb eller bæredygtig jordhåndtering.

I forbindelse med budget 2022 blev det besluttet, at der afsættes 1,4 mio. kr. i 2022, 0,9 mio. kr. i 2023 og 0,6 mio. kr. i 2024 (2023-priser) til et udviklingsprojekt, hvor overskudsjord genanvendes som byggemateriale.

Det blev desuden besluttet at afsætte 2,0 mio. kr. årligt i 2022 og 2023 – heraf 1,0 mio. kr. under det regionale udviklingsområde – til ansættelse af bæredygtighedskonsulenter til arbejdet med at gøre hospitalerne mere bæredygtige.

Med henblik på at tidligere råstofgrave kommer naturen til gavn og borgerne til glæde er der i 2022 afsat 0,5 mio. kr. til et idekatalog og i 2023 og 2024 0,6 mio. kr. årligt til etablering af to pilotprojekter, der skal sætte gang i en ændring af den administrative praksis omkring efterbehandlingen og løfte det faglige niveau inden for biodiversitet, samfundsværdier og rekreative muligheder.

Infrastruktur

Til det videre arbejde vedrørende infrastruktur er der tidligere afsat 3,3 mio. kr. i 2022 og 2023 til at dække videreførelsen af Copenhagen Electric frem til 2023.

Regionalt udviklingsarbejde

Som følge af aftalen om forenkling af erhvervsfremme er regionens forpligtelse til at udarbejde en regional vækst- og udviklingsstrategi bortfaldet. Regionerne har fra 2019 kunnet udarbejde en regional udviklingsstrategi. Strategien kan omfatte regionernes lovhjemlede opgaver inden for regional udvikling, samt i tilknytning hertil den fremtidige bæredygtige udvikling i regionen, infrastruktur, udvikling i yderområderne, natur og rekreative formål, grøn omstilling og klimatilpasning samt evt. grænseoverskridende samarbejder. Til dette arbejde afsættes 14,1 mio. kr. om året.

Politisk prioriteringspulje og tilpasningsbehov til senere udmøntning

Den politiske prioriteringspulje er i budgetforslaget sat til 15,0 mio. kr. i 2023. Dette medfører, at der er et tilpasningsbehov til senere udmøntning på 30,1 mio. kr.

Tilpasningsbehovet er i udgangspunktet placeret under bevillingsområdet øvrig regional udvikling, men foreslås i udmøntningen målrettet kollektiv trafik. I 2024 udgør den politiske prioriteringspulje 10,2 mio. kr., i 2025 12,6 mio. kr. og i 2026 12,2 mio. kr.

Socialfondsmidler

Som følge af økonomiaftalen for 2022 mellem regeringen og Danske Regioner er regionerne tildelt en indstillingsret på 20 pct. af EU's socialfondsmidler. Der er afsat 15 mio. kr. (2022-priser) til regionernes medfinansiering, svarende til et årligt budget på 4,9 mio. kr. (2023-priser) for Region Hovedstaden.

Administration

Budgettet til drift af Center for Regional Udvikling er placeret under Øvrig regional udvikling. Der er i alt budgetteret med 105,2 mio. kr. til løn og administration i 2023 på det regionale udviklingsområde, fordelt med 95,2 mio. kr. til løn og 10,0 mio. kr. til øvrig drift.

Pris- og lønreserve

Henset til at prisreguleringen på 3,9 pct. fra 2021 til 2022 på øvrig drift var ekstraordinær høj grundet et revideret skøn for prisudviklingen i 2021 på området for kollektiv trafik, blev der afsat en reserve på 5 mio. kr. til at håndtere en eventuel negativ pris- og lønregulering medio 2022.

Det er tidligere sket, at Finansministeriet med henvisning til, at pris- og lønudviklingen er blevet lavere end forudsat i økonomiaftalen, har nedjusteret rammen til det regionale udviklingsområde midt i budgetåret. Foranlediget af den historisk høje inflation med særligt markant stigende energipriser, som betyder en usædvanlig høj prisregulering på øvrig drift på 6,9 pct. fra 2022 til 2023 er der ikke kommet en negativ regulering af rammen i 2022, men tværtimod en forøgelse af rammen med ca. 30 mio. kr.

Den høje prisfremskrivning fra 2022-2023 skyldes en regulering i forhold til sidste års forventninger til udviklingen i 2022, men da der er stor usikkerhed om prisudviklingen i resten af 2022 og 2023, fastholdes pris- og lønreserven af hensyn til en eventuel nedjustering af rammen til det regionale udviklingsområde i 2023 i givet fald priskorrekturen for 2022 viser sig at være for høj.

4.18 Administration – fællesudgifter

Opgaver

Dette bevillingsområde omfatter en række fælles udgiftsområder for regionen, fx udgifter til pensionerede tjenestemænd og forsikringer. Herudover indgår udgifter til regionens centrale administration.

Administrationens opgave er at understøtte den politiske styring, ledelse og udvikling af Region Hovedstaden, herunder bistå regionsråd og forretningsudvalg med realiseringen af de overordnede politiske mål. Administrationen skal endvidere bidrage til at sikre en koordineret og helhedsorienteret indsats, som sikrer samspil mellem den politiske ledelse og regionens virksomhedsområder. Som led heri indgår tillige samarbejde med regionens eksterne samarbejdspartnere som kommuner, stat, øvrige regioner, højere læreanstalter og erhvervsvirksomheder.

Administrationen bistår de brugerrettede områder med at levere en effektiv service af højest mulige kvalitet. Dette sker i tæt samarbejde med hospitaler, virksomheder og institutioner.

Administrationsbudgettet omhandler lønninger og øvrige driftsmidler til koncerncentrene: Center for Sundhed, Center for Økonomi og Center for Politik og Kommunikation. Hvad angår Center for IT og Medicoteknologi, Center for HR og Uddannelse og Center for Ejendomme er deres budgetter som hidtil afsat som særskilte bevillinger. Under området for Regional Udvikling indgår som hidtil også løn til medarbejderne i centret.

Økonomi

Udgifts- og omkostningsbevilling - Administration

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Lønudgifter	337,0	352,1	352,1	352,1	352,1
Øvrige driftsudgifter	1.122,0	1.084,8	1.084,8	1.084,7	1.084,7
Driftsudgifter i alt	1.459,1	1.436,9	1.436,9	1.436,9	1.436,9
Indtægter	-584,5	-512,0	-512,0	-512,0	-512,0
Nettodriftsudgifter	874,6	924,9	924,9	924,9	924,9
Forskydning i hensættelse til feriepenge	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Hensættelse til tjenestemandspension	-303,8	-354,6	-354,6	-354,6	-354,6
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Om kostningselementer i alt	-300,6	-351,4	-351,4	-351,4	-351,4
Om kostningsbevilling	573,9	573,5	573,5	573,5	573,5
Lokal investeringsramme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

I tabellen ovenfor ses de samlede nettodriftsudgifter under administrationsområdet. Den samlede omkostningsbevilling udgøres af nettodriftsudgifterne tillagt værdien af omkostningselementerne – forskydning i hensættelse til feriepenge, hensættelse til tjenestemandspension, lagerforskydning samt afskrivninger.

I forhold til vedtaget budget 2022 sker en række ændringer, jf. nedenstående tabel.

Budget 2022 (2022-P/L)	874,6
Korrektioner i 3. og 4. økonomirapport 2021	3,4
Korrektioner i 1. og 2. økonomirapport 2022	4,1
Ændret virkning af budget 2022 korrektioner	-7,5
Pris- og lønfremskrivning	28,9
Nye korrektioner ved budget 2023	21,3
Budget 2023	924,9

Der er som følge af tidligere beslutninger til og med 2. økonomirapport 2022 en række budgetændringer til budgettet for 2023 svarende til en forøgelse på 7,5 mio. kr. Ændringen kan henføres til budgetflytninger i forbindelse med flytning af opgaver fra/til andre bevillingsområder.

Ændret virkning af korrektioner i budget 2022 indebærer en reduktion på 7,5 mio. kr. og vedrører de administrative besparelser.

Budgettet forøges med 28,9 mio. kr. som følge af pris- og lønfremskrivning.

I forbindelse med budgetlægningen foretages yderligere en række ændringer, som forøger budgettet med netto 21,3 mio. kr., som primært kan henføres til øgede udgifter til tjenestemandspensioner, kontingent til Danske Regioner og til forsikringsområdet.

Som led i aftalen om budget 2022 blev det besluttet at gennemføre besparelser i koncerncentrene for 7,5 mio. kr. i 2023. Pengene blev disponeret ifm. budgetaftalen.

Den samlede udgiftsramme til administration for 2023 udgør 924,9 mio. kr.

Det samlede administrative budget indeholder, ud over udgifter til løn til medarbejdere m.v. i administrationen, også en række fælles udgiftsområder.

Det drejer sig om forsikringsområdet, herunder risikostyringstiltag og mæglerbistand, udgifter i forbindelse med den politiske organisation, budget til it-systemer som økonomi- og indkøbssystemer, regionens samlede udgifter til tjenestemandspensioner, kontingentet til Danske Regioner m.v.

Større udgiftsposter indeholdt i administrationsbudgettet

Mio. kr., 2022-pris- og lønniveau	
Bruttodriftsudgifter	1.436,9
Tjenestemandspensioner til fratrådte før 1. januar 2007 og andre indtægter	-512,0
Nettodriftsudgifter	924,9
<i>Heraf:</i>	
Lønudgifter til personale i koncerncentrene	352
Økonomi-, logistik- og indkøbssystem, sygesikrings-IT, Web samt FLIS mv.	50
Tjenestemandspensioner til fratrådte efter 1. januar 2007	390
Forsikringspræmier	43
Kontingent til Danske Regioner	50
Revision	5
Politikerkonti	19
Større poster i alt	909

Fordeling af administrationsbudgettet mellem regionens tre aktivitetsområder

På administrationsområdet skal omkostningsbevillingen fordeles på de tre aktivitetsområder: sundhed, social- og specialundervisning samt regional udvikling. Omkostningsbevillingen er fordelt ud fra en fordelingsnøgle, der svarer til de tre aktivitetsområders budgetter.

Det samlede administrationsomkostningsbudget kan indirekte henføres til de tre områder. Sundhedsområdet tildeles i alt 550,8 mio. kr., mens social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde tildeles henholdsvis 11,8 og 11,0 mio. kr. Denne del af administrationsomkostningerne er et udtryk for, hvor meget de tre områder trækker på den fælles administration i koncerncentrene.

Indirekte administrationsudgifter

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	Social- og special-			I alt
	Sundhed	undervisning	Regional udvikling	
Udgiftsbevilling	886,8	19,7	18,4	924,9
Forskydning i hensættelse til feriepenge	1,1	0,0	0,0	1,2
Hensættelse til tjenestemandspension	-339,1	-8,0	-7,5	-354,6
Lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0
Afskrivninger	1,9	0,0	0,0	2,0
Om kostningsbevilling	550,8	11,8	11,0	573,5

På administrationsområdet afholdes regionens samlede udgifter til tjenestemænd, som er gået på pension. Ved opgørelse af omkostningsbevillingen skal denne fratrækkes og erstattes af årets hensatte beløb til tjenestemandspensioner.

Afskrivninger på anlægsaktiver består af afskrivninger på administrationsbygninger til regionshovedsædet samt øvrige anlægsaktiver, som ikke kan henføres direkte til et af de tre aktivitetsområder.

5. Investeringsbudget

Der er i aftalen mellem regeringen og Danske Regioner fastsat loft for anlægsudgifterne i 2023, der gælder på sundhedsområdet for henholdsvis kvalitetsfundsprojekter og for øvrige projekter.

Investeringsbudgettet på sundhedsområdet indeholder følgende poster på overordnet niveau:

Investeringsbudget 2023-2026, Sundhedsområdet

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Kvalitetsfondsmidler	1.268,9	1.053,6	578,3	147,1
Sundhedsområdet, øvrigt	953,6	1.608,2	1.588,4	774,9
I alt	2.222,5	2.661,8	2.166,7	922,0

Det forventes, at der i perioden 2023-2026 vil være udgifter til kvalitetsfundsprojekterne, som angivet i tabellen, dvs. 1.269 mio. kr. i 2023, mens beløbene i de efterfølgende tre år skønnes at udgøre 1.054 mia. kr. i 2024, 578 mia. kr. i 2025, faldende til 147 mio. kr. i 2026, hvor regionens sidste kvalitetsfundsprojekt, Nyt Hospital Bispebjerg forventes afsluttet. Udgiftsbehovet er opgjort efter de foreliggende tidsplaner, der løbende tilpasses i takt med, at projekterne kvalificeres yderligere. Det skal i den forbindelse imidlertid præciseres, at udgifter ifm. kvalitetsfundsprojektet, Nyt Nordsjællands Hospital i løbet af 2024 forventes at overgå til fuldt regional finansiering, enten lånefinansieret eller af regionale anlægsmidler.

Regionens budget for øvrigt anlæg i 2023 er fastlagt i overensstemmelse med økonomiaftalens samlede niveau for de regionale anlægsinvesteringer på 3,06 mia. kr. med tillæg af finanslovsmidler mv. Budgettet for øvrigt anlæg fra 2024 og frem er fastlagt på baggrund af administrationens vurdering af udgiftsafløb på allerede igangsatte investeringsprojekter samt det planlagte niveau for renoveringsplan mv. Det skal i den forbindelse nævnes at der allerede bør påbegynde overvejelser om mulige pauseringer i planlagte anlægsgøveler, herunder på realiseringen af regionens 10-årige renoveringsplan, for derved at skabe balance på anlægsområdet de kommende år.

Til øvrige projekter er der i Økonomiaftalen derudover afsat en deponeringsfritagelsespulje i 2023 på 300 mio. kr. til at fremme anvendelse af offentligt-privat partnerskab (OPP), hvor der efter ansøgning til konkrete projekter kan søges om dispensation for deponeringsforpligtigheden i lånebekendtgørelsen. Der kan søges om puljebeløb svarende til deponeringspligten i 2023, 2024 og 2025. Med Økonomiaftalen følger, at kun projekter, der opnåede deponeringsfritagelse fra 2022-puljen, kan opnå deponeringsfritagelse fra puljen i 2023. For Region Hovedstadens vedkommende vil dette omfatte nybyggeriet af et nyt børne- og ungepsykiatrisk center i Glostrup, det såkaldte Nordstjerne-projekt.

Byggeprojekter med støtte fra den statslige kvalitetsfond

Der er i den statslige kvalitetsfond til støtte af nye sygehusbyggerier i regionerne afsat i alt 41,4 mia. kr. (09-pl). Finansiering af byggeprojekterne fordeles mellem en statslig finansiering på 24,75 mia. kr. og en regional egenfinansiering på 16,65 mia. kr.

Region Hovedstaden har modtaget endeligt tilsagn på samlet 12,85 mia. kr. (09-pl) til gennemførelse af seks konkrete projekter. Det drejer sig om projekterne på Rigshospitalet, Herlev Hospital, Psykiatrisk Center Sct. Hans, Hvidovre Hospital, Nordsjællands Hospital og Bispebjerg Hospital.

De 12,85 mia. kr. tilvejebringes ved en forventet statslig medfinansiering på 7,68 mia. kr. og regionens egenfinansiering på 5,17 mia. kr. Af regionens egenfinansiering vil 3,56 mia. kr. kunne forventes at skulle tilvejebringes gennem opsparede midler fra bloktilskud (deponering), og 1,61 mia. kr. vil kunne tilvejebringes gennem lånefinansiering. Staten forudsætter samtidig, at provenu ved salg af nedlagte hospitalejendomme skal anvendes til at nedbringe behovet for lånoptagelse.

De seks projekters samlede investeringsramme og tidspunkt for endeligt tilsagn fra ekspertpanelet er som følger:

- Etablering af Nordfløj på Rigshospitalet – samlet investeringsramme 1,85 mia. kr. – endeligt tilsagn er meddelt i juni 2011,
- Ud- og ombygning på Herlev Hospital – samlet investeringsramme 2,25 mia. kr. – endeligt tilsagn er meddelt i maj 2012,
- Udbygning af retspsykiatrien på Psykiatrisk Center Sct. Hans – samlet investeringsramme 0,55 mia. kr. – endeligt tilsagn er meddelt i september 2012,
- Ud- og ombygning af Hvidovre Hospital – samlet investeringsramme 1,45 mia. kr. – endeligt tilsagn er meddelt i april 2013,
- Fusion af Helsingør Hospital, Frederikssund Hospital og Hillerød Hospital på et nybygget hospital ved Hillerød – samlet investeringsramme 3,8 mia. kr. – endeligt tilsagn er meddelt i juni 2013,
- Fusion af Frederiksberg Hospital og Bispebjerg Hospital til et nyt hospital på Bispebjerg Bakke – samlet investeringsramme 2,95 mia. kr. – endeligt tilsagn er meddelt i februar 2014.

Kvalitetsfondsbyggerierne på Rigshospitalet, i Herlev og på Sct. Hans er allerede på nuværende tidspunkt allerede helt eller delvist ibrugtaget. På kvalitetsfondsprojektet i Hvidovre pågår fortsat anlægsarbejder, der imidlertid finansieres af regionale anlægsmidler.

I Økonomiaftalen for 2023 mellem regeringen og Danske Regioner er der på landsplan skønnet et afløb på kvalitetsfondsprojekter på samlet set 4 mia. kr. i 2023. Administrationen har i forlængelse heraf budgetteret med et afløb i 2023 med udgifter på

1.269 mio. kr. Dette beløb er lavere, end hvad der tidligere er forudsat af afløb i 2023. Reduktionen er aftalt i Danske Regioner og er fremkommet således, at budgettet for projekter tættest på færdiggørelse er reduceret forholdsmæssigt mindre end de projekter, der tidsmæssigt er længere fra færdiggørelse. Reduktionen skal ses i lyset af, at der tidligere år er forekommet forsinkelser på nogle af kvalitetsfundsprojekterne. Der er dog samtidig med Økonomiaftalen for 2023 tilkendegivet nødvendigheden af, "at kvalitetsfundsbyggeriet fortsat realiseres i overensstemmelse med indgåede kontrakter og planer."

Kvalitetsfundsprojekter 2023-2026				
Mio. kr., 2023-priser	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Nyt Hospital Bispebjerg				
Akuthus, opførelse, rådgivning, øvrige direkte relaterede omkostninger	403,0	612,6		
IT og medicoteknik til Akuthus og resterende renoveringsprojekter	64,2	140,3		
Rådighedsbeløb		210,6	578,3	147,0
Nyt Hospital Bispebjerg i alt	467,2	963,4	578,3	147,0
Nyt Hospital Nordsjælland				
Udførselsbevilling	350,0			
Investeringsbevilling til indkøb af bygherreleverancer	35,0			
Rådighedsbeløb	416,8	90,2		
Nyt Hospital Nordsjælland i alt	801,8	90,2	0,0	0,0
Udgifter i alt	1.268,9	1.053,6	578,3	147,0
Statslig finansiering (direkte tilskud)	981,3	1053,6	578,3	147,0
Regional egenfinansiering (hensatte midler)	-	-	-	-
Lånefinansieret (inkl. Energilån BK2020)	234,0			
Finansiering i alt	1.215,3	1.053,6	578,3	147,0

Jf. seneste finansieringsprofiler fra SUM og afstemt til ØA2023

Projekterne forudsættes finansieret ved udbetaling af midler fra kvalitetsfonden, ved regional egenfinansiering, der i budgettet regnskabsteknisk sker ved frigivelse af de deponerede midler, samt ved lånoptagelse. Idet der i økonomiaftalerne for 2022 og 2023 ikke har indgået hensættelser via bloktilskuddet til Kvalitetsfonden, har Region Hovedstaden i løbet af 2022 forbrugt samtlige deponerede midler til egenfinansiering af kvalitetsfundsprojekterne. Finansiering skal således ske ved direkte tilskud fra staten eller ved lånoptagelse. På baggrund af de senest fremsendte finansieringsprofiler fra Sundhedsministeriet forudsættes imidlertid fortsat regional egenfinansiering af regionens kvalitetsfundsprojekter. Administrationen har rejst forholdet overfor Danske Regioner, såvel som for Sundhedsministeriet.

I forhold til Nyt Hospital Nordsjælland skal oplyses, at regionen aktuelt forventer et betragteligt pres på projektets samlede økonomi. Staten har derfor i foråret 2021 givet regionen en ekstraordinær låneadgang til at finansiere eventuelle budgetoverskridelser på op til 823 mio. kr., jævnfør Sundhedsministeriets senest fremsendte finansieringsprofil.

Derudover har regionsrådet i foråret 2022 meddelt en tillægsbevilling på 370 mio. kr. Tillægsbevillingen er på nuværende tidspunkt indarbejdet i investeringsbudgettet for øvrigt anlæg i årene 2024 og 2025, indtil der foreligger en afklaring af, hvorvidt tillægsbevillingen kan lånefinansieres ved ekstraordinær statslig låneadgang. Hvis regionen opnår låneadgang for den seneste tillægsbevilling, vil det aflaste investeringsbudgetterne for øvrigt anlæg i 2024 og 2025.

I den ovenstående tabel indgår således kun udgifter, dels konkrete bevillinger godkendt i perioden fra 2020 og frem, dels rådighedsbeløb afsat til kommende bevillinger inden for de oprindelige tilsagnsrammer for hvert af projekterne. Den ekstraordinære låneadgang fra 2021 til Nyt Hospital Nordsjælland er indarbejdet i budgetforslagets kapitel 6 under afsnittet om lån vedrørende kvalitetsfondsprojekterne, mens tillægsbevillingen til samme byggerier indtil videre er indarbejdet i de tekniske investeringsbudgetter for øvrige projekter i 2024 og 2025, indtil det er afklaret, om det vil være muligt for regionen at opnå en låneadgang til finansiering af tillægsbevillingen.

Øvrige projekter

Region Hovedstadens andel af anlægsloftet giver en ramme for anlægsudgifter til øvrige projekter på sundhedsområdet på 920,7 mio. kr. i 2023. Derudover modtager regionen finansiering fra staten til afholdelse af investeringsudgifter i 2023 for yderligere 32,9 mio. kr. Midler stammer fra Finanslovsaftalen for 2020 om styrket kapacitet i psykiatrien. Regionen budgetlægger i 2023 ikke med indtægter fra salg af ejendomme. Samlet udgør investeringsbudget for øvrigt anlæg på sundhedsområdet i 2023 således 953,6 mio. kr.

Region Hovedstaden forventer i de kommende år et væsentligt investeringsbehov, både hvad angår løbende vedligehold af bygninger og reinvesteringer i apparatur og it. Det har derfor været vanskeligt at imødekomme bindingerne i Økonomiaftalen for 2023 på anlægsområdet, ift. It, medico, cybersikkerhed, renovering af eksisterende bygninger, samt Finanslov 2020. Det store investeringsbehov skyldes bl.a. et vedvarende lavt anlægsniveau over de seneste år, samtidig med en modernisering af sygehusstrukturen frem mod 2025 i overensstemmelse med den vedtagne hospitalsplan sammenholdt med en ældre bygningsmasse. Størstedelen af disse investeringer er ikke dækket af kvalitetsfonden, men i forbindelse med budgettet for 2019 blev der igangsat en tiårig plan til en samlet værdi på godt 7 mia. kr. til renovering af regionens samlede bygningsmasse.

Samtidig er behovet for udskiftning af apparatur særligt stort over de kommende år, grundet en nødvendig udskiftning af den nuværende apparaturpark. Hertil kommer store

behov for it-investeringer, der skal understøtte øget brug af data, telemedicin med videre. Et vedvarende lavt niveau for investeringer kan derfor bevirke, at visse projekter må udskydes. Der henvises til følgende oversigt:

Mio. kr., 2023-priser	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Sundhedsområdet				
Delvis renovering af køkken på Hvidovre Hospital	7,1			
Amager og Hvidovre Hospital	7,1	0,0	0,0	0,0
Ny Psykiatri Bispebjerg	158,3	217,6	109,7	73,2
Haveanlæg			5,5	
Bispebjerg og Frederiksberg Hospital i alt	158,3	217,6	115,2	73,2
Nyt Hospital Nordsjælland		94,0	281,9	
Nordsjællands Hospital i alt	0,0	94,0	281,9	0,0
Fondsfinansierede udgifter (Mary Elizabeth Hospital)	168,2	168,2	71,0	
Fondsfinansierede indtægter (Mary Elizabeth Hospital)	-168,2	-168,2	-71,0	
Mary Elizabeth Hospital - Fase 1 og 2 (egenfinansiering)	443,1	607,2	483,5	33,6
Sterilcentral, Rigshospitalet, gulv	64,0	15,2		
Sterilcentral, Rigshospitalet, levetidsforlængelse	8,1	6,1	4,1	
Nybyggeri neurologiske patienter - Glostrup (tillægsbevilling)	92,6			
Rigshospitalet i alt	607,8	628,5	487,5	33,6
Byggherredgifter i forbindelse med nyt Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center	9,3			
Genhusning ifm. Nyt børne og ungepsykiatrisk center			35,6	
Region Hovedstadens Psykiatri	9,3	0,0	35,6	0,0
Reserve til håndtering af budgetudfordringer på igangværende projekter	50,0	50,0	50,0	50,0
Rådighedsbeløb disponeret til Nyt Hospital Hvidovre	40,6			
It-investeringer	25,0	50,0	50,0	50,0
Mindre it- og medicoanskaffelser	0,0	50,0	50,0	50,0
Renoveringsmæssigt efterslæb	37,6	449,1	449,1	449,1
Udsudte projekter fra 2022	17,9			
Lokale investeringsrammer	0,0	69,0	69,0	69,0
Fælles projekter - sundhedsområdet	171,1	668,1	668,1	668,1
Samlet investeringsramme, sundhedsområdet	953,6	1.608,2	1.588,4	774,9
Investeringsramme, Den Sociale Virksomhed	25,0	25,0	25,0	25,0
Social- og specialundervisningsområdet	25,0	25,0	25,0	25,0
Etablering af Hovedstadens Letbane, Kollektiv trafik	59,0	59,0	59,0	59,0
Regional Udvikling	59,0	59,0	59,0	59,0
Samlet investeringsramme	1.037,6	1.692,2	1.672,4	858,9

Amager og Hvidovre Hospital

Der er siden 2020 gennemført en kortlægning af renoveringsbehovet af køkkenfaciliteterne på Hvidovre Hospital. Der har hidtil været afsat 50 mio. kr. til projektet, men det har grundet anlægsloftet i Økonomiaftalen 2023 været nødvendigt at foretage en markant reduktion af projektets omfang. Der afsættes derfor godt 7 mio. kr. af centrale midler til en delvis renovering af køkkenet på Hvidovre Hospital

Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

Som led i aftale om Hospitalsplan 2020 indgår det, at Psykiatrisk Center København og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Bispebjerg fremover skal ligge i sammenhæng med det nye Bispebjerg Hospital.

Byggeriet er en del af det samlede projekt for Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg, der gennemføres med baggrund i den udarbejdede helhedsplan for det samlede projekt.

Projektets samlede udgift skønnes at udgøre ca. 1,3 mia. kr., og der afsættes i 2023-2026 i alt 559 mio. kr. til det videre arbejde med at realisere dette projekt. Udgifterne fordeler sig med 158 mio. kr. i 2023, 218 mio. kr. i 2024, 110 mio. kr. i 2025 og 73 mio. kr. i 2026. Det regionalt finansierede nybyggeri, som er en del af Ny Psykiatri Bispebjerg, forventes at stå færdigt i 2022, mens renoveringsarbejderne forventes at kunne afsluttes i løbet af 2027.

Derudover afsættes der 5,5 mio. kr. i 2025 til færdiggørelse af udenomsarealer ifm. de mange igangværende byggeprojekter på Bispebjerg Hospital.

Nordsjællands Hospital

Regionsrådet godkendte på mødet i maj 2022 en regional tillægsbevilling til færdiggørelse af det kommende Nordsjællands Hospital i Hillerød. Økonomiaftalen for 2023 indeholder muligheden for, at regionerne som følge af de store prisstigninger kan ansøge Sundhedsministeriet om låneadgang til finansiering af merudgifter på igangværende kvalitetsfundsbyggerier. Indtil en sådan lånedispensation foreligger, afsættes den meddelte tillægsbevilling fra maj 2022 indtil videre på investeringsbudgetterne i 2024 og 2025.

Rigshospitalet

Region Hovedstaden indgik i 2016 aftale med Ole Kirk's Fond om medfinansiering af et nyt børnehospital i forbindelse med det eksisterende Rigshospital – Blegdamsvej. Fonden bidrager med 600 mio. kr. (2016-priser), mens Region Hovedstaden afholder de resterende udgifter frem til forventet ibrugtagning i 2025.

Der afsættes med budgettet 1.567 mio. kr. frem til 2026 til afholdelse af den regionalt finansierede andel.

Regionsrådet godkendte på mødet i maj 2022 regionale bevillinger til en udskiftning af gulvet i den regionale sterilcentral på Rigshospitalet, samt til finansiering af en levetidsforlængelse af de eksisterende sterilcentraler som følge af forsinkelsen, der følger med udskiftningen af gulvet. Regionen kører sideløbende en række erstatnings- og forsikrings-sager med henblik for at få dækket en andel af udgifterne. For at få færdiggjort den regionale sterilcentral, således at den kan ibrugtages, har det imidlertid været nødvendigt at igangsætte arbejdet, der, indtil der foreligger afgørelser i de igangværende sager, afholdes af regionale anlægsmidler.

På baggrund af aftalen om Hospitalsplan 2020 er der igangsat et nybyggeri til neurologiske patienter. Nybyggeriet medfører en samling af afsnit for traumatisk hjerneskadede fra Hvidovre Hospital til Rigshospitalet, Glostrup-matriklen, samt flytning af Afdelingen for rygmarvsskadede fra Hornbæk til Glostrup-matriklen, som forudsat i Hospitalsplan 2007. Byggeriet forventes færdigt i løbet af 2023. Der afsættes 93 mio. kr. til færdiggørelse af nybyggeriet.

Region Hovedstadens Psykiatri

På mødet i november 2020 godkendte regionsrådet en treårig investeringsbevilling på i alt 27 mio. kr. til afholdelse af bygherreudgifter i forbindelse med planlægning af et kommende nybyggeri af nyt Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center – det såkaldte Nordstjerne-projekt. Bevillingen blev finansieret med midler fra Finanslov 2020. Der afsættes i 2023 derfor 9,3 mio. kr. på investeringsbudgettet.

Med Finansloven for 2020 blev der frem til 2023 afsat midler til afholdelse af regionale anlægsinvesteringer. Midlerne skulle gå til en styrkelse af de fysiske rammer indenfor det psykiatriske område.

Regionsrådet i Region Hovedstaden besluttede på mødet i september 2021 at afsætte 35 mio. kr. af regionens andel af Finanslovmidlerne til finansiering af en flytning af Center for Forsorg og Behandling, det tidligere Solvang, til Psykiatrisk Center Glostrup – afdeling Hvidovre, det tidligere Psykiatrisk Center Hvidovre.

Flytningen er nødvendig for at gøre plads til byggeriet af det fremtidige børne- og ungepsykiatriske center, det såkaldte Nordstjerne-projekt. Dette projekt er imidlertid blevet forsinket, hvilket har betydet, at der først er behov for at rydde det kommende byggefelt, der i dag bl.a. rummer tilbuddet Solvang, i 2025. Dette har sammen med det lave anlægsloft i Økonomiaftalen for 2025 betydet, at den planlagte flytning med forudgående ombygninger af lokalerne i Brøndby først gennemføres i 2025. Der afsættes derfor godt 35 mio. kr. til finansiering af de nødvendige ombygninger.

Reserve til håndtering af budgetudfordringer og akut opståede behov

I løbet af første halvår 2022 har regionsrådet været nødsaget til at bevilge tillægsbevillinger til flere af regionens igangværende byggeprojekter. Derudover har det som direkte konsekvens af Økonomiaftalen for 2023 været nødvendigt at suspendere de lokale investeringsrammer i 2023. De lokale investeringsrammer har hidtil været afsat til at finansiere mindre ombygninger eller til at afhjælpe akut opståede behov. Som følge af suspensionen af de lokale investeringsrammer og erfaringen fra afledte udgifter ifm. afslutning af de større byggerier, er det administrationens anbefaling, at der afsættes en central reserve på 50 mio. kr. årligt, til at finansiere akut opståede investeringsbehov.

Det er forventningen, at regionsrådet, i takt med at de reelle budgetbehov kvalificeres, vil blive forelagt konkrete sager om udmøntning af midler fra den centrale reserve.

It-investeringer

Det har grundet Økonomiaftalen for 2023 været nødvendigt at reducere det centrale budget til it-området. Der afsættes 25 mio. kr. i 2023 mod tidligere 50 mio. kr. til gennemførelse af tværoffentlige og øvrige sundheds-it- projekter.

Mindre it- og medicoanskaffelser

Økonomiaftalen for 2023 betød et markant lavere aftalt anlægsniveau på sundhedsområdet. Det er derfor i 2023 nødvendigt at suspendere den lokale investeringsramme til mindre it- og medicoanskaffelser. Rammen hidtil årligt udgjort 50 mio. kr. årligt. Som følge heraf er der tilført 30 mio. kr. til CIMT's driftsramme.

Renoveringsmæssigt efterslæb

I forbindelse med Budget 2019 indgik regionsrådet en særskilt aftale om over de kommende ti år at anvende 7 mia. kr. til at renovere regionens bygninger for.

Renoveringen finansieres bl.a. ved effektiviseringer, ESCO-projekter, energibesparelser, driftsrammen og regionens centrale investeringsbudget. I 2023 afsættes der en ramme på 38 mio. kr. på det centrale investeringsbudget til renovering af de eksisterende hospitaler.

Det er markant mindre end oprindeligt forudsat, hvilket i vid udstrækning skal tilskrives det aftalte anlægsloft i Økonomiaftalen for 2023. Den planlagte takt for det arbejde, der blev igangsat med Budget 2019, vil som følge af regionens anlægsloft i 2023 blive påvirket, og det vil derfor blive vanskeligt at få gennemført planen i 2028 som oprindeligt forudsat. Fra 2024 og frem forudsættes den årlige ramme forhøjet til 449 mio. kr.

Forhøjelsen følger i vid udstrækning den oprindelige finansieringsplan fra 2018 for Renoveringsplanen. Hvorvidt det vil være muligt at afsætte de forudsatte midler i 2024 og 2025, vil afhænge af økonomiaftalerne i de to år.

Udskudte projekter fra 2022

I løbet af første halvår 2022 har regionsrådet været nødsaget til at bevilge en række tillægsbevillinger til finansiering af budgetoverskridelser på flere af regionens store byggerier. For at finansiere udgifterne i 2022 har det været nødvendigt at pause eller udskyde en række mindre igangværende byggeprojekter. Af driftsmæssige hensyn er det anbefalingen at igangsætte de udskudte arbejder i 2023. I alt igangsættes der arbejder for 17,9 mio. kr.

Lokale investeringsrammer - virksomhederne

Økonomiaftalen for 2023 betød et markant lavere aftalt anlægsniveau på sundhedsområdet. Det har derfor været nødvendigt at suspendere hospitalernes og virksomhedernes lokale investeringsrammer. De lokale investeringsrammer på sundhedsområdet har hidtil årligt udgjort samlet 69 mio. kr.

De lokale investeringsrammer har de seneste år særligt været anvendt til at imødegå efterslæbet på medico-udstyr. Med budgetforslaget for 2023 konverteres de lokale investeringsrammer til en tilsvarende forhøjelse af hospitalernes og virksomhedernes lokale leasingrammer. På baggrund af de seneste års anvendelse af de lokale investeringsrammer, er det forventningen, at hovedparten af de investeringer, der ellers ville være blevet gennemført via de lokale investeringsrammer, vil kunne anskaffes ved leasingfinansiering.

Lokale leasinggrammer - virksomhederne

Hidtil har de lokale leasinggrammer årligt udgjort 70 mio. kr. Som følge af forslaget om suspendering af de lokale investeringsrammer i 2023, forhøjes de lokale leasinggrammer med 100 mio. kr.

Den årlige ramme på 170 mio. kr. afsættes til hospitalernes og apotekets anskaffelser af apparatur ved leasingfinansiering. Det forudsættes, at de afledte driftsudgifter til afholdelse af leasingudgifterne, afholdes inden for hospitalets nuværende driftsbudget. Af den samlede ramme på 170 mio. kr. afsættes 36,5 mio. kr. i en ikke-udmøntet ramme til ekstraordinære leasinganskaffelser. Udmøntning af den ikke-udmøntede leasingramme vil ske administrativt. Status for udmøntning af denne ramme vil indgå i økonomirapporteringen.

Anskaffelserne kræver ikke politisk forelæggelse, bortset fra enkeltanskaffelser af apparatur som overstiger 10 mio. kr.

Mio. kr.	B2022	BF2023
Amager og Hvidovre Hospital	13,0	26,4
Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler	5,0	16,1
Bornholms Hospital	0,8	0,8
Herlev og Gentofte Hospital	13,8	25,5
Nordsjællands Hospital	7,0	9,8
Rigshospital	9,0	40,0
Region Hovedstadens Psykiatri	0,0	6,1
Region Hovedstadens Akutberedskab	0,0	1,6
Region Hovedstadens Apotek	3,6	7,3
Ikke-udmøntet leasinggramme	17,8	36,5
Lokale leasinggrammer i alt	70,0	170,0

Medicoteknisk apparatur og øvrige forhold

Ud over ovennævnte investeringer kan der efter regionsrådets beslutning anskaffes større medicoteknisk apparatur inden for en årlig ramme på 185 mio. kr. Anskaffelserne forudsættes leasingfinansieret efter vilkårene i regionens rammeaftale herom.

Regionsrådet traf i 2015 beslutning om, at den årlige pulje til medicoteknisk apparatur skulle opdeles i fire delpuljer, henholdsvis en strategisk pulje (35 pct.), en genanskaffespulje (45 pct.), en standardiseringspulje (15 pct.) og en mindre pulje til akut nedbrud (5 pct.). Med budget 2023 indføres en mere bred og tværgående tilgang til anvendelsen af apparaturnidlerne i den medicotekniske pulje og deraf en afskaffelse af de

fire delpuljer. Dette skal skabe rum for øget standardisering, flere fælles indkøb og en mere fleksibel anvendelse af midlerne med henblik på at få mere apparatur for pengene.

Fremover vil regionens apparatmidler blive prioriteret og anvendt efter en 3-års plan, der opdateres og revideres årligt. 3-årsplanen skal bl.a. vise hvilke større tværgående apparaturområder, der prioriteres udskiftet ved fælles indkøb og hvornår. Planen udarbejdes og revideres af regionens Medico-domæne (hvor alle regionens hospitaler er repræsenteret) i tæt dialog med hospitalsledelserne. De sundhedsfaglige råd/klinikere inddrages ligeledes ved større tværgående indkøb.

Investeringsbudgetterne for Socialområdet og Regional Udvikling

For det sociale område er der i alt afsat en investeringsramme på 25 mio. kr. til investeringer, der indregnes i den kommunale takstbetaling. Med budgettet for 2020 blev arbejdet med at tilvejebringe en langsigtet plan for en gennemgribende modernisering af regionens 19 bo- og dagtilbud, igangsat. Regionsrådet godkendte på mødet i maj 2021, at der i de kommende 4-5 år gennemføres et tilstandsløft for ca. 20 mio. kr. om året på de tilbud, og at udgifterne finansieres inden for den allerede afsatte ramme i investeringsbudgettet for den sociale virksomhed.

Derudover er der på området for regional udvikling ligeledes afsat et årligt investeringsbudget på 59 mio. kr. til det løbende indskud til finansiering af regionens andel af anlægsudgifterne i forbindelse med etableringen af Hovedstadens Letbane i perioden 2021-2059 (2023-priser). Udgiften til anlæg af letbanen henregnes ikke til regionens anlægsramme. En nærmere beskrivelse af økonomien i relation til letbanen fremgår af afsnit 4.17 om det regionale udviklingsområde.

Investeringsbudget 2023-2026, socialområdet og regional udvikling

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Investeringsramme, Den Sociale Virksomhed	25,0	25,0	25,0	25,0
Etablering af Hovedstadens Letbane, Kollektiv trafik	59,0	59,0	59,0	59,0
I alt	84,0	84,0	84,0	84,0

6. Indtægter og finansielle poster

Indtægter til sundhed

De finansielle indtægter til sundhed kan opgøres til:

Indtægter til sundhed					
	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Finansiering, sundhed					
Aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne	-6.395,1	-6.548,8	-6.548,8	-6.548,8	-6.548,8
Nærhedsfinansiering	-492,5	-503,7	-503,7	-503,7	-503,7
Bloktilskud fra staten	-33.172,1	-34.577,9	-34.577,9	-34.577,9	-34.577,9
I alt	-40.059,7	-41.630,4	-41.630,4	-41.630,4	-41.630,4

Den samlede finansiering til sundhedsområdet udgør 41.630 mio. kr.

Budgettet er baseret på økonomiaftalens forudsætninger.

Der er budgetteret med Region Hovedstadens andel af nærhedsfinansieringen. Der er budgetteret under forudsætning af, at regionen opnår fuld udnyttelse af andelen af den statslige pulje.

Indtægter til regional udvikling

De finansielle indtægter til regional udvikling kan opgøres til:

Indtægter til regional udvikling					
	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	(2022-P/L)				
Finansiering, regional udvikling					
Udviklingsbidrag fra kommunerne	-210,3	-218,4	-218,4	-218,4	-218,4
Bloktilskud fra staten	-659,3	-701,3	-701,3	-701,3	-701,3
I alt	-869,5	-919,72	-919,7	-919,7	-919,7

Finansieringen af regional udvikling er baseret på økonomiaftalens forudsætninger vedr. de generelle tilskud til regionerne i 2023.

Indtægter til social- og specialundervisningsområdet

Finansieringen på social- og specialundervisningsområdet baseres på, at området skal være fuldt takstfinansieret. Der er budgetteret med indtægter fra kommunerne på i alt 1.025 mio. kr.

Indtægterne er indeholdt i nettobevillingen i afsnit 4.16.

Finansielle poster

Udgangspunktet for beregningerne er regnskabsresultatet for 2021 samt konsekvenserne af 2. økonomirapport 2022 sammenholdt med resultatet af aftalen mellem Danske Regioner og regeringen om økonomien for 2023.

Den langfristede gæld forventes at udgøre samlet set 8.061 mio.kr. primo 2023 og 8.740 mio. kr. ultimo 2023.

Nedenfor er vist en tabel som viser den forventede udvikling i den samlede langfristede gæld fordelt på kategorier:

Samlet langfristet gæld					
Mio. kr.	Forventet 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Langfristet almindelig gæld	-2.807,0	-2.740,4	-2.169,1	-2.244,8	-2.316,3
Langfristet gæld Kvalitetsfond	-1.830,3	-1.990,9	-2.531,5	-2.603,1	-2.444,4
Langfristet gæld lokalbanerne	-95,9	-245,4	-382,8	-414,4	-426,9
Gæld vedr. lønmodtagernes feriefond	-2.094,6	-2.011,9	-1.928,9	-1.845,4	-1.761,5
Leasing gæld	-1.233,1	-1.751,8	-2.019,8	-2.209,1	-2.279,6
Langfristet gæld - ultimo året	-8.060,9	-8.740,4	-9.032,1	-9.316,8	-9.228,7

Der er i økonomiaftalen 2023 etableret en lånepulje til refinansiering af regionale afdrag inden for en ramme på 650 mio. kr. Parterne er endvidere enige om at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal se på regionernes strukturelle likviditet. De årlige afdrag for regionerne er de kommende 4 år på godt 1,5 mia. kr. årligt, og der er således et strukturelt likviditetsproblem.

I overslagsårene er der indregnet en refinansiering svarende til Region Hovedstadens bloktilskudsandel.

På baggrund af økonomiaftalens likviditetsforudsætninger sammenholdt med de mere specifikke finansielle forudsætninger kan der for regionen beregnes en gennemsnitlig kassebeholdning i 2023 på årsbasis på 3,0 mia. kr. (heraf forskningsmidler 2,3 mia. kr.) og 0,3 mia. kr. i deponerede midler. Det vil sige et samlet beløb på 3,3 mia. kr., som forventes.

Nedenfor er de enkelte budgetposter nærmere beskrevet.

Renteudgifter og -indtægter

Regionens budgetterede renteindtægter og renteudgifter fremgår af nedenstående tabel:

Renter

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., løbende priser					
Renter af likvide aktiver	-9,0	-9,0	-11,0	-11,0	-11,0
Renter af kortfristede tilgodehavender	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1
Renter af langfristet tilgodehavender i øvrigt	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Renteindtægter	-16,6	-16,6	-18,6	-18,6	-18,6
Renter af kortfristet gæld	19,9	6,0	6,0	6,0	6,0
Renter af langfristet gæld	24,0	16,0	19,5	25,0	26,5
Renter af langfristet gæld, kvalitetsfondsprojekter	1,0	6,4	15,4	36,7	44,1
Kurstab og kursgevinster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renteudgifter	44,9	28,4	40,9	67,7	76,6
Renter m.v. i alt	28,3	11,8	22,3	49,1	58,0

Nettorenteudgiften i 2023 forventes at blive 11,8 mio. kr. Nettorenteudgifterne skønnes at udgøre 22,3 mio. kr. i 2024 og stiger til 58 mio. kr. i 2026. Forklaringen er især, at renten på fastforrentede lån over 25 år er ændret fra ca. 0,5 % p.a. i 2021 til ca. 3 % p.a. ultimo juni 2022.

Renteindtægterne er budgetteret til 16,6 mio. kr. i 2023. Renteindtægter af likvide aktiver er budgetteret til 9 mio. kr. Der er kalkuleret med en gennemsnitlig forrentningsprocent på ca. 0,25 pct. Der anvendes samme forrentningsprocent for likvide aktiver og forrentning af den variable langfristede gæld.

Den gennemsnitlige likvide beholdning er budgetteret til 3,0 mia. kr.

Renter af kortfristede tilgodehavender er budgetteret til 6,1 mio. kr. svarende til niveauet i 2022. Indtægten er rentetilskud fra staten vedrørende overtagelsen af Kennedy Centret.

Renter af langfristede tilgodehavender på 1,5 mio. kr. i 2023 vedrører deponerede midler for lejemål.

Renteindtægterne af langfristede tilgodehavender fordeler sig således:

Renter af langfristet tilgodehavender i øvrigt

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., løbende priser					
Rentehenlæggelse vedr. kvalitetsfond	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renter vedr. lejemål m.v.	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
I alt	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5

Renteudgiften for kortfristet gæld er budgetteret til 6 mio. kr., som dækker over renter til patienterstatninger på 1 mio. kr. samt øvrige renteudgifter på 5 mio. kr. især vedrørende oparbejdningsrenter vedr. finansiel leasing

Renteudgiften for langfristet gæld i 2023 forventes at udgøre 22,4 mio. kr. Der er kalkuleret med en rente på 0,25 pct. p.a. på de variabelt forrentede lån i 2023. Der skønnes en

langfristet gæld på 8,6 mia. kr. ved udgangen af 2023 inkl. lån vedrørende kvalitetsfondsprojekterne på 1,991 mia. kr. og 2,011 mio.kr. vedr. lån som er optaget vedrørende indfrielse af de indefrosne feriemidler. I 2026 skønnes renteudgifterne på gælden at andrage knap 61 mio. kr. excl. renteudgifterne til leasing.

Finansforskydninger

Forbrug af likvide aktiver

Primo 2023 forudsættes en kassebeholdning på 1.097 mio. kr. svarende til den budgetterede ultimo likviditet i 2. økonomirapport 2022.

Der er korrigeres for forventede genbevillinger fra 2022 til 2023 vedr. investerings- og driftsbudgettet og andre bevillingsændringer i godkendte regionsrådssager.

Budgettet indebærer i øvrigt følgende bevægelser, der samlet svarer til et likviditetstræk på 206 mio. kr. Det skal bemærkes, at det opgjorte likviditetstræk i tabellen herunder for 2024 og frem har en teknisk karakter og afspejler det pt. forudsatte anlægsniveau.

Forskydning				
	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., løbende priser				
Likviditetstræk, investeringssager	0,0	-654,6	-634,8	178,7
Udnyttelse af råderum vedr. merindtægt tidl. bonuspulje	-17,9	-17,9	-17,9	-17,9
Finansiering af Lokalbanelne	-64,0	-60,9	-75,6	-49,1
Renteudgifter før finansiering i økonomiaftale	-11,8	-22,3	-49,1	-58,0
Finansiering af renteudgifter i økonomiaftale	112,4	112,4	112,4	112,4
Anlægsindtægter, forudsat i økonomiaftale	-21,7	-21,7	-21,7	-21,7
Socialområdet. likviditetsvirkning af drifts- og investeringsbudget	-5,7	-3,5	-3,5	-3,5
Regional udvikling, likviditetsvirkning af drifts- og investeringsbudget	-1,9	-1,9	0,0	0,0
Frigivelse af deponering (lejemål)	-39,2	18,3	18,3	18,3
Nettoafdrag, langfristet gæld	-158,7	-676,5	-59,4	-121,8
Andet	2,9	2,8	2,9	2,9
I alt	-205,6	-1.325,8	-728,4	40,3

Tabellens poster kan sammenfattes som nedenfor, hvor likviditetstrækket på 206 mio. kr. i 2023 er kategoriseret. Posterne vedrørende lån, afdrag og deponering udløser et likviditetsforbrug på 261,9 mio. kr. Posterne vedrørende bloktilskudsforudsætningerne udviser et forbrug på 56,3 mio. kr.

Forskydning				
	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., løbende priser				
Anlægs- og investeringssager	0,0	-654,6	-634,8	178,7
Ændring i forhold til bloktilskudsforudsætningen	56,3	47,9	23,1	14,2
Finansielle ændringer (lån, afdrag, deponeringer m.v.)	-261,9	-719,1	-116,7	-152,6
I alt	-205,6	-1.325,8	-728,4	40,3

Der er ikke indregnet virkning af eventuelle overførsler fra 2022 til 2023 og fra 2023 til 2024.

Finansforskydninger vedrørende tilgodehavender

Forskydningerne kan specificeres som følger:

Finansforskydninger

	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., løbende priser					
Kortfristede tilgodehavender og gæld	92,2	64,0	60,9	75,6	49,1
Kortfristede tilgodehavender ¹	-1.149,7	-1.268,9	-1.053,6	-578,3	-147,1
Langfristede tilgodehavender	-54,9	39,2	-18,3	-18,3	-18,3
Deponerede midler ²	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansforskydninger i alt	-1.112,4	-1.165,7	-1.011,0	-521,0	-116,3

1) Mølleregning kvalitetsfonden

2) Kvalitetsfonden inkl. renter

Kortfristede tilgodehavender og gæld på 64 mio. kr. i 2023 vedrører udgifter til finansiering af lokalbanerne med 59,9 mio. kr. og 8 mio. kr. til Favrholt Station fratrukket afdrag på lokalbanerne med 3,9 mio. kr. svarende til de afholdte udgifter vedrørende regional udvikling.

Kortfristede tilgodehavender (mølleregning af kvalitetsfondsudgifter) viser en teknisk indtægt, som modsvares af udgifterne til kvalitetsfondsprojekter i investeringsplanen.

Ændringer i de langfristede tilgodehavender vedrører frigivelse af deponerede beløb. I 2023 deponeres netto 39,2 mio. kr. Det dækker over en deponering på 57,5 mio. kr. vedrørende Uddannelsescenter Bispebjerg og årlige frigivelser på 18,3 mio. kr., som vedrører frigivelse af deponerede midler for lejemaal og andre langfristede tilgodehavender.

De hensatte midler til kvalitetsfondsprojekterne anvendes i takt med ministeriets godkendelse af de enkelte projekter.

I alt skønnes de deponerede midler at udgøre 268 mio. kr. primo 2023. Beløbet vedrører udelukkende deponering for lejemaal.

Det skønnes, at de deponerede midler vedrørende kvalitetsfondsprojekterne er opbrugt.

Nedenfor er vist et skøn over udviklingen i hensættelsen vedrørende kvalitetsfondsprojekterne baseret på skøn over fremdriften i projekterne:

Deponerede midler vedr. kvalitetsfondsprojekter

	Forventet 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., løbende priser					
Primo året	427,4	-79,6	-133,2	-133,2	-133,2
Årlig hensættelse i budgetåret	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forbrug til projekter i alt	-1.871,1	-1.268,9	-1.053,6	-578,3	-147,1
Udbetaling fra staten, kvalitetsfondsprojekter	1.142,4	1.667,2	1.045,0	578,3	155,0
Skøn over salgsindtægter, som deponeres	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lånoptagelse	221,7	234,0	623,7	198,9	0,0
Energilån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rentetilskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ultimo året	-79,6	-133,2	-133,2	-133,2	-133,2

Som det fremgår af finansieringsprofilerne, er der ikke nok deponerede midler ved udgangen af 2023 og de følgende år. Der skønnes en ubalance pt. på 133 mio. kr. som må kassefinansieres, hvis ikke der findes en anden løsning.

Kortfristede tilgodehavender og gæld

I 2023 og overslagsårene 2024 til 2026 budgetteres ikke med betalingsforskydninger mellem årene. Det bygger på en forudsætning om uændrede betalingstidspunkter for afregning af lønudgifter, A-skattebetalinger og øvrige driftsudgifter samt afregning af praksisudgifter m.v. Dog indgår en kortfristet gæld svarende til lånoptagelsen til lokalbanerne.

Afdrag på lån og lånoptagelse

Der budgetteres med følgende bevægelser vedr. den "almindelige" langfristede gæld:

Afdrag på lån og lånoptagelse					
	B 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Mio. kr., løbende priser					
Langfristet gæld, primo året ¹	-6.880,7	-6.988,7	-7.012,2	-7.107,6	-6.949,2
Afdrag på lån					
Afdrag almindelige lån	454,4	269,7	774,5	127,4	131,6
Afdrag feriepengelån		82,7	83,1	83,5	83,9
Afdrag kvalitetsfondslån		73,5	83,0	127,3	158,6
Afdrag lokalbanelån		3,9	5,4	7,4	9,5
Lånoptagelse					
Delvis lånoptagelse	-157,0	-203,1	-203,1	-203,1	-203,1
Lånoptagelse lokalbaner	-73,8	-59,9	-66,3	-83,0	-58,6
Lånoptagelse vedr. Favrholm station	0,0	-8,0	0,0	0,0	0,0
Afdrag på lån og lånoptagelse i alt	223,6	158,7	676,5	59,4	121,8

1) Faktiske tal, primo 2022

Den langfristede gæld forventes at udgøre 6.988,7 mio. kr. primo 2023 og 7.012,2 mio. kr. ultimo 2023. Heri er medtaget lånoptagelserne vedrørende kvalitetsfondsprojekterne

Der er i økonomiaftalen 2023 etableret en lånepulje til refinansiering af regionale afdrag inden for en ramme på 650 mio. kr. Det er forudsat, at regionen får en refinansiering svarende til Region Hovedstadens bloktilskudsandel. I overslagsårene er der indregnet en refinansiering svarende til Region Hovedstadens bloktilskudsandel.

Refinansieringspuljen indeholder ikke puljemidler til håndtering af afdragene vedrørende feriemidler og kvalitetsfondsmidlerne.

Lån og afdrag vedrørende Feriemidler

I forlængelse af overgangen til den nye ferielov blev regeringen og Danske Regioner enige om, at alle regioner overfører optjente feriemidler til Lønmodtagernes Feriemidler i 2021. Parterne blev enige om, at regioner kan opnå delvis låneadgang forudsat, at regionen overfører optjente feriemidler i 2021.

Regionens feriepengeforpligtelse blev opgjort til knap 2,292 mia. kr. Regionen fik lov til at optage lån til tilbagebetalingen svarende til 95 % af den samlede forpligtelse. Det betød, at der i 2021 blev kassefinansieret et beløb på 115 mio. kr. Dette er en mere smidig ordning, som samtidig sparer regionerne for et større administrationsbidrag.

Lånet, som regionen optog i august 2021, blev på 2.177 mio. kr. Den årlige afdragsudgift udgør 82,3 mio. kr. i 2022 og 82,7 mio. kr. i 2023 og 83,9 mio.kr. i 2026. Den faste rente på lånet er 0,47 % p.a. over de næste 25 år.

Kvalitetsfondsgælden udgør 1.830 mio. kr. primo 2022 og forventes p.t. .at udgøre 2.444 mio. kr. ved udgangen af 2026. Der afdrages med virkning fra 2022 66,1 mio. kr. som p.t. skønnes til 158,6 mio. kr. i 2026. Der bør findes en likviditetsmæssig finansiering af de enkelte projekter svarende til den finansieringsmodel som vedrørende leasing af større apparatur og energiprojekter.

Regionens likviditet er generelt presset i disse år, og det vil stille store krav til økonomistyringen og krav om budgetoverholdelse, hvis regionen fortsat skal kunne leve op til statslige likviditetskrav.

Med de kommende års afdrag på gæld - både i relation til kvalitetsfundsbyggerierne og til feriepengeordningen - er der ikke i økonomiaftalen skabt mulighed for at refinansiere disse lån. Regionerne havde ved oprettelsen allerede gældsposter, hvor der siden oprettelsen er sket en forøgelse af gælden, bl.a. som følge af optagelsen af lån til kvalitetsfundsprojekter m.v. Refinansieringsmuligheden er derfor ikke tilstrækkelig i forhold til regionernes samlede gældsforpligtigelse. Der er dog i aftalen enighed om, at der nedsættes en arbejdsgruppe som skal se på regionernes strukturelle likviditet.

I budgetforslaget 2023-2026 er der budgetteret med et nettoafdrag på 1.266 mio. kr., hvor der skal findes en varig finansieringsmæssig løsning, da den likvide beholdning ikke kan finansiere denne udgift.

Lån vedrørende kvalitetsfundsprojekterne

Finansieringen af projekterne sker ifølge aftalegrundlaget ved en statslig finansiering af investeringstakten fra den statslige kvalitetsfond på 59,78 pct. og en egenfinansiering på 40,22 pct.

Egenfinansieringen er opdelt i en finansiering på 27,72 pct., som finansieres via de hensatte midler til kvalitetsfundsprojekter, som er afsat på en deponeringskonto. De resterende 12,5 pct. lånefinansieres.

Lån vedrørende kvalitetsfundsprojekterne

Mio. kr., løbende priser	Regnskab Forventet		BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
	2021	2022				
Det nye Rigshospital	263,1					
Herlev Hospital ¹	365,3					
Hvidovre Hospital	235,0					
Sct. Hans	100,6					
Nordsjællands Hospital	645,3			623,7	198,9	
Bispebjerg Hospital	63,1	221,7	234,0			
Lånoptagelser	1.672,4	221,7	234,0	623,7	198,9	0,0
Langfristet gæld - ultimo året	1.672,4	1.894,1	2.128,1	2.751,8	2.950,7	2.950,7

Da ministeriet er af den opfattelse, at regionerne skal anvende de opsparede midler, før der udbetales likviditetstilskud fra staten, er der forudsat følgende lånoptagelser i årene 2022 til 2025.

Der mangler pt. lånoptagelse til kvalitetsfundsbyggeriet Bispebjerg Hospital på 234 mio. kr., som ifølge finansieringsprofilen optages primo 2023.

Region Hovedstaden har i 2021 oplyst til Sundhedsministeriet, at der er en budgetudfordring på kvalitetsfundsprojektet Nyt Hospital Nordsjælland på brutto 1,3 mia. kr. (21-pl), som ikke kan håndteres inden for totalrammen, hvis der fortsat skal etableres et tidssvarende og fuldt funktionsdygtigt sygehus, jf. tilsagnsvilkårene. Regionen har identificeret en række tiltag til at reducere udfordringen med ca. 525 mio. kr., hvorved den forventede overskridelse reduceres til ca. 822,5 mio. kr. Tiltagene er inddelt i tre spor/kategorier; et byggespor, et sundhedsspor og et it-, apparatur- og udstyrsspor. På den baggrund er det sundhedsministerens beslutning, at ministeren tager den forventede overskridelse på op til 648 mio. kr. (09-pl) til efterretning, Der er indregnet en lånoptagelse i 2023-prisniveau på 822,5 mio. kr., fordelt med 623,6 mio. kr. 2024 og 198,9 mio.kr. i 2025.

Nedenfor er vist de forventede afdrag på kvalitetsfundsprojekterne i perioden 2022 til 2026:

Afdrag på kvalitetsfundsbyggerier som er afsluttet

	Forventet 2022	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Det nye Rigshospital	23,8	23,9	23,9	23,9	24,0
Herlev Hospital ¹	33,1	33,2	33,2	33,2	33,3
Hvidovre Hospital	9,1	9,1	9,1	9,1	9,2
Sct. Hans	0,0	0,0	0,0	12,9	23,5
Nordsjællands Hospital	0,0	0,0	0,0	24,9	45,4
Bispebjerg Hospital	0,0	7,3	16,8	23,2	23,3
Afdrag på kvalitetsfundsbyggerier	66,1	73,5	83,0	127,3	158,6

Projektets styrende budget til byggeriet af det nye hospital udgør i seneste finansieringsprofil 5.592 mio. kr. Administrationen vurderer, at budgettet ikke er tilstrækkeligt til at færdiggøre byggeriet. Regionsrådet har i maj 2022 meddelt en tillægsbevilling på 370 mio. kr. til styrkelse af projektøkonomien i byggeriets udførelsesfase 2 og 3. Tillægsbevillingen skal sikre, at der er bevillingsmæssig dækning for at kunne indgå de nødvendige kontrakter med entreprenørerne og samtidig en robust projektøkonomi. Tilsvarende vil det belaste anlægsrammen med 370 mio. kr. i 2024/2025. Udgiften er indarbejdet i 2024 og 2025.

Finansiell leasing forpligtigelse

I budgettet er det forudsat, at der betales leasingydelser i 2023 - 2026 for de anskaffelser, som er afsluttet, og hvor tilbagebetalingen allerede er sat i gang, eller hvor anskaffelserne afsluttes i budgetperioden.

Sterilcentralerne forventes færdiganskaffet i 2022 og 2023 med afledte leasingydelser i budgetårene. I 2021 er der vedtaget en række energieffektiviseringsprojekter, der forventes færdiganskaffet med tyngden i sidste halvdel af budgetperioden.

Herudover er der en række andre anskaffelser, som eksempel kan nævnes Uddannelsescenteret på Bispebjerg, Automatiseret laboratorieudstyr på Herlev og Gentofte og køkkenrenoveringer på to hospitaler.

Endeligt anskaffes der medicoteknisk udstyr og køretøjer.

Forventede anskaffelser i 2022, samt Budget 2023-2026, der er forudsat leasingfinansieret

Mio. kr., løbende priser	Forventet BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026	
	2022				
Rigshospitalet Sterilcentral	210,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Herlev og Gentofte Hospital Sterilcentral	125,2	73,6	0,0	0,0	0,0
Herlev og Gentofte Hospital Automatiseret laboratoriestyr	12,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Apparaturanskaffelser - Rigshospitalet	0,0	1,9	0,0	0,0	0,0
Uddannelsescenter Bispebjerg	0,0	85,0	0,0	0,0	0,0
Trykkammer Rigshospitalet	0,0	35,0	0,0	0,0	0,0
Renovering af køkkenerne Herlev og Gentofte	26,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Apparatur til patologi	13,4	3,4	0,0	0,0	0,0
Udvidelse af kølekapacitet Herlev	0,0	27,0	0,0	0,0	0,0
Energieffektivisering Rigshospitalet	1,6	98,0	100,0	70,0	60,0
Energieffektivisering Bispebjerg	0,0	5,0	10,0	25,0	29,0
Energieffektivisering Bornholm og PC Bornholm	0,0	5,0	3,0	5,0	5,0
Energieffektivisering Øvrige Psykiatriske Centre	0,0	10,0	15,0	15,0	19,0
Energieffektivisering Herlev Hospital	0,0	40,0	50,0	50,0	120,0
Energieffektivisering Rigshospitalet, Glostrup	0,0	10,0	20,0	20,0	10,0
Energieffektivisering Gentofte Hospital	0,0	5,0	10,0	15,0	10,0
Energieffektivisering Amager Hospital	0,0	2,0	5,0	5,0	2,0
Energieffektivisering Hvidovre Hospital	0,0	5,0	10,0	15,0	30,0
Energieffektivisering Øvrige Ejendomme	0,0	15,0	0,0	10,0	10,0
Total Body Pet/CT-skannere	72,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udstyr til Rigshospitalets Centralkøkken	2,6	47,4	0,0	0,0	0,0
Ambulancer og driftskøretøj	17,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Anskaffelser til Nordsjællands Hospital	16,0	26,0	0,0	0,0	0,0
Medicoteknisk apparaturpuljer	197,9	210,8	195,0	185,0	185,0
Hospitaler og apoteket (lokale apparaturanskaffelser)	37,1	120,7	170,0	170,0	170,0
Køretøjer	11,6	14,4	14,5	7,7	7,7
I alt	744,4	840,2	602,5	592,7	657,7

For en række af anskaffelserne gælder, som der i forbindelse med sagsfremstillingen for regionsrådet er redegjort for, at leasingydelse finansieres af den opnåede besparelse ved anskaffelsen. Ligeledes afholdes leasingydelserne til bl.a. køretøjer og hospitalernes lokale apparaturanskaffelser af eksisterende driftsbudgetmidler.

Nedenfor viser tabellen nettoforøgelsen af leasinggælden samt den forventede leasingforpligtigelse ultimo året.

Mio. kr.	2022	2023	2024	2025	2026
Nettoforøgelse i året	241,7	518,6	268,0	189,4	70,5
Akkumuleret leasingforpligtigelse ultimo året	1.233,1	1.751,8	2.019,8	2.209,1	2.279,6

For de leasingfinansierede anskaffelser betales den påløbende rente (oparbejdningsrente) af det centrale rentebudget, indtil anskaffelsen afsluttes. Når tilbagebetalingen påbegyndes, indarbejdes de renter, der herefter påløber, i leasingydelsen.

Renteberegningen er baseret på den aktuelle rente samt KommuneLeasings forventninger til den fremtidige udvikling. Hertil lægges administrationsbidrag på 0,15 – 0,25 pct. point, bl.a. afhængigt af om aftalen er i etablering eller administration samt hvilken masteraftale leasingrammen er etableret under.

Aktuelt er den variable rente beregnet i 2022 til 0,41 pct. point, og dette lægges til grund for hele budgetperioden 2023-2026. Grundet den stigende rente i 2022 har regionen valgt at overgå til to halvårslige leasingydelser, hvilket giver en væsentlig rentebesparelse set i forhold en årlig afregning.

Konsekvensen er desuden en lavere ydelse i det første år, da der kun betales én halvårlig ydelse.

Leasingæld - forventede renteudgifter

	Forventet BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026	
Mio. kr., løbende priser	2022				
Renteudgift	2,8	3,8	3,3	3,1	2,8

Nedenfor er vist konsekvenserne for driftsbudgettet samt de afledte finansielle konsekvenser af de leasingrammer der er vedtaget. Der skal ved leasing betales forrentning af det leasede beløb til leasingselskabet, renteudgiften er indeholdt i leasingydelsen. Den forventede leasingudgift andrager 202,3 mio. kr. i 2023 og forventes at stige til 496,8 mio. kr. i 2026.

Forventet leasingydelse 2022-2026 (driftsførte udgifter)

	Forventet BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026	
Mio. kr., løbende priser	2022				
Rigshospitalet Sterilcentral	13,4	24,1	24,2	24,4	24,6
Herlev og Gentofte Hospital Sterilcentral	7,3	17,3	21,1	21,3	21,4
Amager og Hvidovre Hospital - ESCO	12,0	12,0	12,0	12,0	12,1
Herlev og Gentofte Hospital Automatiseret laboratoriudstyr	3,8	4,5	4,5	4,6	4,6
Herlev og Gentofte Hospital Nødstrøm	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Strålekanoner	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Herlev og Gentofte Hospital Varmegenvindingsanlæg	10,5	10,7	10,8	0,0	0,0
Apparaturanskaffelser - Rigshospitalet	0,1	0,2	0,4	0,4	0,4
Uddannelsescenter Bispebjerg	0,0	0,8	1,7	1,8	1,8
Trykkammer Rigshospitalet	0,0	1,8	3,5	3,5	3,6
Renovering af køkkenerne Herlev og Gentofte	2,2	4,4	4,4	4,4	4,4
Apparatur til patologi	5,2	6,5	6,8	6,9	6,9
Udvidelse af kølekapacitet Herlev	0,0	1,4	2,7	2,7	2,7
Energieffektivisering Rigshospitalet	0,0	3,0	8,8	13,9	17,8
Energieffektivisering Bispebjerg	0,0	0,1	0,6	1,6	3,2
Energieffektivisering Bornholm og PC Bornholm	0,0	0,2	0,4	0,7	1,0
Energieffektivisering Øvrige Psykiatriske Centre	0,0	0,3	1,0	1,9	2,9
Energieffektivisering Herlev Hospital	0,0	1,0	3,3	5,8	10,1
Energieffektivisering Rigshospitalet, Glostrup	0,0	0,4	1,7	3,4	4,6
Energieffektivisering Gentofte Hospital	0,0	0,2	0,7	1,6	2,5
Energieffektivisering Amager Hospital	0,0	0,1	0,4	0,9	1,2
Energieffektivisering Hvidovre Hospital	0,0	0,1	0,5	1,2	2,4
Energieffektivisering Øvrige Ejendomme	0,0	0,4	0,8	1,0	1,5
Total Body Pet/CT-scannere	5,1	10,3	10,4	10,5	10,6
Udstyr til Rigshospitalets Centralkøkken	0,3	5,3	10,1	10,1	10,5
Ambulancer og driftskøretøj	1,5	3,0	3,0	3,0	3,0
Anskaffelser til Nordsjællands Hospital	1,6	5,8	8,5	8,5	10,2
Medicoteknisk apparaturpuljer	45,4	60,9	102,0	140,7	199,0
Hospitaler og apoteket (lokale apparaturanskaffelser)	8,8	19,5	48,8	83,0	121,7
Køretøjer	5,6	8,1	10,7	11,1	11,9
Førtidsindfrielse i 2022 - ud over ordinær leasingydelse	167,3	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	298,9	202,3	303,9	380,9	496,8

7. Bevillingsregler

Økonomistyring i Region Hovedstaden

Regionens bevillingsregler er de økonomiske spilleregler i regionen og fastlægger blandt andet budgetansvar og kompetencer. Bevillingsreglerne udgør rammerne for økonomistyringen i form af de styringsprocesser, som regionen har iværksat i organisationen med henblik på at anvende ressourcerne og tilrettelægge aktiviteterne, så regionens målsætninger opfyldes bedst muligt.

Med budgettet for 2020 blev der samtidigt besluttet en ny model for styringen af regionens hospitaler, som afløser for takststyringen af hospitaler. Vi kalder det værdibaseret sundhed.

Model for værdibaseret sundhed

Regionsrådet ønsker et mere menneskeligt sundhedsvæsen, hvor patienten får den behandling, som giver vedkommende mest mulig værdi.

Modellens pejlemærker er det fundament, som medarbejderne selv skal bygge videre på for at skabe et værdibaseret sundhedsvæsen. Det skal ske ved et fokus på:

- Den patientoplevede kvalitet og effekt
- Den faglige kvalitet
- God ressourceudnyttelse.

Modellen baserer sig endvidere på rammestyring og god udnyttelse af ressourcerne samt tillid og klare forventninger til ledelserne og medarbejderne.

Rammestyring og god udnyttelse af ressourcerne

Afregningen til hospitalerne efter aktivitet er afskaffet fra 2019. I stedet har vi indført rammestyring, som fortsætter de kommende år. Det betyder, at hvert hospital får tildelt et budget og er forpligtet til, inden for disse økonomiske rammer, at behandle de patienter, der har behov. Det skal ske inden for de tidsfrister, der er fastsat i patientrettighederne, og følge de politisk besluttede nationale og regionale mål.

Som følge af, at takststyringen er afskaffet, har hospitalerne mulighed for at omlægge behandlingen uden økonomisk konsekvens, hvis de nye arbejdsgange medfører en lavere drg-værdi.

Hospitaler, der omlægger patientbehandlingen og frigør ressourcer, kan som udgangspunkt selv disponere over, hvordan de bruger ressourcerne. De skal løbende tilpasse og prioritere ressourcerne, så de bliver brugt dér, hvor behovet er størst. Regionsrådet forventer, at ledelserne på alle niveauer sikrer, at der er incitamenter til at omlægge og forbedre behandlingen. Fx skal vi reducere overflødige ambulante besøg, så patienterne kun får de besøg, som giver værdi for dem, ligesom vi skal skabe bedre

sammenhæng i behandlingen. Incitamenterne fastlægges lokalt og kan både være økonomiske og ikke-økonomiske.

Regionsrådet forventer desuden, at de ressourcer, som hospitalerne frigør, som hovedregel bruges til at sikre en tilstrækkelig kapacitet til at overholde patienternes ret til hurtig udredning og behandling.

Dette gør sig gældende i forhold til alle patienter som henvises til hospitalet, uanset om hospitalet har kapacitet til at behandle og udrede selv, så de opfylder patientrettighederne, eller patienterne må udredes og behandles i privat regi.

Fra 2022 blev det budgetmæssige ansvar på hospitalerne udvidet, så det også omfatter de patienter, som er henvist til hospitalet, men som må henvises til behandling på privathospitaler grundet manglende kapacitet på hospitalet. Det betyder, at hospitalerne har mulighed for at prioritere ressourcerne på tværs og anvende privathospitalerne, hvor det økonomisk, kapacitetsmæssigt og fagligt giver mening. Hospitalerne får ansvaret for behandlingen af de patienter, de får henvist, uagtet om patienterne behandles på hospitalet eller på privathospital, og dermed et udvidet budgetansvar ift. tidligere.

Hospitalernes opgave vil også være at se på tværs af afdelinger og privathospitaler og vurdere, hvordan ressourcerne skal prioriteres. Det kan i nogle tilfælde være mest hensigtsmæssigt at bruge et privathospital, hvis hospitalets egen afdeling fx er presset på kapaciteten, eller hvis behandlingen kan udføres billigere i privat regi. Det vil være til gavn for både patienten og udnyttelsen af ressourcerne i det samlede sundhedsvæsen.

Målet er, at ressourcerne i hele sundhedsvæsenet - både offentligt og privat - anvendes så hensigtsmæssigt og effektivt som muligt med henblik på, at patienterne oplever gode, hurtige og sammenhængende behandlingsforløb. Et udvidet budgetansvar for behandlingsforløbene vil give bedre muligheder og større tilskyndelse for hospitalerne til at indgå i optimering, herunder udbud af relevante ydelser til privathospitalerne. Hospitalernes deltagelse i udvælgelse og proces for udbud vil fremme et helhedssyn på området.

Nationale og regionale mål

Modellen for værdibaseret sundhed lægger op til mindre politisk brug af driftsmålstyring. Der kan dog fortsat være en række mål, der bliver fulgt politisk i de enkelte udvalg – fx de nationale mål for sundhedsvæsenet, herunder udrednings- og behandlingsrettighederne.

Det er vigtigt, at vi fortsat har en datadrevet ledelse af sundhedsvæsenet, og driftsmålstyring kan fortsat være et vigtigt ledelsesredskab.

Derudover ønsker regionsrådet at fastsætte få regionale mål. De bliver fastsat én gang om året og omfatter ikke nødvendigvis nye mål, men er konkrete, prioriterede områder med behov for ekstra fokus.

Regionsrådet har uddelegeret en række overordnede kompetencer i "Kompetencefordelingsplan for Region Hovedstaden", som blev godkendt på møde den 12. marts 2019. Relevante punkter fra kompetencefordelingsplanen kan genfindes i disse bevillingsregler med yderligere specifikationer.

Den økonomiske styring bygger på en udstrakt grad af delegering af kompetence og ansvar til hospitaler, virksomheder og centre.

Regionsrådet og forretningsudvalget fastsætter de generelle mål og foretager de overordnede prioriteringer, hvorefter det er hospitalernes, virksomhedernes og centrenes ansvar at tilrettelægge aktiviteterne, så de fastsatte mål realiseres inden for rammen.

Region Hovedstaden arbejder med datadrevet ledelse på alle niveauer i organisationen som led i den løbende opfølgning.

Budgetloven og ændringen af loven om regionernes finansiering (indførelse af betinget bloktilskud for regionerne og indførelse af sanktioner for regionerne ved overskridelse af budgetterne), som Folketinget vedtog i juni 2012, har skærpet behovet for den løbende økonomistyring og -opfølgning på såvel sundhedsområdet som området for regional udvikling.

Det følger af budgetloven og loven om ændring af regionernes finansiering, at der ikke kan ske overskridelse af årets udgiftsloft (aftalt i de årlige økonomiaftaler) fx med henvisning til mindreforbrug i tidligere år. Rammerne må altså ikke overskrides, og samtidig skal det sikres, at de forudsatte aktiviteter gennemføres.

Derfor fortsættes den aktive indsats for at undgå merforbrug og indsatsen med, at der tilstrækkeligt tidligt sker en synliggørelse af eventuelle mindreforbrug med henblik på, at der politisk kan tages stilling til relevant, alternativ anvendelse.

For at muliggøre den aktive indsats er det nødvendigt, at der på driftsområdet fra årets begyndelse på de enkelte hospitaler og virksomheder foreligger retvisende, periodiserede budgetter, og at der foretages jævnlig opgørelse af forbrug og prognostisering af det forventede regnskabsresultat.

Økonomistyringen skal muliggøre, at der ved tendens til overskridelse af budgetterne kan iværksættes modgående foranstaltninger. Omvendt skal der ved tendens til mindreforbrug tilvejebringes et beslutningsgrundlag til eventuelt at iværksætte andre aktiviteter.

Formkrav

Indenrigs- og Boligministeriet har fastsat en række bestemmelser om, hvordan de regionale budgetter skal opstilles, hvilke poster de skal omfatte m.v.

Regionernes økonomi er opdelt i tre aktivitetsområder: Sundhedsområdet, institutionsdrift på social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde, jf. § 1 i lov om regionernes finansiering.

Regionerne finansieres gennem bidrag fra staten og kommunerne. De tre områder finansieres særskilt og skal være i balance hver for sig.

Sundhedsområdet skal være i balance efter udgiftsbaserede principper, mens indtægterne på social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde skal være større end eller lig med omkostningerne opgjort efter omkostningsbaserede principper. Vedrørende regional udvikling skal der tillige sikres balance efter udgiftsbaserede principper.

Opdelingen af regionernes økonomi i tre aktivitetsområder indebærer, at der ved brug af fordelingsnøgler på baggrund af budgetfordeling skal foretages en opdeling af regionernes administrative fællesomkostninger og finansielle omkostninger, og at de skal fordeles på de tre aktivitetsområder.

Regionernes løbende indtægter er som udgangspunkt reserveret til et af de tre aktivitetsområder. Det gælder både for tilskuddene fra staten og bidragene fra kommunerne.

Såfremt der undervejs i budgetbehandlingen fremkommer et eller flere ændringsforslag, der ændrer forudsætningen for balancen i det oprindelige budget, skal der i forbindelse med de enkelte forslag tilvejebringes balance i det reviderede budget inden for det aktivitetsområde, ændringsforslagene vedrører.

Balancekravet indebærer, at et ændringsforslag, der medfører øgede omkostninger, skal modsvares af merindtægter eller mindre omkostninger inden for samme område, såfremt det forventede årsresultat er budgetteret til nul.

Nedenfor gennemgås de centrale elementer i den overordnede økonomiske styring med hovedvægten på bevillingstekniske aspekter. Det drejer sig om emner som lovkrav til budgettets udformning, procedure og budgetbehandling, budgetansvar og bevillingskontrol, forretningsudvalgets bevillingskompetence, regionens tillægsbevillingsregler m.v.

Overordnede lovbestemmelser om procedurer og tidsfrister

Regionsloven og bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. indeholder en række bestemmelser og procedurer og tidsfrister i forbindelse med budgetters udarbejdelse og vedtagelse.

Der skal senest den 15. august udarbejdes forslag til budget for det kommende regnskabsår og budgetoverslag for en flerårig periode (tre år).

Forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag skal undergives to behandlinger i regionsrådet med mindst tre ugers mellemrum. Første behandling foretages senest den 24. august.

Kontaktudvalget mellem regionen og kommunerne i regionen skal senest den 1. september drøfte det forslag til kommunernes årlige udviklingsbidrag, som er indeholdt i forslaget til årsbudget.

Kommunalbestyrelserne i regionen skal senest den 10. september skriftligt meddele regionsrådet deres stillingtagen til forslaget til udviklingsbidrag.

Regionsrådet skal ved andenbehandling, som foretages senest den 1. oktober, vedtage forslaget til årsbudget og flerårige budgetoverslag.

Regionerne har en lovbestemt leverandørpligt i forhold til kommunerne for en række sociale tilbud og visse specialundervisningstilbud. Regionsrådet skal senest den 15. oktober indgå en årlig rammeaftale med kommunerne beliggende i regionen om bl.a. det samlede antal pladser og tilbud, som regionsrådet stiller til rådighed for kommunerne i regionen.

Efter budgettets endelige vedtagelse indsendes det til Indenrigs- og Boligministeriet. Kommunerne orienteres om udviklingsbidrag for det kommende regnskabsår.

Budgetansvar og bevillingskontrol

Ved en *bevilling* forstås en bemyndigelse fra regionsrådet til at afholde omkostninger til et nærmere angivet formål eller oppebære indtægter af en nærmere angiven art inden for de fastsatte økonomiske rammer og i overensstemmelse med de generelle og specielle vilkår, hvorunder bevillingen er givet.

I regionslovens § 21, stk. 4, jf. § 40, stk. 2, 1. punktum, i den kommunale styrelseslov, fastslås det, at bevillingsmyndigheden er hos regionsrådet. Lovbestemmelsen betyder, at det som hovedregel ikke er tilladt for regionsrådet at delegerer bevillingsmyndigheden.

Den bevillingsmæssige hjemmel skal foreligge, inden en disposition iværksættes. Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller omkostninger, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet eller ved tillægsbevilling, må således ikke iværksættes, før regionsrådet har meddelt den fornødne bevilling.

Foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforskrift, kan om fornødent iværksættes uden regionsrådets forudgående bevilling, men bevilling må da indhentes snarest muligt.

Udgifter, der afholdes under bevillingsområderne sygehusbehandling uden for regionen og praksisområdet, kan i et vist omfang betragtes som kalkulatoriske, når der tages hensyn til de love og regler, der gælder på de to områder.

Forretningsudvalget fører tilsyn med, at de bevillinger og rådighedsbeløb, der er opført på det vedtagne årsbudget, samt de beløb, der er bevilget ved særlig beslutning, ikke overskrides uden regionsrådets samtykke.

For at sikre overblik over regionens finansielle og bevillingsmæssige situation udarbejdes der blandt andet i løbet af året økonomirapporter om regionens økonomiske ressourceanvendelse og opfyldelse af aktivitetsmål. Økonomirapporterne forelægges forretningsudvalget og regionsrådet.

Omkostningsbevillinger

Regionerne budgetterer på alle tre hovedområder med omkostningsbaserede bevillinger.

I forhold til økonomiaftalerne mellem regeringen og Danske Regioner er udgangspunktet fortsat baseret på udgiftsprincipper. Dette indebærer, at regionerne fortsat også skal kunne opgøre udgiftsbudgetterne, og dette vil blive sikret ved en selvstændig budgettering og styring af likviditetsforbruget i de enkelte år.

De omkostningselementer, som indgår i bevillingerne (ud over udgifter til løn, varekøb og tjenesteydelser, som forbruges i anskaffelsesåret) er følgende:

- Optjening af feriepenge,
- Optjening af tjenestemandspensioner,
- Forskydninger i lagerbeholdninger (for lagre med en værdi over 100.000 kr.),
- Afskrivninger vedr. aktiver – samt for det sociale område også forrentning af investeret kapital.

Indregningen af disse elementer i driftsbevillingen medfører bl.a., at denne ikke er identisk med et tilsvarende likviditetstræk (faktiske betalinger).

I det udgiftsbaserede system periodiseres udgifter efter, hvornår der er en tilhørende betaling, og i det omkostningsbaserede system henføres forbruget til det tidspunkt, hvor ressourcerne forbruges i produktionen af ydelser.

Selvom der er indført omkostningsbaserede principper, har regionen stadig brug for at holde styr på hvor mange penge, der bliver taget op af kassen det enkelte år (likviditetstrækket). Dette kan bl.a. ske gennem likviditetsbudgettet og pengestrømsopgørelsen. Dette skal også ses i lyset af, at staten fortsat ønsker, at den samlede regionale økonomi overordnet set skal opgøres efter udgiftsbaserede principper, hvilket nødvendiggør, at forbruget kan opgøres efter såvel udgiftsbaserede som omkostningsbaserede principper.

Investeringsbudget

Investeringsbudgettet vedrører investeringer, anskaffelser eller projekter, der opfylder nedenstående definition på et aktiv og dermed skal registreres i regionens anlægskartotek:

- Aktivet forventes anvendt i mere end ét regnskabsår (dvs. brugstid / levetid på mere end ét år)
- Aktivets værdi kan måles pålideligt
- Aktivet har en anskaffelsværdi / kostpris, der er lig med eller større end 100.000 kr.

Investeringsbudgettet i Region Hovedstadens budget er overordnet opdelt i udgifter til kvalitetsfondsprojekter og øvrige projekter. Øvrige projekter er opdelt i to dele – et centralt investeringsbudget og et decentralt investeringsbudget. Sidstnævnte udgør virksomhedernes lokale investeringsrammer.

Investeringsbudgettet til kvalitetsfondsprojekter og det centrale investeringsbudget (over 10 mio. kr.) omfatter centralt afsatte og prioriterede midler, som kræver, at der foretages en særskilt bevillingsafgivelse med forelæggelse af en sag for forretningsudvalg og regionsråd.

De lokale investeringsbudgetter er virksomhedsspecifikke rammer og kan udmøntes efter lokal beslutning og dermed uden der foretages en særskilt bevillingsafgivelse i forretningsudvalg og regionsråd. Undtaget herfra er dog enkeltinvesteringer, som overstiger 10 mio. kr., idet disse i henhold til "Budget og regnskabssystem for regioner" kræver en politisk forelæggelse og afgivelse af særskilt bevilling samt ved afslutning aflæggelse af særskilt, revisionspåtegnet investeringsregnskab.

Der er i Sundhedsministeriets "Regnskabsinstruks til behandling af tilskud fra Kvalitetsfonden til sygehusbyggeri" fastsat retningslinjer for pris- og lønregulering af statens udbetaling af kvalitetsfondsmidler.

Kvalitetsfondsmidlerne bliver jf. regnskabsinstruksen pris- og lønreguleret med den regionale anlægs p/l, og der foretages én gang årligt en regulering med henholdsvis det

reviderede og det endelige p/l-niveau tilknyttet det pågældende år. På denne baggrund er administrationen bemyndiget til at foretage en tilsvarende teknisk justering af godkendte investeringsbevillinger for kvalitetsfundsprojekterne.

Kompetence i økonomisk styring

Begrebet bevillingsniveau knytter sig til detaljeringsgraden af den styring, som budgettets opdeling i bevillinger er udtryk for. Regionsrådet fastsætter bevillingsniveauet, dvs. antallet af driftsbevillinger (bevillingsområder) i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet. Gennem sit valg af bevillingsniveau fastlægger regionsrådet rækkevidden af den dispositionsfrihed, som er overladt bevillingshaveren i forvaltningen af det pågældende område på regionsrådets vegne.

Ifølge regionslovens § 19 fastsætter Indenrigs- og Boligministeriet de nærmere regler om specifikationen af de poster på årsbudgettet, hvortil regionsrådet ved årsbudgettets endelige vedtagelse skal tage bevillingsmæssig stilling.

Regionsrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som minimum give særskilte driftsbevillinger for hver af hovedkonto 1-3 og for hovedkonto 4-6 under ét. Regionsrådet kan efter denne bestemmelse frit vælge at afgive et større eller mindre antal bevillinger. Dette skal dog ske under hensyntagen til, at balancekravet skal være opfyldt for hvert af de tre regionale aktivitetsområder, dvs. at der som minimum skal gives særskilte driftsbevillinger til hvert af områderne.

For 2023 er driftsvirksomheden opdelt på 21 bevillingsområder (se tekstboks).

Driftsbevillinger gives som en ramme til dækning af udgifter, indtægter, omkostningselementer samt statsrefusion. Der afsættes endvidere virksomhedsspecifikke, lokale investeringsrammer.

Det finansielle område er opdelt i fire bevillingsområder. Heraf to vedrørende renter (renteindtægter og renteudgifter), ét vedrørende finansiering på sundhedsområdet (kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag, nærhedsfinansiering og statsligt bloktilskud til sundhed), og ét vedrørende finansiering af regional udvikling (kommunalt udviklingsbidrag og statsligt bloktilskud til regional udvikling). Øvrige finansielle poster (forskydninger i kassebeholdningen, finansforskydninger, afdrag på lån og lånoptagelse) fremgår af

Driftsvirksomhedens 21 bevillingsområder:

Sundhedsområdet består af: Amager og Hvidovre Hospital, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, Bornholms Hospital, Herlev og Gentofte Hospital, Steno Diabetes Center Copenhagen, Nordsjællands Hospital, Region Hovedstadens Psykiatri, Rigshospitalet, Region Hovedstadens Apotek, Region Hovedstadens Akutberedskab, Center for HR og Uddannelse, Center for IT og Medicoteknologi, Center for Ejendomme, Sygehusbehandling uden for regionen, Fælles driftsudgifter samt Praksisområdet

Hertil kommer det sociale område, regional udvikling (opdelt på tre bevillingsområder) samt administration - fællesudgifter.

balance og pengestrømsopgørelse. Bevilling til afdrag på lån og optagne lån opnås ved regionsrådets godkendelse af pengestrømsopgørelsen.

Bevillinger kan i henhold til Indenrigs- og Boligministeriets regler afgives enten som bruttobevillinger eller som nettobevillinger.

En bruttobevilling vil sige, at der gives såvel en omkostningsbevilling som en indtægtsbevilling. Opstår der i årets løb mulighed for at opnå indtægter ud over det budgetterede, kan sådanne indtægter ikke uden en tillægsbevilling fra regionsrådet anvendes til forøgelse af omkostningerne.

En nettobevilling vil sige, at regionsrådet alene tager bevillingsmæssig stilling til størrelsen af nettoomkostningerne, dvs. omkostninger fratrukket indtægter. Bevillingshaveren vil derfor kunne anvende eventuelle indtægter, der ligger ud over det budgetterede, til en forøgelse af omkostningerne inden for samme bevillingsområde uden på forhånd at skulle indhente en tillægsbevilling fra regionsrådet.

Regionens hospitaler og virksomheder er nettostyrede således, at der styres på en nettoramme – dog med særlige regler vedr. afvigelse på indtægter fra behandling af regionseksterne patienter og afskrivninger.

Bevillinger vedrørende de finansielle poster på hovedkonto 5 og 6 afgives som bruttobevillinger.

Rammer for studieture

Regionsrådet har den 21. juni 2022 godkendt rammerne for studieture for valgperioden 2022-2025.

Ved gennemførelse af en studietur med finansiering fra politikerkontoen forudsættes, at den ønskede og væsentlige viden ikke kan opnås på anden vis – fx via internettet eller besøg i nærområdet eller i det hele taget på nemmere tilgængelige lokationer.

Såfremt et udvalg ønsker at gennemføre en studietur eller en studierejse, skal dette forelægges regionsrådet til beslutning. En forelæggelse skal indeholde forslag til program for turen, et specificeret budgetforslag, forslag til embedsmandsdeltagelse og en angivelse af, på hvilken måde studieturen findes at kunne bidrage væsentligt til udviklingen af Region Hovedstaden.

Efter gennemførelse af en studietur eller en studierejse udarbejdes rapport og regnskab for turen eller rejsen, som efter godkendelse af regionsrådet, offentliggøres på Region Hovedstadens hjemmeside.

Der skal generelt ved planlægning af studieture overvejes CO₂-aftryk i forbindelse med rejsemål og transportform.

Der fastsættes følgende rammer:

- For forretningsudvalget og hvert af de stående udvalg gælder det, at der kan afholdes studieture for et samlet beløb i valgperioden på 20.000 kr. pr. medlem.
- For regionsrådet gælder, at der kan afholdes studieture, såfremt turen findes at kunne bidrage væsentligt i forhold til arbejdet i regionsrådet og udviklingen af Region Hovedstaden, for et samlet beløb i valgperioden på 20.000 kr. pr. medlem.
- For de af regionsrådet nedsatte midlertidige udvalg, herunder de politiske følgegrupper for større hospitalsbyggerier og Visionsgruppen for Fremtidens Rigshospital, gælder det, at der kan afholdes studieture for et samlet beløb i valgperioden på 10.000 kr. pr. medlem.
- Udgifter til deltagelse af embedsmænd og evt. eksterne interessenter, fx organisationsrepræsentanter i særlige udvalg, afholdes af politikerkontoen. Udgifterne fordeles forholdsvis på hver af de deltagende politikere, således at udgiften til deltagende embedsmænd og eksterne interessenter indgår i beregningen af de enkelte i samme studietur deltagende politikeres maksimumbeløb til deltagelse i studieture.

Bevillingshavernes dispositionsfrihed

Det enkelte hospital og den enkelte virksomhed er inden for omkostningsbevillingen nettostyret. Undtaget herfra er afvigelser vedrørende indtægter fra behandling af regionseksterne patienter og afskrivninger.

Det betyder, at hospitalerne og virksomhederne inden for det enkelte budgetår administrativt kan flytte rundt mellem de forskellige elementer, der indgår i omkostningsbevillingen. Det indebærer eksempelvis, at der kan flyttes bevilling mellem løn og øvrig drift.

På sundhedsområdet kræver flytning mellem investeringsrammen og driftsrammen bevillingsmæssig godkendelse.

For alle dispositioner, som hospitalerne og virksomhederne ønsker at foretage inden for deres bevillinger, gælder den afgørende binding, at likviditetstrækket ikke må forøges.

Der kan – i forbindelse med delegeringen af konkrete bevillinger – sættes særskilte rammer for bevillingshaverens dispositionsfrihed.

Med budgetlovens indførelse er der et øget behov for, at regionen og de enkelte bevillingsområder tager initiativer til modgående foranstaltninger ved tendens til budgetoverskridelser, ligesom der ved tendens til mindreforbrug skal tilvejebringes beslutningsgrundlag for eventuelle nye aktiviteter. På regionalt niveau sker dette sædvanligvis som led i den løbende økonomirapportering.

Hvis der i forbindelse med 4. økonomirapport opgøres et mindreforbrug, vil der ved ekstraordinære afdrag på leasinggæld og/eller ekstraordinær fremrykning af indkøb af fx

medicin og/eller genforsikring af tjenestemandspensioner kunne tilvejebringes et råderum i det eller de efterfølgende år til anvendelse til andre formål.

Beslutning vedrørende ekstraordinære afdrag på leasinggæld og/eller ekstraordinær fremrykning af indkøb og/eller genforsikring af tjenestemandspensioner vil normalt ikke kunne afvente regionsrådets bevilling hertil ved godkendelse af 4. økonomirapport i december måned, hvis beslutningen skal kunne effektueres i samme år.

Koncerndirektionen bemyndiges derfor til at træffe beslutning om sådanne ekstraordinære afdrag og/eller ekstraordinære fremrykkede indkøb og/eller genforsikring af tjenestemandspensioner med sigte på at tilvejebringe et råderum i det eller de efterfølgende år til regionsrådets beslutning om anvendelse til andre formål. Bemyndigelsen er betinget af samlet budgetoverholdelse i forhold til udgiftsloftet for regionen under ét.

Såfremt der disponeres midler til fremrykning af indkøb, kan dette alene vedrøre medicin til Region Hovedstadens Apotek, standardvarer inden for medicinsk udstyr (implantater) og it-udstyr.

Overførsel af over- eller underskud

Efter det regionale budget- og regnskabssystem er der mulighed for, at regionsrådet vedrørende en given bevilling tilkendegiver, at det vil være indstillet på at genbevillige eventuelle uforbrugte beløb i det følgende år via en tillægsbevilling, som forhøjer den ordinære bevilling. Der kan føjes restriktioner på en tilkendegivelse om genbevilling, fx kan overførselsadgangen begrænses til en bestemt procentdel af bevillingen, og/eller den kan gøres betinget af, at det opsparede beløb anvendes til en bestemt, større anskaffelse.

Sådanne tilkendegivelser vil udgøre regionsrådets forhåndsindstilling til en senere forelagt konkret tillægsbevillingsansøgning om overførsel af bevillingsbeløb på det pågældende område. Der må således efterfølgende forelægges en tillægsbevillingsansøgning i de tilfælde, hvor en bevillingshaver ønsker at udnytte overførselsadgangen.

På denne baggrund anføres i årets sidste økonomirapport hvilke mindreforbrug, der foreløbigt ønskes overført til det følgende år. Regnskabsresultatet kan medføre ændringer heri.

Det følger af lovgivningen omkring budgetloven, at overførsel af mindreforbrug fra tidligere år er tilladt, men at der ikke kan ske overskridelse af årets udgiftsloft med henvisning til mindreforbrug i tidligere år. Reglerne indebærer, at der foretages en samlet vurdering af hvilke mindreforbrug, det vil være muligt at overføre.

Der gælder i øvrigt følgende principper for hvilke mindreforbrug, der kan søges overført til det følgende år:

- Ved forsinkelse af besluttede projekter på driftsområdet eller på en lokal investeringsramme vil tilsvarende mindreforbrug i forhold til den ajourførte bevillingsramme kunne søges overført til færdiggørelse af projektet i det følgende år,
- Ved forsinkelse af projekter finansieret af eksterne tilskud vil mindreforbrug i projektet inden for den ajourførte bevillingsramme kunne søges overført til dækning af de uopfyldte forpligtelser over for tilskudsgiver,
- Hvis der derudover opstår mindreforbrug afledt af tilbageholdenhed som følge af usikkerhed om det endelige regnskabsresultat, vil mindreforbrug kunne søges overført til ikke varige driftsformål (apparaturskaffelser og lignende) inden for en ramme på 0,4 pct. af nettobevillingen,
- Der kan ikke overføres merforbrug ("lånes" af bevillingen) til det efterfølgende år, medmindre der træffes særskilt beslutning herom i forbindelse med økonomirapporteringen. Omvendt må det enkelte bevillingsområde som udgangspunkt forvente, at bevillingsoverskridelser skal betales tilbage i efterfølgende bevillingsår.
- Ved forsinkelse af investeringsprojekter med særskilt bevilling, der udløser mindreforbrug af rådighedsbeløb, vil mindreforbruget kunne søges overført til færdiggørelse af projektet i det eller de følgende år,
- For det regionale udviklingsområde vil årets resultat kunne søges overført til det følgende år,
- For social- og specialundervisningsområdet vil årets resultat blive overført fuldt ud på grund af kravet om balance på området.

Forretningsudvalgets bevillingskompetence

Hovedreglen i regionslovens § 21 er som tidligere nævnt, at bevillingsmyndigheden er hos regionsrådet. Bevillingsmyndigheden kan som hovedregel ikke delegeres.

Regionsrådet kan dog bemyndige forretningsudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller investeringsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller investeringsbevilling, jf. nedenfor om tillægsbevillinger.

Regionsrådet bemyndiger forretningsudvalget til at godkende flytning af mindre beløb efter følgende retningslinjer:

- Forretningsudvalget kan inden for hver af de tre kasser: sundhed, social- og specialundervisning samt regional udvikling, godkende overførsel inden for driftsrammen fra et bevillingsområde til et andet bevillingsområde samt fordeling af godkendte puljer,

- Forretningsudvalget kan godkende overførsel fra en investeringsbevilling til en anden investeringsbevilling. Der kan alene ske overførsel fra en investeringsbevilling, der er meddelt endeligt,
- Overførsel fra en driftsbevilling til en investeringsbevilling opført på det centrale investeringsbudget eller omvendt kræver forelæggelse for regionsrådet,
- For overførsel mellem driftsbevillinger omfatter bemyndigelsen beløb op til 5 pct. af den aktuelle bevilling i budgettet, dog maksimalt 25 mio. kr. Procentgrænsen skal ses i forhold til såvel den bevilling, der overføres fra, som den bevilling, der overføres til,
- For overførsel mellem investeringsbevillinger omfatter bemyndigelsen beløb op til en grænse på 10 pct., dog maksimalt 10 mio. kr.,
- Forretningsudvalget kan godkende overførsel af puljemidler fra en driftsbevilling til andre driftsbevillinger samt overførsel fra driftsbevillinger til centrale puljer. Forretningsudvalgets bevillingskompetence ved fordeling af puljer gælder puljer, som er angivet i bevillingsbudgettet. Der er ingen procent- eller beløbsgrænse,
- Forretningsudvalgets bevillingskompetence omfatter kun overførsler med konsekvens i indeværende budgetår eller som teknisk korrektion til næste budgetår. Fordeling af puljemidler samt overførsel fra driftsmidler til centrale puljer er dog undtaget herfra.

Forretningsudvalget kan generelt beslutte, at en given sag forelægges for regionsrådet, selv om sagen ligger inden for forretningsudvalgets kompetence.

Stående og midlertidige udvalg

Regionerne har fra 1. januar 2014 haft mulighed for at oprette stående udvalg med del i den umiddelbare forvaltning.

Regionsrådet har ved konstitueringen nedsat 6 stående udvalg samt to midlertidige udvalg, som har en to-årig funktionsperiode.

Den styrelsesvedtægt, som regionsrådet har vedtaget ved andenbehandlingen den 7. december 2021, er baseret på den såkaldte Skanderborgmodel. Det betyder, at det er regionsrådet, der har den umiddelbare forvaltning af alle ansvarsområderne, mens de stående udvalg og forretningsudvalget har en politikformulerende rolle.

Det betyder, at de stående udvalg ikke har noget selvstændigt budgetansvar. Udvalgene har derfor ikke nogen samlet budgetmæssig ramme, som deres budgetbidrag skal prioriteres indenfor, men udvalgene kan bidrage til budgetprocessen med forslag til initiativer, ændringer og omlægninger, som udvalget som led i sin politikformulerende funktion mener er hensigtsmæssige set ud fra en politisk vurdering af udvalgets ansvarsområder, og som bidrager til understøttelse af de politisk vedtagne målsætninger.

Ifølge styrelsesvedtægten udarbejder forretningsudvalget et budgetforslag til regionsrådets stillingtagen. Forretningsudvalget kan beslutte at anmode de stående udvalg, herunder de midlertidige udvalg om at fremkomme med bidrag til budgettet inden for de områder, hvor det enkelte udvalg varetager rådgivende funktioner over for regionsrådet.

Tillægsbevillingsregler

Regionsrådet har mulighed for i årets løb at meddele tillægsbevillinger til såvel drifts- som investeringsbevillinger samt rådighedsbeløb.

Ansøgninger om tillægsbevillinger forelægges som hovedregel samlet i økonomirapporterne. Det fremgår af regionslovens § 21, stk. 4, at enhver tillægsbevilling skal rumme en angivelse af, hvorledes den bevilgede udgift skal finansieres. Tillægsbevillinger for merudgifter skal som udgangspunkt finansieres ved tilsvarende mindredgifter eller merindtægter inden for de pågældende aktivitetsområder, jf. dog retningslinjerne for overførselsadgang.

Byggestyringsregler

Byggestyringsreglerne fastlægger principper, rammer og ansvarsfordeling for byggestyring og ejendomsadministration. Regionsrådet godkendte i maj 2017 en revideret version af Region Hovedstadens byggestyringsregler.

I forbindelse med gennemførelse af Region Hovedstadens kvalitetsfondsprojekter og andre større byggerier i regionen skal udarbejdes en styringsmanual. Formålet er at fastlægge retningslinjer, der danner grundlag for styring af hvert af byggerierne, herunder politisk inddragelse, projektorganisering, styring af økonomi, risiko, tid samt rapportering og opfølgning. Regionsrådet har i maj 2017 godkendt et revideret paradigme for en styringsmanual, der danner grundlag for udarbejdelse af styringsmanualer for de enkelte byggeprojekter. Paradigmet udgør et supplerende regelsæt til Region Hovedstadens byggestyringsregler.

Aktivitet på hospitalerne

Der er med økonomiaftalen for 2019 indført nærhedsfinansiering, hvor en del af regionens bevilling betinges af målopfyldelse på en række konkrete mål.

På den baggrund afskaffes den aktivitetsafhængige bevillingsstyring og indføres en ny model for opfølgning på hospitalernes aktivitet. I stedet for automatisk korrektion af hospitalernes bevilling som følge af ændret aktivitet lægges op til en dialogbaseret tilgang til løbende tilpasning.

Den løbende opfølgning på aktiviteten sker ud fra følgende retningslinjer:

- Der udarbejdes hospitalsspecifikke aktivitetsbudgetter, som beskriver det forventede antal sygehusforløb fordelt på patienter med bopæl i Region Hovedstaden og øvrige patienter. Endvidere beskrives forventet produktionsværdi målt i drg.
- Eventuel mer- eller mindreaktivitet i forhold til aktivitetsbudgettet indgår i den løbende dialog mellem hospitalsledelse og administration. Denne dialog kan føre til tilpasning af kapacitet og bevilling ved varige ændringer i produktionsniveau.
- Hospitalsdirektionen fordeler eventuelle mer- eller mindrebevillinger til de udførende afdelinger/enheder under hensyntagen til patientrettigheder, aktiviteten og hospitalets samlede prioriteringer.
- Aktivitetsbudgettet fastlægges på hospitalsniveau i forbindelse med budgetlægningen. drg-værdi beregnes som udgangspunkt som beskrevet i det landsdækkende takstsystem.
- Der foretages regulering af aktivitetsbudgettet i årets løb, hvis der sker korrektioner af driftsbudgettet, der har konsekvenser for aktiviteten omfattet af aktivitetsbudgettet. Endvidere kan der ske tilpasninger af drifts- og aktivitetsbudget, hvis der gennemføres omlægning af patientbehandlingen (fx overgang til telemedicin eller hjemmebehandling) eller registreringspraksis (herunder f.eks. øget værdi pr. forløb – såkaldt "kryb"). Denne type tilpasninger skal sikre, at aktivitetsbudgettet ikke står i vejen for den optimale behandling af den enkelte patient. Eventuelle tilpasninger fastlægges på baggrund af dialog mellem hospital og administration.

Der følges særskilt op på hospitalernes indtægter vedr. behandling af regionseksterne patienter med udgangspunkt i følgende retningslinjer:

- Der udarbejdes hospitalsspecifikke indtægtsbudgetter for niveauet af indtægter vedr. behandling af patienter, der ikke har bopæl i Region Hovedstaden.
- Indtægtsudviklingen følges løbende med henblik på at imødegå eventuelle økonomiske udfordringer i dialog mellem hospital og administration.
- Ved mindreindtægter tilpasses indtægtsbudgettet til det realiserede regnskabsniveau. Som udgangspunkt nedskrives hospitalets udgiftsbudget på grund af reduceret aktivitet vedr. regionseksterne patienter samtidigt med 65 procent af mindreindtægterne – dog kun 35 procent i det år, hvor mindreindtægterne først forekommer.
- Mindreindtægter som følge af omlægning af patientbehandling til f.eks. ydelser med lavere takst håndteres særskilt. På baggrund af dialog fordeles den økonomiske belastning mellem hospitalet og fællesskabet.
- Ved merindtægter tilpasses udgiftsbudgettet med hhv. 35 og 65 procent, hvis der i øvrigt er meraktivitet på hospitalet som helhed. Ved konkret vurdering kan der aftales, at der tilføres 65 pct. af merindtægterne allerede det første år. Ligeledes skal det vurderes, om indtægtsbudgettet skal tilpasses det realiserede regnskabsniveau.

Retningslinjer vedrørende leasing m.v.

Leasing er et finansieringsmæssigt instrument i forhold til bestemte former for anskaffelser, hvor udgiften fordeles over flere år, og regionen dermed pålægges en økonomisk forpligtelse over en længere årrække. Reglerne vedrørende leasing fremgår både af bevillingsreglerne og regionens finansielle politik.

Der er to former for leasing:

- Finansiell leasing
- Operationel leasing

Finansiell leasing er en finansieringsmodel for anskaffelse af aktiver, og benyttes fx ved anskaffelser af medicoteknisk udstyr, IT-udstyr, teknisk materiel mv. samt ejendomsleasing.

Fordelen ved anvendelse af finansiell leasing er, at der kan ske en aflastning af anlægsudgiftsniveauet, da de løbende leasingudgifter er en driftsudgift og fordeles over flere år. Samtidig er der mulighed for, at leasingtager overtager ejerskabet til anlægsaktivet, når leasingperioden er afsluttet.

Region Hovedstaden har i 2014 indgået en masteraftale om leasing med KommuneLeasing. Masteraftalen indebar, at KommuneLeasing stillede en ramme på i alt 2 mia. kr. til rådighed i perioden frem til 2018. Region Hovedstaden har i april 2021 indgået en ny masteraftale på 3 mia. kr., der løber frem til udgangen af 2026.

Masteraftaler muliggør, at regionsrådet løbende kan træffes beslutninger i konkrete anskaffelsessager om, at anskaffelsen finansieres ved finansiell leasing.

På den baggrund fastsættes følgende generelle bestemmelser om anvendelse af finansiell leasing:

- Administrationen er bemyndiget til at træffe beslutning om fordeling af medicotekniske puljer inden for de vedtagne kriterier.
- Administrationen bemyndiges til at lade hospitaler og apoteket træffe beslutninger om anskaffelse af apparatur inden for en samlet økonomisk ramme pr. år, der fastsættes i budgettet (under investeringsbudgettet). Enkeltanskaffelser af apparatur som hver især overstiger 10 mio. kr. kræver dog beslutning i regionsrådet.
- Administrationen bemyndiges til at godkende leasing af biler indenfor den samlede afsatte leasingramme på 50 mio. kr.
- Der kan i øvrigt kun indgås aftaler om finansiell leasing i konkrete anskaffelsessager efter beslutning i regionsrådet.

- De nærmere forretningsgange for administration af leasingaftaler fastsættes af Center for Økonomi.

Der må ikke indgås sale-and-lease-back aftaler, det vil sige aftaler om benyttelse af ejendomme, lokaler, anlæg, inventar, driftsmidler eller apparatur, der før aftalens indgåelse har været i regionens eje.

Operationel leasing svarer til en traditionel lejeaftale. I operationelle leasingaftaler er leasingperioden væsentligt kortere end aktivets levetid. Aktivets anskaffelsessum bliver således ikke fuldt tilbagebetalt over lejeperioden. Ved operationel leasing påhviler vedligeholdelsespligten leasingselskabet. Disse forhold medfører en højere udgift for leasingtager end en tilsvarende traditionel anlægsanskaffelse eller anskaffelse via finansiel leasing.

Operationel leasing kan ikke anvendes til anskaffelse af medicotekniskudstyr.

Køretøjer kan i begrænset omfang anskaffes ved brug af operationel leasing, hvis der er tale om et kort og tidsbegrænset behov (dog mindst 12 måneder).

Operationel leasing af biler skal godkendes af Center for Ejendomme Flådestyringen, før indgåelse af aftale. Hermed sikres at regionens ramme til operationel leasing på 5 mio. kr. overholdes.

Øvrige lejeaftaler fx af kaffemaskiner og kopimaskiner håndteres lokalt.

Større anskaffelser kan kun ske ved finansiel leasing.

Deponering for lejemål

Indgåelse af lejemål kræver efter lånebekendtgørelsen for regioner deponering af et beløb, der svarer til værdien af det lejede, da indgåelse af lejeaftaler om fast ejendom betragtes som låntagning. Lejemål til en værdi under 5 mio. kr. kræver dog ikke deponering. Kortvarige lejemål med en løbetid på indtil 3 år henregnes heller ikke til regionens låntagning, hvis aftalen ikke kan forlænges, og revisionen har påset, at disse vilkår er opfyldt.

Lejemål af den nævnte karakter, som ikke kræver deponering efter lånebekendtgørelsen, kan indgås administrativt, forudsat at udgifterne kan afholdes inden for den pågældende virksomheds bevillingsmæssige rammer.

Modtagelse af gaver og donationer fra private

For at regionen kan modtage en gave eller donation fra private, skal retningslinjerne på området være overholdt. Retningslinjerne er beskrevet i publikationen "God adfærd i det offentlige", som Moderniseringsstyrelsen, KL og Danske Regioner udarbejder i fællesskab.

Modtagelse af donationer skal forhåndsgodkendes af regionsrådet, såfremt donationen medfører planmæssige ændringer, væsentligt øgede driftsudgifter for regionen, samt hvis der med donationen følger forpligtelser over for gavegiver.

I forbindelse med modtagelse af større donationer til afholdelse af investeringsudgifter gælder jf. de statslige retningslinjer, at konkrete investeringer, som overstiger 10 mio. kr. i totaludgift, kræver en politisk forelæggelse og afgivelse af særskilt bevilling.

Salg af ejendomme med en offentlig ejendomsvurdering på op til 5 mio. kr.

Koncerndirektionen er af regionsrådet bemyndiget til at godkende salg af ejendomme med en offentlig ejendomsvurdering på op til 5 mio. kr., som ikke kan anvendes til regionale formål, såfremt ejendommene sælges til markedspris og i øvrigt i overensstemmelse med retningslinjerne for offentligt udbud ved salg af kommunens henholdsvis regionens faste ejendomme.

Alle aftaler om salg af fast ejendom skal fortsat underskrives af regionsrådsformanden eller næstformanden i forening med regionsdirektøren eller en koncerndirektør, jævnfør bestemmelserne i regionsloven.

8. Obligatoriske oversigter

8.1 Oversigt over omkostningsbevillinger 2023-2026

Omkostningsbevilling 2023 og budgetoverslag 2024-2026

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Hospitaler	24.205,8	24.950,7	24.989,3	24.998,1	24.965,9
Amager og Hvidovre Hospital	3.059,6	3.156,9	3.156,1	3.157,6	3.153,7
Bispebjerg og Frederiksberg Hospital	2.358,9	2.435,5	2.434,2	2.434,2	2.431,8
Bornholms Hospital	454,6	476,9	475,4	475,6	475,2
Herlev og Gentofte Hospital	4.889,9	5.084,3	5.083,8	5.075,6	5.069,0
Steno Diabetes Center Copenhagen	142,1	186,8	186,8	186,8	186,8
Nordsjællands Hospital	2.619,0	2.718,7	2.717,5	2.717,1	2.714,9
Region Hovedstadens Psykiatri	3.601,5	3.714,0	3.760,4	3.760,4	3.754,0
Rigshospitalet	7.080,3	7.177,5	7.174,9	7.190,8	7.180,4
Sundhedsområdet, fælles	7.760,1	8.295,2	8.260,6	8.256,1	8.289,7
Region Hovedstadens Akutberedskab	999,8	1.066,0	1.066,0	1.066,0	1.066,0
Region Hovedstadens Apotek	109,8	110,5	110,5	111,1	111,1
Center for IT og Medicoteknologi	1.751,3	1.896,8	1.914,3	1.917,6	1.889,8
Center for HR og Uddannelse	1.056,4	1.091,7	1.091,2	1.083,4	1.083,2
Center for Ejendomme	1.437,3	1.549,3	1.541,1	1.559,1	1.559,1
Sygehusbehandling uden for regionen	694,5	700,9	705,4	705,4	705,4
Fælles driftsudgifter m.v.	1.710,9	1.880,1	1.832,2	1.813,5	1.875,1
Praksisområdet	7.399,3	7.678,6	7.674,6	7.670,2	7.668,9
Praksisområdet	7.399,3	7.678,6	7.674,6	7.670,2	7.668,9
Social- og specialundervisningsområdet	1,5	-9,6	-11,8	-11,8	-11,8
Den Sociale Virksomhed	1,5	-9,6	-11,8	-11,8	-11,8
Regional Udvikling	852,9	844,5	844,5	842,6	842,6
Kollektiv trafik	515,0	535,2	521,9	524,7	525,5
Miljøområdet	173,1	165,0	165,0	165,0	165,0
Øvrig regional udvikling	164,8	144,3	157,6	152,9	152,1
Administration	573,9	573,5	573,5	573,5	573,5
Sundhedsområdet	551,5	550,8	550,8	550,8	550,8
Socialområdet	11,7	11,8	11,8	11,8	11,8
Regional udvikling	10,7	11,0	11,0	11,0	11,0
Omkostningsbevilling i alt	40.793,5	42.332,9	42.330,7	42.328,8	42.328,8
Virksomhedernes investeringsramme	144,0	25,0	144,0	144,0	144,0

8.2 Hovedoversigter til budget – udgiftsbaseret

I alt

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed	46.371,8	-4.827,2
B. Anlægsvirksomhed	2.306,5	0,0
C. Fælles formål og administration	1.436,9	-512,0
D. Renter	30,9	-19,1
E. Finansforskydninger		
Forøgelse i likvide aktiver	0,0	
Afdrag på lån og leasingforpligtelser	429,7	
Øvrige finansforskydninger	-1.165,7	0,0
Finansforskydninger i alt	-736,0	0,0
SUM (A+B+C+D+E)	49.410,1	-5.358,3
F. Finansiering		
Andel af forbrug af likvide aktiver		-205,6
Optagne lån og ny leasinggæld		-271,0
Aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne		-6.548,8
Nærhedsfinansiering		-503,7
Bloktilskud fra staten		-35.279,2
Objektive finansieringsbidrag/takstbetaling		-1.025,0
Udviklingsbidrag fra kommunerne		-218,4
Finansiering i alt	0,0	-44.051,8
BALANCE	49.410,1	-49.410,1

Sundhed

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed	44.491,9	-4.777,5
B. Anlægsvirksomhed	2.222,5	0,0
C. Andel af fælles formål og administration	1.376,6	-489,9
D. Andel af renter	28,4	-19,1
E. Andel af finansforskydninger		
Forøgelse i likvide aktiver	0,0	
Afdrag på lån og leasingforpligtelser	429,7	
Øvrige finansforskydninger	-1.165,7	0,0
Andel af finansforskydninger i alt	-736,0	0,0
SUM (A+B+C+D+E)	47.383,4	-5.286,5
F. Finansiering		
Andel af forbrug af likvide aktiver		-195,6
Andel af optagne lån og ny leasinggæld		-271,0
Aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne		-6.548,8
Nærhedsfinansiering		-503,7
Bloktilskud fra staten		-34.577,9
Finansiering i alt	0,0	-42.096,9
BALANCE	47.383,4	-47.383,4

Social- og specialundervisning

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed	988,3	-2,3
B. Anlægsvirksomhed	25,0	0,0
C. Andel af fælles formål og administration	31,2	-11,5
D. Andel af renter	2,5	0,0
E. Andel af finansforskydninger		
Forøgelse i likvide aktiver	0,0	
Afdrag på lån og leasingforpligtelser	0,0	
Øvrige finansforskydninger	0,0	0,0
Andel af finansforskydninger i alt	0,0	0,0
SUM (A+B+C+D+E)	1.047,0	-13,8
F. Finansiering		
Andel af forbrug af likvide aktiver		-8,2
Andel af optagne lån og ny leasinggæld		0,0
Objektive finansieringsbidrag/takstbetaling		-1.025,0
Finansiering i alt	0,0	-1.033,2
BALANCE	1.047,0	-1.047,0

Regional udvikling

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed	891,6	-47,4
B. Anlægsvirksomhed	59,0	0,0
C. Andel af fælles formål og administration	29,1	-10,7
D. Andel af renter	0,0	0,0
E. Andel af finansforskydninger		
Forøgelse i likvide aktiver	0,0	
Afdrag på lån og leasingforpligtelser	0,0	
Øvrige finansforskydninger	0,0	0,0
Andel af finansforskydninger i alt	0,0	0,0
SUM (A+B+C+D+E)	979,7	-58,1
F. Finansiering		
Andel af forbrug af likvide aktiver		-1,9
Andel af optagne lån og ny leasinggæld		0,0
Bloktilskud fra staten		-701,3
Udviklingsbidrag fra kommunerne		-218,4
Finansiering i alt	0,0	-921,6
BALANCE	979,7	-979,7

8.3 Resultatopgørelser

Sundhedsområdet

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023
Aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne	-6.395,1	-6.548,8
Nærhedsfinansiering	-492,5	-503,7
Bloktilskud fra staten	-33.172,1	-34.577,9
Indtægter	-40.059,65225	-41.630,4
Nettodriftsomkostninger	39.365,1	40.924,5
Andel af fælles formål og administration	551,5	550,8
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-143,0	-155,2
Andel af finansielle indtægter	-16,6	-16,6
Andel af finansielle omkostninger	42,6	25,9
Resultat før ekstraordinære poster	-117,0	-145,9
Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0
Årets resultat	-117,0	-145,9

Social- og specialundervisning

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023
Takst- og beboerindtægter	-975,1	-1.025,0
Indtægter	-975,1	-1.025,0
Nettodriftsomkostninger	974,3	1.013,0
Andel af fælles formål og administration	11,7	11,8
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	10,9	-0,3
Andel af finansielle indtægter	0,0	0,0
Andel af finansielle omkostninger	2,3	2,5
Resultat før ekstraordinære poster	13,2	2,2
Ekstraordinære indtægter	-13,2	-2,2
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0

Regional udvikling

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023
Udviklingsbidrag fra kommunerne	-210,3	-218,4
Bloktilskud fra staten	-659,3	-701,3
Indtægter	-869,5	-919,7
Nettodriftsomkostninger	852,9	844,5
Andel af fælles formål og administration	10,7	11,0
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-5,9	-64,2
Andel af finansielle indtægter	0,0	0,0
Andel af finansielle omkostninger	0,0	0,0
Resultat før ekstraordinære poster	-5,9	-64,2
Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0
Årets resultat	-5,9	-64,2

8.4 Pengestrømsopgørelser

Pengestrømsopgørelse

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	Sundheds- området	Social- området	Regional udvikling	I alt
Årets resultat	145,9	0,0	64,2	210,1
Likviditetsreguleringer til årets resultat				
+ afskrivninger	1.102,1	22,0	0,3	1.124,4
+ intern forrentning	0,0	2,5	0,0	2,5
+ lagerforskydning	0,0	0,0	0,0	0,0
+ hensættelse til feriepenge	68,0	3,6	0,0	71,6
+ hensættelse til tjenestemandspension	40,0	1,4	0,0	41,3
- andre reguleringer, primo				0,0
+ andre reguleringer, ultimo	-336,0	-10,2	-7,4	-353,6
A. Likviditetsvirkning af årets resultat	874,1	19,3	-7,1	886,3
Likviditetsreguleringer vedrørende investeringer				
- køb af immaterielle anlægsaktiver				0,0
+ salg af immaterielle anlægsaktiver				0,0
- køb af materielle anlægsaktiver	-2.222,5	-25,0	-59,0	-2.306,5
+ salg af materielle anlægsaktiver				0,0
+/- andre forhold				0,0
B Likviditetsvirkning af investeringer	-2.222,5	-25,0	-59,0	-2.306,5
C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat+A+B)	-1.202,6	-5,7	-1,9	-1.210,1
Likviditetsreguleringer til fælles og finansieringsposter				
+/- forskydninger i kortfristede tilgodehavender				
+/- forskydninger i kortfristede gældsforpligtelser				
+ optagelse af eksterne lån				271,0
- afdrag på eksterne lån				-429,7
- forrentning af interne lån				-2,5
+/- øvrige finansielle poster				1.165,7
D. Likviditetsvirkning af fælles og finansieringsposter				1.004,5
E. Årets samlede likviditetsvirkning (C+D)				-205,6
F. Likvider, primo budgetåret				1.605,8
G. Likvider, ultimo budgetåret (E+F)				1.400,2

Mellemværende - socialområdet

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
Primo 1. januar	468,7	481,7	492,6	503,8
Årets likviditetsvirkning	5,7	3,5	3,5	3,5
Forrentning af saldo	7,3	7,4	7,6	7,8
Ultimo 31. december	481,7	492,6	503,8	515,1

Bilag 1. Økonomi og kapacitet på social og specialundervisningsområdet

Bemærkninger til bilag

I dette bilag er der for Den Sociale Virksomhed opgjort økonomi og aktivitet på tilbudsniveau.

Aktiviteten er opgjort som antal pladser samt budgetlagt belægningsprocent for 2023.

Institutionsbudgetter i Den Sociale Virksomhed

Mio. kr., 2023-pris- og lønniveau	B 2022 (2022-P/L)	BF 2023	BO 2024	BO 2025	BO 2026
3-Kløveren	45,1	39,6	39,6	39,6	39,6
Behandl. Nødebogård	87,3	93,8	93,8	93,8	93,8
Bredegård	41,0	43,9	43,9	43,9	43,9
Center for Forsorg og Behandling 1); 2)	62,5	64,2	64,2	64,2	64,2
Dansk Røde Kors Herberg	13,4	14,1	14,1	14,1	14,1
Geelsgårdskolen	145,4	143,5	143,5	143,5	143,5
Hjerneskadecenter Virum 3)	12,7	14,5	14,5	14,5	14,5
Jonstrupvangbebyggelsen	52,2	54,2	54,2	54,2	54,2
Kommunikationscenteret	56,4	58,2	58,2	58,2	58,2
Lunden	39,5	40,7	40,7	40,7	40,7
Lyngdal	50,2	56,4	56,4	56,4	56,4
Orion	43,9	45,3	45,3	45,3	45,3
Pensionatet Hulegården	27,5	28,0	28,0	28,0	28,0
Pensionatet Kamager	42,1	44,9	44,9	44,9	44,9
Rønnegård	45,8	60,6	60,6	60,6	60,6
Skovvænget	25,7	26,5	26,5	26,5	26,5
Solgaven	47,2	44,7	44,7	44,7	44,7
Svendbjerggård	13,1	13,7	13,7	13,7	13,7
Sølager	43,2	44,6	44,6	44,6	44,6
Fællesdriftsmidler	26,3	27,4	27,4	27,4	27,4
Samlet nettobudget	920,5	958,6	958,6	958,6	958,6

1) Tidligere Nordsjællands Misbrugscenter

2) Indeholder også udgiften til Solvang

3) Tidligere Børneungecentret for Rehabilitering

Kapacitet i Den Sociale Virksomhed

Institution	Døgnpladser 2023	Dagpladser 2023	Pladser i 2023 på misbrugs- området	Forventet belægnings- procent
3-Kløveren	16			100%
Behandl. Nødebogård	39	31		99%
Bredegaard	40	37		99%
Center for Forsorg og Behandling ^{1, 2}			116	100%
Dansk Røde Kors Herberg			27	98%
Geelsgårdskolen	15	221		100%
Jonstrupvangbebyggelsen	46	24		99%
Lunden	36			98%
Lyngdal	16	11		99%
Orion	38	2		99%
Pensionatet Hulegården	38			98%
Pensionatet Kamager	40			100%
Rønnegård	27	18		100%
Skovvænget	28			99%
Solgaven	56	17		99%
Svendbjerggård			29	100%
Sølager	15	15		86%
Hjerneskadecenter Virum ³				
Kommunikationscenteret			Ingen pladstal	
I alt	450	376	172	

1) Tidligere Nordsjællands Misbrugscenter

2) Indeholder også udgiften til Solvang

3) Tidligere Børneungecentret for Rehabilitering

**Region
Hovedstaden**

Region Hovedstaden
Center for Økonomi
Kongens Vænge 2
DK - 3400 Hillerød

Telefon: 3866 5000
Mail: center-for-oekonomi@regionh.dk
www.regionh.dk